

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és előlétben 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőhely munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 709.

Meghalt egy király!

Budapest, december 9.

Európa legmagasabb északán meghalt egy király: II. Oszkár, a svédek királya. És bármi messze is tőlünk ez a legmagasabb észak, ennek a királynak személyisége és pályafutása különösen érdekelhet bennünket. Nemcsak azért, mert Ferencz Józsefen kívül II. Oszkár volt az utolsó és egyetlen uralkodó Európában, akinek megadatott az a tisztesség, hogy egy és ugyanabban az időben két különálló ország koronáját viselje, hanem — amint ez mindjárt rendre kiderül — egyébként más okokból is.

Ime itt van Oszkár személyében egy felséges ur, aki mint ember olyan mértékben egyesítette magában mindazokat a tulajdonságokat, amelyek egy alkotmányos uralkodónak díszére válhatnak, hogy az a mi fogalmainkat messze felülhaladja. Nekünk szegényes, sőt nem is szerencsés tapasztalataink vannak ebben az irányban, ami tapasztalat rendelkezésünkre áll, az csupa nekünk káros és velünk ellenséges körülmény összetalálkozásából formálódott. A mi fantáziánkban az uralkodó haragos hadur, aki ha nem tetszik neki valami, parancsolóan a kardjára üt. Oszkár ellenben — e nemben talán egyetlen koronás ur — nem tábornoki diszruhában, hanem civiltubbonyban kormányzott. Mindenek előtt és első sorban nem katona volt, hanem munkálkodó bölcs, író és tudós egy

személyben, aki nemcsak megbecsüli a kulturális munka becsét, hanem maga is dolgozik. A mi fogalmunk szerint az uralkodó gögös, megközelíthetetlen szentség, aki profán szemek elől ridegen elzárkózik. II. Oszkár ellenben viselkedésben egyszerű és természetes, gondolkodásban demokratikus. A mi fogalmaink szerint az uralkodó első sorban a maga és Háza céljait szolgálja, nemzeti cél csak akkor érvényesül, hogyha előbb le tudja győzni az utjában álló uralkodói akaratot. Oszkár ellenben szerény magamegadással úgy viselkedik, mint az állam első hivatalnoka, soha nincsen más akarata, mint a nemzeté és más célja, mint népe boldogítása.

A svéd és norvég dualizmus utolsó megszemélyesítőjének ilyen volt az egyénisége s a mi szempontunkból nem közönséges tanúságokkal jár annak a vizsgálata, hogy ez az egyéniség hogyan hordozta fején a kettős koronát s az ő abszolút jóakarásával és alkotmányos érzésével szemben hogyan alakult az alája vetett két ország sorsa?

Tudjuk, hogyan alakult. Éppen ő alatta érlelődött meggyőződéssé Norvégiában az a hit, hogy a dualizmus keretén belül mind a két állam érdekeit összeegyeztetni nem lehet. Svédország egészen a halálos ágyig rajongó szeretettel övezte körül II. Oszkárt s most, hogy elhunyt, őszinte fájdalommal gyászolja meg halálát, csak hálás és igazságos, amikor ezt cselekszi. Oszkár, aki szívében svéd volt,

egész életében hiven szolgálta a svéd érdekeket. De Norvégia éppen ezért egészen hasonló igazságosan volt elégedetlen Oszkárral s jogosan járt el, amikor egyszerűen elcsapta azt a királyt, aki ideálja volt ugyan a jó, bölcs és alkotmányos fejedelmeknek, de csak Svédország s nem egyszermind Norvégország számára is.

A viszonyok kényszerű, vastörvények alapján való fejlődése vezetett ide. Addig, amíg minden nemzet külön célokat követ, külön ideálokért lelkesedik s az uralkodónak nincsen két külön érző szíve, két külön gondolkodó agya, két külön határozó akarata, nem is lehet másképp, éppen Oszkár példája szerint akkor sem, hogyha a király a legszigorubb alkotmányos érzéssel és becsületes jóakarattal van mindkét országa iránt. Ezt sokkal kevésbé jóakaratu és alkotmányos rosszabb viszonyok közt mi is keservesen érezzük s ezért az igazságért igazán felesleges nekünk messze északra menni tapasztalatokért.

De az, ahogyan egyfelől Norvégia, másfelől Oszkár király a közös belátás konzekvenziáit levonták, már ismét kívül esik a mi fölfogásunk s a mi tapasztalataink körén; tanulni, csodálkozni, szégyenkezni és irigykedni, ezért már megint érdemes elkalandozni messze északra.

Norvégia tehát egyszerűen visszavette Oszkártól a Bernadotte háznak ajándékozott koronát s más királyt hívott magának. A mi tapasztalataink szerint mi kö-

Rabszolgák.

Írta: Vértesy Gyula.

(Utánnomlás tilos.)

— Talán először az I. a. osztályba menjünk nagyságos uram — kalauzolja nyájas előzékenységgel, sőt mondhatnám leereszkedő előzékenységgel, a koldus, kétezerhatszáz korona fizetéssel huzó tanfelügyelő urat, a sokkal több fizetéssel s ráadásul az iskolában hercegi lakással rendelkező polgári iskolai igazgató ur.

— Jó osztály?

— Kiváló jó tanerőt tetszik majd bent találni, nagyságos uram.

Mintha csak gonyolná a sok nagyságos titulázással!

Meg is mondja neki a tanfelügyelő:

— Nem vagyok én nagyságos ur. Szólitson csak tanfelügyelő urnak.

— Majd az lesz! Minden tanfelügyelő urból, ha sokáig él, királyi tanácsos lesz. Hát én előlegezem nagyságos uramnak a királyi tanácsos-ságot.

A jámbor tanfelügyelő erre a szemtelen hangra se felelt semmit. Hiába, galambpéjű, gyámoltalan ember volt.

— Jámbor poéta lélek, mint a háta megett szokták mondogatni.

Mindenfelé lesajnálják, mert tisztességes, gyöngéd lelkű ember s nem olyan közönséges brutális alak, aminő a legtöbb ember.

Neki más öröme is van az életben, mint az, ha másoknak kellemetlenséget okozhat; nem durva pokrócz, nem lelketlen irodagép, hanem ember, éhletlen, de józan eszű, becsületes em-

ber, akinek egy kis irodalmi neve is volt, hát lesajnálták, miután előbb irigyelték:

— A tanfelügyelői állás tekintélyének a rovására esik, hogy firkálgat — jegyzik meg a kisvárosi „intelligensek.”

A megyebeli urak különben se valami nagyon rokonszenveznek vele. Se nem iszik, se nem kártyázik, még váltói sincsenek, hát micsoda ember ez! S a banketteket se szereti! Minden alól kibújik, ha teheti. No ezzel ugyan megverte az isten a vármegyét. Még hozzá a felesége is hozzáillő. Olyan csendes, otthonülő kis asszonyka, aki csak a gyerekeinek, meg az urának él. No ezzel se sokat nyert se a pletyka, se a flirt-kompania. Különösen a fiatal megyei gyakornok urak, meg a hadnagyocskák dühösek!

— Skandalum! Ilyen asszony jön le Pestről! Hiszen ez mucsai nő!

Csakugyan a tanfelügyelő ur felesége se valami nagyvilági, üres, léha, lármás dáma. Olyan csendes, szelid teremtés. Sápadt, talán vérszegény is, lehet, hogy ez az oka a zárkózottságának. Ámbár mióta lent laknak, mintha nekpendülne egy kicsit.

Az igazgató ur óráküzben még sonkászemléket, szardiniákat, kaviárt és söröket, borokat, pálinkákat próbálgat eredmény nélkül beletömni a tanfelügyelőbe, (ez is egyik oka, hogy a vidéken ki nem állhatják, mert nem jár „gáblizni” délelőttöként a „Koroná“-ba!) meg is jegyzi:

— Tegnap volt szerencsém találkozni a nagyságos asszonnyal. A Trauheisz Zsiga boltja előtt ment el a kicsikéssel. Aranyos gyermekek! S a nagyságos asszony is kezd jobban kinézni. Ugy látszik használ neki a mi jó vidéki levegőnk. Meg az artézi vizünk se utolsó ám! Jó hely

ez a miénk, nagyságos uram. Itt száz évig élnek az emberek. Nagyságos ur is el fog élni.

— No hiszen csak az kellene! — gondolja magában a tanfelügyelő ur. De nem szól, minek is szólna. Az igazgató ur gonyos sajnálata ugye segítene rajta. Legfeljebb bosszantaná. Hát ráhagyja, hogy ez a város, melyet lelke mélyéből utál, igen kedves, jó helyecske.

— Meglássa, itt meg fog hizni a nagyságos ur. Én is olyan ösztövért voltam, mikor idekerültem és most tessék megnézni, kilenczvennégy, kilő vagyok.

S míg a kilenczvennégy kilóját gyarapítja, holmi újabb sonka, szardínia, kaviár s egyéb befektetésekkel, nemkülönben pár pohár habzó sörrel, hát az emberek rendes szokása szerint, a reggeliéhez szeretne elfogyasztani egy embert is.

— Van itt az iskolában egy haszontalan fráter! Aianlom nagyságod figyelmébe. A rajztanár. Semmire se tudok vele menni. Nem tetszik még ismerni.

— Nem volt ott nálam, mikor önök ott voltak nálam bemutatkozni?

— Nem, akkor se jött el! Tetszik tudni, mit üzent? Hogy majd megismeri a tanfelügyelő urat az iskolában. Ő nem jár senki emberfiához tisztelkedni. Vad anarchista az az ember! Utálja is itt mindenki.

— No nekem máris tetszik — gondolja a tanfelügyelő ur, de persze nem mondja.

Az igazgató ur pedig hallgatása által feljogosítja érzi magát arra, hogy ugyancsak letegy a rajztanár urat:

— Nem dolgozik az instálom semmit. Hanyag, munkátlan, haszontalan ember.

vetkezik ezután? Vér, nemzetirtó belháboru, a legszentebb jogok lábbal tiprása, golyó és akasztófa. Volt már részünk benne, de lenn, a Kárpátok alján így szokás elintézni minden efajta törekvést. De mi történt odafönn, messze északon? Hiába ösztönözte Oszkár királyt harczra a svédek megsértett hiúsága. Oszkárban szilárdan ellenállt az alkotmányos, becsületes férfi karaktere, nyugodtan, keserűség nélkül elismerte Norvégiának azt a jogát, hogy maga belátása szerint intézze a sorsát és egyszerűen lemondott a norvég koronáról.

Sok gyötrő emlékü tapasztalás benyomása alatt megérthető-e minálunk az önzetlenség és magamegtagadás ekkora foka? A mi fölfogásunk mértékével megmérhető-e az alkotmányos érzék ilyen mennyisége?

De más tapasztalást is hozhatunk onnan északról, az éjjeli nap országából, ahol, amint látszik, nem egyedül az éjszaka is világító nap szolgál számukra itthon ismeretlen különösségül. És ez a más tapasztalat nem kevésbé lesújtó, nem kevésbé megszegyenítő lesz, mint az eddigiek.

Ime, hogy meghal a nagy király, meggyászolja az ország oly igaz fájdalommal, oly igaz loyaltással, amihez hasonló ismét aligha mérhető a mi mértékünkkel. De ugyanazon a napon, amikor reggel kilenczkor Oszkár lehunyja a szemét, déli harangszóra, már helyén ül egy másik, egy új király, aki esküt téve hirdeti világgá apjától örökölt jelszavát: „A néppel a hazáért!” A régi miniszterek az új királynak leteszik az esküt s azután... Azután semmi... Mély megilletődés, igaz gyász országszerte, de sehol az izgalomnak, a bizonytalanságnak valami nyoma. Mindössze annyi történt, hogy öreg király helyett fiatal király van Svédországnak, aki nem mint II. Oszkár, hanem mint V. Gusztáv fogja aláírni az állami okiratokat. De ez a másnevű

ember éppen olyan svéd, éppen olyan nemzeti, mint az apja volt, mert a Franciaországból importált, idegen uralkodócsalád már az első nemzedék után egybeforrt azzal a néppel, amelyiknek boldogítására vállalkozott. Nincsenek bonyodalmak a trónöröklés körül, senki sem látja félelmesnek, vagy bizonytalannak a jövőt. Az ifjú király apjától tanulta az alkotmányos érzéket, egész neveltetése, fölfogása olyan, hogy nem is lehet más, csak az, ami apja volt. Meghalt a király, de ujja született! Éljen a király! Éljen a megifjodott II. Oszkár.

Emlékezzünk most ezzel szemben arra, hogy megremeg és megborzong itthoo az ország, hogyha a bécsi Burgból rossz hírek szállnak a király egészségi állapota felől! Egyszerre bizonytalan kérdőjellel torzul előttünk a jövő képe. Mi lesz? Száz kiszámíthatatlan eshetőséggel állunk szemben, amelyek közül legkiszámíthatatlanabb maga a jövőbeli uralkodó személye. Hiszen külső megjelenése szerint is alig ismerjük, oly ritkán és oly rövid ideig van egy-egy udvari ünnepélyen vagy vadászaton körünkben tisztelhetni nagynéha szerencsénk. De az egyénisége? A hajlamai? Hogyan érez irántunk? Mit gondol rólunk? Respektálni fogja-e a nemzet jogait, vagy még kevésbé lesz a mienk, mint elődjei voltak? Nem tör-e ki belőle a Habsburgok ősi kényuri kedve, törvénytíró hajlandósága? Van-e elegendő érzék benne az alkotmányosság, a nép jólléte, a törvényes formák iránt? Csupa nehéz, sőt kérdés ez, melyek eldőlésétől függ — talán rövid huszonnégy óra mulva ennek a hazának s ebben a hazában minden embernek a sorsa. De a konopisti kastély fala magas, azon keresztül nem tud bekémlelni semmiféle kandi szem.

Nem irigylendő ország-e hát az a Svédország, amelyik uralkodójában nemzeti királyt gyászol, de ha ez meghal, a nemzet életében nem történhetik ennél a

ténynél és magánál a ténynél fontosabb változás.

Meghalt egy király!
Trónralépett egy másik király!
Ennyi az egész!

Budapest, december 9.

A képviselőház legközelebbi ülése holnap, kedden délelőtt tíz órakor lesz, amelyen folytatni fogják a kiegyezési javaslat tárgyalását.

A néppárt értekezlete. A néppárt tudvalevőleg sehogyan sem tud megnyugodni a nyitramegyei állapotok miatt, amelyekről azt mondja, hogy reá sérelmesek. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel is tárgyaltak már a néppárt megbízottjai, akik nagyon szeretnék, ha Markhót Aladár főispánt elbocsátaná a kormány. Gróf Zichy Aladár miniszter, a néppárt elnöke, ma délután ismét hosszasan tanácskozott gróf Andrássy Gyulával, este pedig a néppárt értekezletet tartott ebben a tárgyban. Az értekezleten gróf Zichy Aladár bejelentette, hogy Nyitramegyében a tisztújítást elhalasztják, amíg a viszonyokat rendezik. A konferenciáról ezt a jelentést adták ki:

Az országgyűlési néppárt ma este 6—8 óráig gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter elnöklésével, id. gróf Zichy Nándornak, a párt csaknem valamennyi rendes tagjának és számos, különösen nyitramegyei kültagnak részvételével értekezletet tartott, amelyen a nyitramegyei ügyeket tárgyalták.

A delegációk összehívása. A miniszterelnöknek legutóbbi bécsi utazása alkalmával tudvalevőleg a két kormány között megállapodás jött létre, hogy a delegációt december huszadikára hívják össze. Most azonban a parlamenti helyzet miatt ezt a tervet megváltoztatták s a delegációk nem december 20-án, hanem előreláthatóság csak a karácsonyi ünnepek után, talán e hó 27-én ülnek össze Bécsben, miután a kormány a képviselőház tanácskozásait az egyszakaszos kiegyezési javaslat fölött nem akarja megszakítani. A delegációban báró Burián közös pénzügyminiszter terjeszti elő a közös miniszterek költségvetéseit és jelentéseit, majd pedig javaslatot tesz, hogy a delegáció adjon a közös miniszteriumoknak költségvetési provizóriumot. Ezzel azután a delegáció működése egyelőre véget is érne s csak januárban ülne össze ismét, hogy a közös költségvetést letárgyalja. Ami a delegáció tagjainak megvá-

— Hogy is hívják?

— Valami Kis. Azt hiszem Klein volt. Bár két essel írja a nevét. Nem tanerőnek való! Holmi ostoba eszméssel van tele. Tessék csak elképzelni nagyságos uram, a minap is miket beszélt a IV. d. osztályban. Hogy csak egy dolog van, amiért élni érdemes s ez a művészet. Akinek nincs érzéke a művészet iránt, az állat. No tessék, hát én például állat vagyok, amiért, hogy nem bomlok a képek után? Igen, azt fejtegette, hogy az állat, aki nem rajong a művészetért; az hülye, buta nyárspolgár! Ilyeneket beszél, ahelyett, hogy tanítana! S a tanítása is mennyire nélkülöz minden pedagógiai alapot. Mindenki azt rajzolhatja, ami neki tetszik. Tanterv, tananyag, az neki síflí. Egy elzüllött fráter! Oh, ha el tudnánk tétetni valahová másfelé.

A tanfelügyelő ur úgy tesz, mintha odahallgatna, mintha figyelne az igazgató ur vádjait, pedig ahelyett egy kedves kis elbeszélés-témát kalandozik a lelke.

Ma reggel jutott az eszébe, ezen a napfényes, vidám májusi reggelen, melynek hangulata szinte csordultig töltötte fogékony, költői lelkét. S szinte érezte, hogy ma, ha nekiülhetne az írásnak, valami kiválóan szép, bájos, üde dolgot tudna megírni. De nem lehetett! Ki volt tűzve a hivatalos iskolalátogatás s a kötelesség az első!

S most reggeltől délig hallgathatja azt a sok sületlenséget, amivel a szegény gyerekek fejét itt teletömik.

A májusi nap beragyog a tanácskozási szoba nyitott, széles ablakán; az iskola udvaráról orgonavirág illata száll fel s míg az igazgató ur falatozik és rágalmoz, azalatt a szegény rab-szolga tanfelügyelő lelke mondhatatlan keserü-

séggel telik el afölött, hogy ezt a napot is ismét el kell lopni az életéből, mint annyit, annyit, mióta a hivatal rabigájában görnyed. De ide kellett jönnie, hogy megélhessen. Családot nem lehetett alapítani a bizonytalanra; hamarosan befejezte rég abban hagyott egyetemi tanulmányait, letette a tanári vizsgát és újságíró korában szerzett protekcióval kinevezték tollnoknak valamelyik tanfelügyelőséghez s ma már, igaz, hogy hosszú tíz év mulva, tanfelügyelő.

Ézalatt a tíz év alatt eltemetett a lelkében minden irodalmi ambíció. Csak úgy nagy néha támad az fel mégis, mégis, de nem hogy gyönyört szerezzen neki, hanem hogy elkeserítse.

— Igaz — folytatja az igazgató — az az elzüllött Kis azt beszéli, hogy ismeri nagyságodat. Én nem hiszem.

— Nincs benne semmi hihetetlen. Lehet, hogy ismer.

— Be tetszik az osztályába menni?

— Be, mindjárt.

— Én lenézek előbb az irodába, azután nagyságod után megyek, szolt a jóllakott férfiú, elégedetten dörszölgetve a kezét, mint a kereskedő, ha tudat valami portékáján.

Ő is tudatott az ellenszenvén. Befűtött Kis urnak! S ez olyan boldogsággal tölti el a jeles férfiú nemes lelkét.

Hanem annak nem igen örült volna azután, ha látta volna, hogy Kis meg a tanfelügyelő milyen barátságosan fognak kezét.

— Te vagy az? Hát csakugyan jól sejtetem! De hogy kerülsz te ide?

— Dobálnak minket, mint a rossz cselédet.

— Hanem azt nem hittem volna, hogy itt találjalak! Hiszen te legalább fent voltál Pesten.

— Fent, de lecsaptak. Rám fogták, hogy az előbbi kormány kortese voltam s ezért az új kormány büntetésből ide tett! Én és kortes! Hiszen tudod, hogy utálok a politikát!

— De tulajdonképpen hogy is züllöttünk mi így el? Te tanfelügyelő, én tanár! Fúj, eladtuk magunkat! Eladtuk a szabadságunkat, az önértékünket, a tehetségünket. Belőled se lesz többé író, belőlem se piktör!

A gyerekek eleintén hallgatóztak, de azután, hogy a halk beszédből nem hallottak semmit, hát ráhajoltak a rajztábláikra és csendesen rajzoltak tovább.

A két férfi meg odaállt az ablak elé s szólanul nézett kifelé mind a kettő. Emeleten voltak s a földszintes házak fölött el lehetett látni egész a Tiszáig.

A tiszaparti gyalogfűzek fehér barkája mintha fátyol lett volna az apró zöldlevelű fák; a víz tükre ragyogóvá csókolta a rajta végig végigfutó napsugár. A rétek zöld alapja be volt szőve aranyhimzéssel meg kék himzéssel, sárga gölyahírekkel meg kék vadbuzavirágokkal.

S az egész csodaszép, vidám, mosolygó kép felé, mint valami óriási átlátszó kék üvegharang, úgy borult az azurszínű ég.

— Milyen szép odakint minden! Milyen kedves dolog lenne ott kint járni a szabadság tudatával, gondtalanul, vidáman, úgy mint valaha! Emlékezel a mi régi, szép tavaszainkra? Mikor koplaltunk is, de mégis miénk volt a világ! Most éppen csak, hogy nem koplalunk, száraz kenyérünk van s érte cserébe elvettek mindent: a szabadságunkat, az akaratunkat, a te-

lasztását illeti, erre nézve még nem történt döntés. Wekerle Sándor miniszterelnök legközelebb ismét Bécsbe utazik, amikor a királynál kihallgatáson jelenik meg s ekkor, miután előzőleg az osztrák miniszterelnökkel megbeszélte azt az ügyet, tesz előterjesztést a delegáció tagjainak megválasztása és a delegáció összehívása tárgyában.

A horvátok lázadása.

— Folytatják az obstrukciót. —

Budapest, december 9.

Az egyszakaszos kiegyezési törvény általános vitája véget ért, de a horvát lázadás ezzel még nincs letörve. A záróbeszéd után a részletes vitánál újból megkezdődik a horvát obstrukció, amelyet a kvótajavaslatnál is folytatnak. Ezt határozták ma este a horvát képviselők s most már valóban itt az ideje, hogy a magyar állam végképpen letörje ezt a lázadó csoportot.

Mai hireink a következők:

A horvátok tovább obstruálnak.

Az egyszakaszos felhatalmazási törvényjavaslat általános vitája ma véget ért. Most a záróbeszéd következnek; olyan határozati javaslat, melyet legalább tizen irtak alá, tízenegy van beadva és így tízenegy képviselőt illet meg a jog, hogy záróbeszédet mondjon. Ezek egy részét is elmondották már a mai ülésen, úgy, hogy pár nap múlva a képviselőház már dönthet az egyszakaszos törvényjavaslatnak általánosságban való elfogadása fölött. A részletes tárgyalást egy hétre számitják s így a kormány reméli, hogy a Ház legkésőbb e hó huszonkettedikén megszavazza az egyszakaszos kiegyezési javaslatot. Annál is inkább reméli ezt, minthogy a részletes tárgyalásnál a czímet összevonják magával a szakaszszal. Közvetlenül ezután a kvótajavaslat kerül napirendre. A horvátok táborában máris fogadkoznak, hogy ezt a javaslatot is megobstruálják. A horvát országgyűlést most csütörtökön nyitják meg Zágrábban. Az itteni horvátok még mindig nem döntöttek arról, Zágrábba utazzanak-e, vagy sem, erre a nevezetes ülésre. Josipovich Géza horvát miniszter szerdán reggel rándul le Zágrábba és ugyanaznap konferenciázik dr. Rakodczay Sándor horvát bánnal. Az a hír, hogy a bán nem jelenik meg a horvát országgyűlésen, nem felel meg a valóságnak.

A horvát képviselők ma este a Continental-

hetségünket. Befogtak az őrlo malomba, ahol csak a hülyék nem mennek tönkre, meg az okosak, akiknek nincs lelkiismeretük arra, hogy a kenyeret, amit a koldusnak odadobnak, meg is kell hálálni. Ugy-e te is a feleség, a gyerek, a család miatt züllöttél el felfelé?

— A családod miatt kellett hivatalt vállalom. Főleg a biztos fizetés, a nyugdíj miatt.

— Az ember vénségére nem hal éhen.

— De addig? Addig élet ez az élet, amit így élünk? Rabszolgák nyomorult élete!

Kezdett már Kis ur nagyon hangosan beszélni; szerencsére órát csengettek s kimehettek a teremből. Karanfogva mentek le. Mikor az igazgatóval találkoztak, az nem jött zavarba, hanem a legnagyobb szemtelenséggel mondta:

— Örvendek nagyságos uram, hogy Kis kolléga urban egy régi jó barátját találta fell!

Mikor aztán elváltak, az igazgató ur kacagva beszélte a kollégáknak a tanári szobában:

— Zsák megtalálta a foltját! Egy huron pendül ez a két ur. És ilyeneket küld a kultuszminiszter a nyakunkra . . .

A zsák meg a foltja pedig csendesen, elhallgatva handukol hazafelé.

Mikor a tanfelügyelő lakása elé érnek, megszólal a tanár:

— Mások csak egyszer halnak meg. Mi kétszer halunk meg. Mikor lemondunk az állmainkról s hivatalba megyünk, meg mikor a földbe megyünk. A második halál a könnyebb. S állítólag ez után van a feltámadás is. Az után nincs. Jó étvágyat az ebédhez! A nagyon drága ebédhez! A lelkeddel fizetted érte . . .

szállóban Medakovich Bogdán elnöke alatt értekeletet tartottak, melyen további magatartásukat beszéltek meg. Az értekezletről kommunikét nem adtak ki, de mint értesülünk, a horvát-szerb koalíció a további harc mellett döntött, minélfogva a horvát képviselők úgy az egyszakaszos javaslat részletes tárgyalásánál, valamint a kvótajavaslat tárgyalásánál folytatni fogják az obstrukciót.

Josipovich miniszter a helyzetről.

Az „Obzor“ budapesti tudósítója beszélgetést folytatott Josipovich Géza horvát miniszterrel, ki több kérdésre válaszolva, következőleg nyilatkozott:

— A konfliktus kiéleltése egyáltalában nincs hasznára a horvát ügynek. A bán eddig a nemzeti párttal még nem tárgyalt. Egyesekkel beszélt ugyan, de kormányalakításról nem volt szó köztük. Az lehetetlen, hogy a bán a választói jogkibővítéséről szóló törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjessze. Ez azért is lehetetlen, mert a javaslat még nem készült el. Rakodczay egyelőre csak két reformtörvényjavaslatot fog kilátásba helyezni, természetesen csak program alakjában, mert a kész javaslatokat csak később fogja majd benyújtani. Hogy a választások eredménye mi lesz, azt ma senki sem tudja. Tény, hogy a nép hangulata is változni szokott és a politikusknak mindig készen kell lennie a bukásra is.

Az államegység kérdéseire és a vasuti pragmatika végrehajtására nézve a miniszter a következőket mondotta:

— A törvény szerint Magyarország és Horvátország egy és ugyanazon államközösséget alkotják. Csak két politikai nemzet van, a horvát és a magyar egy állam keretén belül. Ez az egység csak kifelé létezik, csak a külfölddel szemben járhat el Magyarország egységesen, mint egységes állam, Magyarország és Horvátország viszonya pedig belügye Magyarországnak és Horvátországnak. Horvátország külön politikai terület és külön politikai nemzet a magyar állam keretén belül. A pragmatika nehéz kérdés, a pragmatika valósággal nagy sikert jelent a horvátokra nézve. Most a vasuti tisztviselőknek horvátul kell tudniok és igen nagy kérdés, hogy vajon jó lenne-e, hogy a pragmatika, mint ezt sokan kívánják, visszavonassék. Most törvényes garanciánk van arra nézve, hogy a vasutasoknak horvátul tudniok kell, de ha visszavonnák a pragmatikát, akkor a hatalom birtokosa azt mondhatja: Jól van, maradjon minden a régiiben. Ez pedig nekünk horvátoknak veszteséget jelentene. A pragmatikának nincs magyarosító tendenciája. Legnagyobb hibája a javaslatnak a rossz indokolás volt. A minisztertanácsban csak a törvény intézkedéseiről folyik a tárgyalás, az indokolást később dolgozza ki a minisztériumban egy hivatalnok. Ebben az indokolásban pedig a nemzetiségek közé sorolták a horvátokat is és itt van a főhiba. Magyarországnak nem tendenciája Horvátország megmagyarosítása, ez bolond beszéd, hiszen ma még együtt vagyunk és annyira vagyunk ezzel a magyarosítással, hogy maholnap nem akad horvát miniszter sem, aki tudna magyarul. Nekünk Magyarország mellett kell maradnunk, mert érdekeink közösek és a horvátok csak Magyarország mellett őrizhetik meg nemzeti individualitásukat. Délszláviában vagy Ausztriában elvesznének a horvátok.

Frank Wekerlénél.

Zágrábból jelenti tudósítónk: Wekerle miniszterelnök szombaton meghívta Budapestre a Starcevic-párt vezérét, Frank Józsefet, hogy vele a horvát-magyar konfliktusról tanácskozzék. Frank József Milo Starcevicessel és a párt tartománygyűlési klubjával egyetértőleg elhatározta, hogy enged a miniszterelnök meghívásának és tényleg Budapestre utazott, ahol Wekerle miniszterelnökkel öt óra hosszat tanácskozott. Ennek a konferenciának eredményét Frank József ma Zágrában a párt-klub elé teszi határozathozatal céljából. Hír szerint a budapesti tanácskozáson elvi közzeledés nem történt. Frank József meghívása Rakodczay bán egyetértésével ment végbe.

Dr. Frank József lakásán ma este a Starcevic-párti képviselők tanácskozára gyűltek

egybe, amelyen Frank dr. Wekerle miniszterelnökkel folytatott beszélgetéséről referált. A tanácskozást, mely ma 6-tól 9 óráig tartott, folytatják és végül kommunikét fognak adni.

Popovics és Supiló mentelmi ügye.

A képviselőház mentelmi bizottsága vasárnap délelőtt tizenegyedfél órakor Malatinszky György elnöklésével ülést tartott. Az ülésen, amelynek egyetlen tárgya Popovics Dusan és Supiló Ferenc horvát képviselők ismeretes mentelmi ügyének elbírálása volt, a bizottság tagjai közül ezek vettek részt: Benitzky Árpád, Balogh Ernő, Héderváry Lehel, Kálósy József, Mazuránics Bogoszláv, Papp Géza, Uhlig Leó és ifj. Wekerle Sándor. A renitens horvátok ügyét Héderváry Lehel előadó ismertette. Előadására Popovics Dusan is Supiló is megtette észrevételeit. Védekezésüket mindketten magyar nyelven terjesztették elő. Hosszu és beható tanácskozás után amelyben a bizottságnak csaknem valamennyi tagja résztvett, szótöbbséggel elhatározták, hogy Popovics Dusanak a képviselőház egymásután következő tizenöt üléséről való kikeresztésére tesznek előterjesztést a képviselőháznak s ajánlani fogják, hogy Supiló Ferencet kötelezzék a Ház ünnepies megkövetésére.

Vasárnap és hétfő.

— A képviselőház ülésel. —

Budapest, december 9.

Két képviselőházi nap beszámolója alig teszi ki annyit, mint máskor egy normális napé. A vasárnapi ülésnek egyetlen érdekessége az volt, hogy ünnepnap tartották. A közönség roppant érdeklődött iránta; azt hitte, hogy rendkívüli ülésen csak rendkívüli események történhetnek. Késervesen csalódott. Horvát beszéd, szó-megvonások, itt-ott zugás, egy-egy közbekialtás: ez volt a vasárnapi ülés tartalma. A magyar képviselők tudták, hogy nem lesz égszakadás-földindulás és ezért nem is siettek valami nagyon a Házba. Akik ott voltak, minden alkalmat megragadtak, hogy tüntessenek az elnöklő Návay mellett, aki erélyesen vezette vasárnap is a vitát. Nem engedte magát kizökkenteni a kerékvágásból és szigorúan alkalmazta a házszabályokat. Kilenc horvát beszélt vasárnap s jobbra határozati javaslatokat is nyújtottak be, amelyek jogot adnak nekik a zárószóhoz.

Ezekre a zárószavakra ma, hétfőn, sor is került. Mindössze két horvát beszélt a javaslat ellen. Több szónok nem akadt és így az elnök berekesztette a vitát. Tizenhárom képviselő élhet a zárószó jogával. Az egyikből, Budiszlavics Budétól el akarta vitatni ezt a jogot Hoffmann Ottó, azért, mert a határozati javaslata érthetetlen nyelven van megszerkesztve. Az elnök úgy döntött, hogy erről csak később fognak határozni. Az első zárószó Földes Béla előadót illette. Nagy melegséggel ajánlotta újból elfogadásra a javaslatot. Polónyi Géza az ellenkezőért szállott sikra a megszokott modorában. Nem átélt a személyes tere lépni, miközben izetlen támadást intézett Szerényi József ellen. A kereskedelemügyi államtitkár energikusan utasította vissza a hetykélkedést. Polit Mihály és hat horvát következett ezután. Valamennyien nagy ügyvel-bajjal vergődtek keresztül a sok zaj és a tenger elnöki figyelmeztetés között. Az ülés végén Polónyi Géza megint nem birt a helyén megmaradni. Pörbe szállott az elnökkel a miatt, hogy sokáig tartanak az ülések. Az elnök — Rakovszky István ült az elnöki székben — sajnálattal konstataulta, hogy akadnak magyar képviselők, kik még ezekben a súlyos időkben is megnehezítik az elnök földadatát.

Részletes tudósításunk ezt

A képviselőház ülése.

I.

(Vasárnap.)

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.**Jegyzők:** Zlinszky István és Thorotzkay Miklós.Az **elnök:** Megnyitja az ülést.**Felkiáltások** a baloldalon: Eljen az elnök!**Vlád Aurél:** Eljen a házszabály!

A múlt ülés jegyzőkönyvét gróf Thorotzkay Miklós olvasta.

Nyomban áttértek azután az egyszakaszos javaslat tárgyalására.

Lukinics Ödön szót elsősorban horvátul.Az **elnök** kétszer egymásután figyelmeztette, hogy ragaszkodniék szorosabban a tárgyhoz, mert bár elismeri, hogy a horvátoknak joguk van horvátul beszélni, de neki, mint a magyar képviselőház elnökének, kötelessége a tanácskozást vezetni és kéri a szónokot, hogy beszédjét csak addig folytassa, amíg az ő horvát beszéde a magyar elnöki kötelességgel és a tárgyalás rendjével összeillesztésbe nem jön.

Ujabb negyedóra múlva ismét figyelmezteti a szónokot:

— Harmadszor figyelmeztetem, hogy tessék szorosabban ragaszkodni a tárgyhoz.

(Ekkor lépett a terembe Főtűs Károly, akit többen üdvözöltek.)

Lukinics Ödön: Tovább beszél.Az **elnök:** A képviselő ur állandóan eltér a tárgytól és ezért megvonom a szót.**Lorkovics Iván:** Horvátul beszél.Az **elnök** nemsokára felbeszéli és figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.**Lorkovics Iván** folytatja a beszédét és közben szemelvényeket olvas.**Hüdevári Lehel:** Felolvasásokat rendez.Az **elnök:** A képviselő urat utóljára figyelmeztetem, hogy maradjon a tárgynál és ne rendezzen felolvasásokat egy napilaphól, különben el fogom vonni a szót. A Ház már hetek óta nagy türelmet tanúsít önökkel szemben, ne éljenek vissza a türelmével.**Hüdevári Lehel:** Brzdo! Przdo! (Nagy derűség.)**Lorkovics** tovább beszélt.Az **elnök** megvonta tőle a szót, mert újból eltért a tárgytól.**Vlád Aurél:** Ez klotür!**Brics Vatrosláv** lépett azután Lorkovics nyomdokaiba Brics Vatrosláv hamarosan befejezte a beszédét.

A házszabályokhoz.

Surmin György a házszabályok 213. szakaszához magyarul kért szót.Az **elnök:** Csak magyarul beszélhet!**Surmin György** (horvátul folytatta): Visoki sabore!

— Üljön le! — kiáltották erre feléje.

— Menjen Zágrábba!

Az **elnök** felvilágosította a Házat, hogy a horvátok azt panaszkodják, hogy Lorkovics beszéde végén határozati javaslatot akart benyújtani, de a szövegadás által ebben meg lett akadályozva. Most utólag akarják tehát a javaslatot benyújtani. De ez házszabályellenes és meg nem engedhető. — Tessék helyet foglalni! — szolt ezután Surminhoz.**Mazuranics Bogoszláv** beszélt ezután.Az **elnök:** Háromszori figyelmeztetés után megvonta tőle a szót.**Vinkovics Bozsó** alig hallható hangon beszélt.Az **elnök:** Felszólítja, hogy maradjon a tárgynál.**Vinkovics Bozsó:** Magyar nyelvű határozati javaslatot nyújt át az elnöknek, aki felszólítja, hogy olvassa fel a javaslatot. Ez megtörténik, de Vinkovics nehezen boldogul a magyar nyelvvel, ami nagy derűtséget okoz. Azután tovább beszél horvátul.Az **elnök** felkéri, hogy fejezze be minél előbb beszédét és ne éljen vissza a Ház türelmével.

Többszöri figyelmeztetés után végre Vinkovics befejezte a beszédét.

Supló Ferencz, Grahovác Mirkó, Budiszlavjevitcs Bude és Banyanin János beszéltek ezután.

Mind a négytől megvonta a szót az elnök, mert eltértek a tárgytól.

A napirend megállapítása után az ülés fél négy órakor véget ért.

II.

(Hétfő.)

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos, később Rakovszky István.
Jegyzők: Hammersberg László és Thorotzkay Miklós.Az **elnök:** Megnyitja az ülést.

Mindjárt az ülés megnyitása után rendreutasítja Éber Antalt, aki a tegnapi ülésen Suplónak ezt kiáltotta: „Fizetett pojjca!” A rendreutasításhoz az elnök ezt az intelmet fűzi:

— Kérnem kell a képviselő urakat, hogy e nehézközlemben, melyet az ország alkotmányáért

viselünk, komolyan viselkedjenek; e küzdelmet turbulens dolgokkal nem lehet előmozdítani s különben is remélhető, hogy a Ház tekintélye és az elnök pártatlansága előbb-utóbb győzedelmeskedni fog a parlament megbénítására irányuló kísérlettel szemben.

Folytatják ezután a kiegyezési javaslat tárgyalását.

Ilics Gedeon és Muacsevics Vazul beszélt horvát nyelven a javaslat ellen.

Mivel több szónok nem jelentkezik, az elnök negyed tizenkettőkor berekeszti az általános vitát s öt perczre felfüggeszti az ülést.

Szünet után **Rakovszky István** afelelő az ülést újból megnyitja s megállapítja, hogy tíz aláírással határozati javaslat alapján tizenhárom képviselőt illeti meg a zárószó joga.**Hoffmann Ottó:** Felolvassa Budiszlavjevitcs határozati javaslatát, amely teljességgel érthetetlen zagyvalék. Nem fér össze a Ház komolyságával, hogy ez a határozati javaslat figyelembe vételessék. Kéri az elnököt, zárja ki a vita anyagából.Az **elnök** elismeri, hogy a határozati javaslat érthetetlen. De talán a képviselő ur fog bírni azzal a képességgel, hogy megmagyarázza. Ha nem, a szükséges irányban intézkedni fog.**Földes Béla** előadó megéljenzett és megtapsolt záróbeszédében ismételen elfogadásra ajánlja a javaslatot.**Polónyi Géza:** Politikai reputációjának és egyéni integritásának megóvása céljából válaszolni akar az őt ért sajátos támadásokra. Szerényi államtitkár Kossuth Ferencz nevében mondott beszédében szót tudatlansággal vádolta. Ez jutalma negyven éves munkásságának; Kossuth Ferencz nevében tudatlanozzák őt, aki a függetlenségi párt bizalmából volt igazságügyminiszter. Az ilyen megbízott utján való gorombáskodást veszedelmes precedensnek tartja.Az **elnök:** Ha Szerényi államtitkár gorombáskodott volna, az elnökség nyomban élt volna a Ház fegyelmi jogával.**Polónyi Géza:** Megelégszik azzal, hogy fejtegetéseivel kellő világításba helyezi Szerényi szakértelmét. Hosszas közjogi magyarázattal bizonyítja, hogy neki s nem Szerényinek van igaza az egyszakaszost illetően. Kéri Kossuth Ferenczét, hogy máskor függetlenségi vitában ne nevezzen ki hatvanhetes szakértőt, Szerényit meg arra kéri, hogy maradjon meg szakmája körében, ahol a merkantil elvek hirdetésével szép sikert ért el; elérte a viszontbiztosítás alapján a tranzit államtitkárságot. A részletes tárgyalás során, nem kívánja, bármi is fog vele történni, nem fogja eltérni, hogy ily sommásan intézessenek el egész törvényes csoportok. Ezt a veszedelmes precedenst nem engedni elre kellni. Most is, mert nincs jelen egyetlen miniszter sem? Ugy látszik, a precedensek itt napról-napra szaporodnak.Az **elnök:** Az 1848. évi törvény nem kötelezi a minisztereket, hogy jelen legyenek.**Polónyi Géza:** A törvény kötelezi a minisztereket a jelenlétre. Az egyszakaszosra nézve ama reményét fejezi ki, hogy az ország föl fog ébredni tartózkodásból s tiltakozni fog, hogy ilyen egyszakaszos törvényalkotással veszélyeztessék Magyarország alkotmányát. (Günther Antal miniszter bejön a terembe s Josipovich miniszter helyére ül.) A függetlenségi pártnak deklarációt kell hozni az önálló bankról, mert a kormány nem akarja megvalósítani.**Szerényi József** kereskedelemügyi államtitkár: T. Ház! Méltóztassék megengedni, hogy személyes megtámadtatás címén csak igen rövid időre vegyem igénybe a t. Ház szíves figyelmét. Nem engedhetem meg magamnak azt a luxust, amelyet megengedett magának Polónyi Géza t. képviselőtársam, hogy tudniillik a vita során akkor, mikor az ország súlyos időbeli helyzetben van, hosszabb beszéddel vegyem igénybe a t. Ház idejét, reflektálva a t. képviselő urnak tárgyalagos nyilatkozatára. Ennélfogva most csupán személyes vonatkozású nyilatkozataira kívánok nyilatkozni, fentartván magamnak, hogy amikor a szerződés beczikkelyezésének kérdését fogjuk tárgyalni és amikor az ország több idővel fog rendelkezni, a t. Ház kegyes engedelmével reflektáljak a t. képviselő urnak egyéb nyilatkozataira is. Arra a személyes vonatkozású nyilatkozatra azonban, hogy én itt per procura gorombáskodtam volna vele és arra az állítására, hogy 67-es észjárással kell itt 48-as argumentumokat lecáfolni, engedje meg a t. Ház, hogy azonnal nyilatkozzam. Az utóbbira nézve kijelentem, hogy igazán nem számítottam arra és nem vártam volna azt, hogy Polónyi Géza képviselő urnak szüksége legyen olyan slágerre, amelyet a vita során közbeszólás formájában más már kihasznált. Molnár Jenő t. képviselőtársam már eldobta a sulykot — erdélyiesen szólva — azzal az argumentummal, hogy 67-es észjárással cáfoltatnak 48-as argumentumok. Sokkal nagyobb tisztelettel viseltetem Polónyi Géza iránt, semhogy azt hittem volna, hogy ilyen elhasznált argumentumokra van szüksége. Én, t. Ház, magyar hazafias felfogással (Élénk helyeslés.) beszéltem és cáfoltam, nem pedig pártszempontból. És amint a kiegyezés során tettem, hogy tudniillik a 48-as elvek szolgálatába állottam és azokat képviseltem az összes kiegyezési tárgyalások során Bécsben, úgy tettem ezt a t. Házban is. (Élénk helyeslés.)

Ami már most azt a második megjegyzést illeti, hogy gorombáskodtam, e tekintetben apellállok az egész Ház minden egyes tagjára és kérdem, hogy Polónyi Géza t. képviselő uron kívül van-e a Háznak egyetlen egy tagja, aki azt állítaná, hogy beszédemben nem a legteljesebb tisztelettel viseltetem a t. képviselő ur személye iránt. De engedelmet kérek, állításokat odavetni az ország elé és nem tűrni meg azoknak tárgyalagos cáfolatát, ez nem lehet a parlamenti tárgyalás módja.

És most, hogy a t. képviselő ur engem még tudatlansággal is vádol, hogy mint szakértő tudatlant vagyok s hivatkozik az 1881: LXVI. t.-cz.-re, amely szerinte az ő argumentumait erősíti, legyen szabad megint hivatkoznom arra, hogy a képviselő ur ismét abba a hibába esett, mint a multkor beszédében, hogy egy törvényt citál, amely nem azt mondja, amit a képviselő ur imputál annak a törvénynek, mert ez itt a törvény kihirdetéséről szól, nem pedig a nemzetközi szerződések applikálásáról. Nagy különbség van közöttük, hogy kihirdetési mód és applikáció; és voltam bátor reflektálni erre beszédemben, hogy ez az egyszakaszos törvény éppugy fog kihirdetettetni, mint minden más törvény és hogy nagy különbség van a nemzetközi szerződések beczikkelyezésének módjában. Tisztán csak ezt kívántam a t. Ház kegyes engedelmeivel elmondani.

Polónyi Géza: Erre nincs mit válaszolnom. (Zaj.)Az **elnök:** Polit Mihályt illeti a szó.**Polit és Szappanos** egyszerre állanak fel és egymás közt kezdenek tanácskozni, melyikük beszéljen. (Nagy derűség.)Az **elnök** figyelmezteti Politot, beszéljen, különben megvonja tőle a szót. (Szappanos leül.)**Polit Mihály** végül beszélni kezd. Polónyi beszéde sok elmondani valótól kímélte meg. Nem lát garanciát arra, hogy Ausztriában parlamentáris uton fog a kiegyezés életbelépni. (Felkiáltások: Vízet az öregnek! Leitner Adolf egy pohár vizet tesz Polit elé. Nagy derűség.) Magyarország nem olyan független állam... Zaj balfelől. Felkiáltások: Hohó! Rendre!)Az **elnök:** Majd a gyorsírói jegyzetéből fog meggyőződést szerezni, mondott-e Polit olyasmit, amiért rendre kellene utasítani.**Polit Mihály** ezután a javaslat ellen táplált közjogi aggályait sorolja fel...Az **elnök** konstataálja, hogy Polit azt állította, hogy Magyarország nem független állam. Ezért rendreutasítja.**Polit Mihály:** Sajnálattal mondta, mert szóló is érvendene, ha az ország teljesen független volna. (Derűség.) Foglalkozik ezután hosszasan Apponyi beszédével, akivel 30 esztendőn át együtt volt a parlamentben...Az **elnök** kéri, hogy maradjon a tárgynál.**Polit Mihály:** A kvótaemelést az ország nem képes elviselni. (Ezután eltérő fejtegetésekbe bocsátkozik.)Az **elnök** figyelmezteti, ne térjen el a tárgytól.**Polit** erre a Ház engedélyt kéri.Az **elnök** ugy teszi fel a kérdést, hogy azok álljanak fel, akik megtagadják az engedelmet. A horvátok, azon hiszemben, hogy udvariasság Polittal szemben, szintén felállanak, vagyis az engedély megadása ellen szavaznak a függetlenségi párttal együtt. (Nagy derűség.)**Polit Mihály** ezután hamarosan befejezi beszédét, azzal, hogy nem szavazza meg a javaslatot. (Taps a nemzetiségieknél.)**Roic Milán** horvátul beszélt ezután s két figyelmeztetés után leült.**Surmin György** következett.**Hódy Gyula:** A távbeszélés rendes nyulvanos egyetemi tanára! (Derűség.)**Surmin György** szintén eltér a tárgytól.Az **elnök** kijelenti, hogy nem engedheti meg, hogy mesterségesen huzzák a vitát. Ha továbbra is így viselkednek, felszólítja a következő szónokot.

Surminnak nem használ az intés, most az elnök megvonta tőle a szót. (Élénk helyeslés és taps.)

Pinterovics Antal mindjárt beszéde elején kap figyelmeztetést.**Gróf Bathány Tivadar:** Egy beszédet ismételnék valamennyien!**Pinterovics** újból eltér a tárgytól, ezért az elnök megvonta tőle a szót.**Magdics Péter** olvasni kezd, mire az elnök kétszer inti egymásután s a következő perczben megvonta tőle a szót. (Nagy zaj a horvátoknál. Helyeslés és taps balfelől.)**Lukinics Ödön** két figyelmeztetés után kap szövegmonást.**Lorkovics Iván** a házszabályokhoz kér szót horvátul, természetesen, az elnök nem engedí szólni.**Mazuranics Bogoszláv** háromig akadálytalanul beszélt.**Polónyi Géza:** Három óra van!Az **elnök** (csenget): Figyelmezteti Polónyit, ne avatkozzék az elnök jogaiba.**Polónyi Géza** a házszabályokhoz kér szót. Bizonyítja, hogy ha valaki negyed órával a tárgyalási idő előtt kezd beszélni, anélkül, hogy kérné a Ház engedelmeit a tovább beszélésre, mindenki tiltakozhat a beszéd folytatása ellen, mert nem köteles itt három után maradni.

Az elnök: Polónyi tévedésben van, mert Mazuráncs három órákor befejezte beszédét. Utal arra, hogy nemrégiben Polónyi is három óra hosszat beszélt... Kár volt Polónyinak ilyen nehéz helyzetben akadékoskodni. (Ugy van! balfelől.)

Ezután három óra öt perczkor megállapította a következő ülés idejét és napirendjét, az ülést bezárja.

A t. Házból.

I. Különös javaslatok.

Ma valahogy nagynehezen, de egészen bizonyosan sikerült befejezni a kiegyezési nyomorjavaslat általános vitáját. Miután vasárnap is ülést tartottak, „ledolgoztak” vele néhány horvátot, úgy hogy mára csak a hervadtak maradtak és Návay még délelőtt enunziálta, hogy több szónok nem lévén és szólni senki sem kívánván, az általános vitát bezárja. Azt mindenki tudja, hogy a vita bezárása arra az egy paragrafusból álló törvényjavaslatra vonatkozott, amelyet a kormány a nagy kiegyezés időleges pótlására nyújtott volt be. Azt is tudják valamennyien, hogy azért csinálták egyparagrafusosra a javaslatot, hogy minél rövidebb legyen a vita. És következik a logika. Ha eddig vitakoztak a javaslat felől, amelyik egy paragrafusból áll, akkor természetesen csakis ezen egy paragrafus felől vitakozhattak. Miután pedig a vitát bezárták, tehát az egy paragrafus tárgyalása be van fejezve. Ugyanezen logika szerint, ha általános tárgyalásnak vége van, akkor nem lehet már szó részletes tárgyalásról. Mert ha például egy fillérről beszélünk általánosságban, ugyanezen egy fillér már le van tárgyalva anélkül, hogy részletesen vitakoznánk felőle. Igen, de a parlamentáriszmusban éppen az a parlament, hogy körülményes legyen és éppen az a logikus, hogy ne legyen benne tulságosan sok logika.

Eképpen az általános tárgyalás után még tárgyalni kell egynémely határozati javaslatot, melyet az általános szónokok benyújtottak olyanképpen, hogy hozzászólási joguk legyen. Tizenhárom ilyen határozati javaslat van, tehát tizenhárom szónok reczitálhatja ismét, amit már elmondott. Minők ezek a határozati javaslatok? Minők különösen a horvátok határozati javaslatai? Az ily előterjesztések legfontosabb feltétele, hogy az eredeti kormányjavaslattal ellentétes indítványt tartalmazzanak. E feltételnek körülbelül mindenik javaslat megfelel. Elvégre az nem nagy mesterség más javasolni, mint amit a kormány proponál.

És mégis ma meglepő dolog történt. Hoffmann Ottó kisütötte, hogy a horvát Budiszavljevics Bude határozati javaslata teljesen értelmetlenséget foglal magában.

— No — mondja erre az elnök — majd Budiszavljevics képviselő ur el fog rajta igazodni.

— Tako je — felelik rá a horvátok.

Az újítást kellőképpen honorálták. Az értelmetlen határozati javaslat megfelel a jelenlegi politikai helyzetnek. Ha a horvátok bárgyuságokat beszélnek, természetes, hogy határozati javaslataik is ilyeneket tartalmaznak. Ha nincs értelme annak, hogy egy paragrafus letárgyalása után, erről ismét és ismét vitakozzanak, akkor a határozati javaslat részére sem lehet követelni az értelmesség privilégiumát. És nem is volnának obstrukciósok, ha másképpen cselekednének. Hogy mégis legyen valami utmutatás a hasonló határozati javaslatok részére, ideiktunk néhány példát:

1. Mondja ki a képviselőház, hogy a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot elutasítja, ellenben elhatározza, hogy az önálló vámterület és a külön horvát királyság közt junktimot állít fel. Vagyis amíg nincs egyik, addig nem lehetséges a másik.

2. Az egy paragrafusból álló kiegyezési javaslat elvetendő, helyébe beiktatandó, hogy a Horvátországban lakó magyarok dupla adót fizessenek, egyidejűleg pedig a Budapesten tartózkodó horvát képviselők közt a papi birtokok felosztandók.

3. A javaslat elvetetik. Kimondandó azonban, hogy az általános drágaság csak tiszta időben érvényes. Tiszta idő alatt pedig az értendő, amikor a horvátok nincsenek Budapesten.

4. A javaslat nem kell. Pénz azonban kell. Ennélfogva horvát banná az osztrák-magyar bank igazgatója neveztessek ki, felhatalmaztatván az összvagyon kiutalványozására csakis horvátok részére.

5. A javaslattal szemben indítványoztatik, hogy a télen nagyon hideg van és nyáron nagyon meleg van közismert igazságok törvénybe iktattassanak.

Csak ily propozíciókkal lehet elérni, hogy a határozati javaslatok benyújtói a tárgyról szólhassanak anélkül, hogy a napirenden levő javaslattól beszéljenek.

* * *

II. Szakértők a fórumon.

Polónyi Géza ma elpanaszolta, hogy Sztérényi József államtitkár, aki arra való lenne, hogy szakkérdésekben felvilágosításokat adjon, ő róla a Kossuth Ferencz nevében azt a felvilágosítást terjesztette a Ház elé, hogy tudatlan. Panaszolta, hogy Sztérényi nem illetékes ily meghatározásokra, mivelhogy ez, ha nem is egyszerűen, de kombináltan gorombaság. Már pedig az ember esetleg szeret kombinált jeggyel villamoson és propelleren, vagy vasuton és hajlón utazni, hanem kombináltan gorombaságokhoz érkezni, nincs kedve. Meg aztán az ember igazságügy-miniszter volt, s alighogy kihült a széke, már egykori kabinetkollégája nevében azt mondják róla, hogy nem tud semmit. Továbbá pedig az ember vagy harmincz-negyven évig mozog a közpályán s a jutalma az, hogy leteritik, mintha csak orvvadász lenne.

Az eset szigorú eset volt, de már megesezt, tán más észre sem vette. Más csak úgy találta, hogy Sztérényi vitakozik Polónyival és hogy Sztérényinek egynémely dolgot jobban kell tudnia. Azonban az illetékesség dolga más. Ha Polónyi úgy találja, hogy külön államtitkár kell a szakkérdésekre, külön a közjogiakra, külön a miniszter-helyettesítésekre és külön a kombinált gorombaságok beadására, valamint az egyszerű gorombaságokra: akkor érdemes e kérdés felől gondolkozni.

Mert új terep nyílik meg a tehetségek érvényesítésére. Szakkérdésekre, közjogiakra és miniszterek helyettesítésére vannak államtitkárok. De a kombinált gorombaságokra és egyszerű gorombaságokra még nincsenek. Ez eddig csakugyan hiányosság volt. Sok tehetség paragon hevert. Mert más az, hogyha valaki képzett közgazdász, képzett közjogász és megint más, hogy ha tehetsége van a gorombaságok különböző fajtájának a benyújtására. Legalább tizenhat új állás, tisztelt haza. Mert minden minisztérium részére ki kellene nevezni egy kombinált gorombasági államtitkárt. (Azért mondunk csak tizenhatot, mert a király személye körüli minisztérium részére nem lehet kinevezetni ily államtitkárokat, mivelhogy a királylyal még se szabad gorombáskodni.)

Tekintetbe kell venni, hogy az új állásokra másfajta képességek szükségesek, mint az eddigiekhez. Specziálisan magyar és uri hivatalok lennének ezek. Akik a kaszinókban a kártyasztalok mellett és párbajsegédi tárgyalásokon megtanultak finoman gorombáskodni, azok lennének a kombinált gorombasági államtitkárok,

Akik viszont a tanyákon, a gazdaságban és a korcsmákban az ugynevezett nyílt beszédet sajtították el és a káromkodásokban otthonosak, azok lennének az egyenes gorombasági államtitkárok. (Az új cselédtörvény eltörléi ugyanis a káromkodásokat az alkalmazottakkal szemben, tehát maradna mégis egy immunis terület, ahol a régi szokások még érvényesülhetnek.)

Egy kissé a parlamenti tárgyalási rend is átalakulna. Mert például a miniszter, avagy a szakértő államtitkár fejtegetései közben olykor megállana és így szólna:

— Most felkérem a bejelentett kombinált gorombasági államtitkárt, hogy a tisztelt képviselő urral szemben elmondott nézeteimhez tegye hozzá a point.

Erre felállana a megnevezett férfit és ezt mondaná:

— Az elmondottak alapján konstátálom, hogy Szokratesz bölcs volt, a czirkuszbeli Dummer Augusztok pedig hülyék. Ugyancsak az elmondottak alapján a t. képviselő ur, akire a szakkérdésekben illetékes államtitkár rábizonyította a tévelygéseket, egyáltalában nem Szokratesz, hanem... átadom a szót az illetékes egyenes gorombasági államtitkárnak...

Most feláll a megnevezett és befejezi:

— Marha!

... Addig azonban, amíg ez állások nem szervezettek, csak maradjunk a régiben.

Budapest, december 9.

Körber Széll Kálmánhoz. Körber volt osztrák miniszterelnök Széll Kálmánhoz ennek legutóbbi parlamenti beszéde alkalmából a következő táviratot intézte:

Köszönetet mondok teljes szívből a régi, hű barátának, akinél az igazságnak csak egy arca van, az oly nyílt, férfias nyilatkozatért. Körber,

Katonai tanácskozások Bécsben. Bécsből jelentik, hogy egy ottani könyvatos értesülése szerint december végén a király elnöklésével a schönbrunn kastélyban katonai tanácskozások lesznek. A tanácskozáson résztvesz Ferencz Ferdinánd trónörökös, Schönnaich közös hadügyminiszter, Konrad vezérkari főnök, a csapatfőfelügyelők és több más magas katonai személyiség.

Küldöttség Sztérényi államtitkárnál. Török-Bálint küldöttsége tisztelt a képviselőházban Sztérényi József államtitkárnál és a törökbalinti pályaudvar kibővítését kérték a kereskedelmi kormánytól. A kereskedelmi államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és úgy a kereskedelmi miniszter, mint a maga nevében kilátásba helyezte, hogy kérésüket jóindulatul fogja tanulmányozni. Ha csak lehetséges, teljesítik is a törökbalintiak kérelmét, de mindenesetre az ügy beható tanulmányozást igényel.

Az Államvasutak fegyelmi bírósága. Kossuthi Ferencz kereskedelmügyi miniszter most adta ki az Államvasutak fegyelmi bíróságainak ügyrendjét. Az ügyrend szerint az Államvasutnál a vasuti szolgálati rendtartásnak megfelelően háromféle fegyelmi bíróság lesz: az igazgatósági és az üzletvezetőségek központjában felállítandó fegyelmi bíróságok, az igazgatóságoknál működő másodfokú fegyelmi bíróság és az üzletvezetőségek központjában állandósított, napi-diasok és munkások részére szervezett külön fegyelmi bíróság. Az új fegyelmi bíróságok január elsején kezdik meg munkásságukat.

A főrendház zászlóavatása. A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt december 15-én délelőtt 10 órákor Debreczenben, az Aranybika-szálló nagytermében tartandó közgyűlésen zászlóavatási ünnepséget rendez. A nagyszabásúnak ígérkező ünnepségre ma meghívták a főrendházat is, amely ezután tudatja a meghívást a főrendház tagjaival.

Függetlenségi pártszervezés az I. kerületben. A főváros I. kerületének függetlenségi és 48-as pártja csütörtökön, e hó 12-én este félhét órákor tartja alakuló nagygyűlését a Koronaőr-utcai iskola tornatermében. A gyűlés után a fővárosi függetlenségi szervezetek havonként szokásos kerületközi pártvacsorája lesz a Buzik-féle vendéglőben (I. Pályautca 3., az Alagut-utca folytatásában). Ugy a nagy-

gyűlésen, mint a pártvacsorán jelen lesznek az országos párt vezetési és számos képviselő.

A honvédelmi miniszter jelentése. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter a képviselőház mai ülésén terjesztette be jelentéseit a Magyarországon levő közös és magyar katonai nevelőintézetek állapotáról, továbbá a hadmentességi díjalapról, a honvédséghez áthelyezett magyar tisztokról és a honvédmenedékház állapotáról. A közös katonai intézetekben a magyar növendékek számára az elmúlt iskolai évben negyvenhárom százaléknyi helyet tartottak fenn, vagyis annyit, amennyi az ujonczkontingens számának ténylegesen megfelelt. Hogy a magyar alapítványi helyekre nem vettek föl elég magyar ifjút, ennek egyrészt az az oka, hogy nem jelentkezett elég növendék. Jelentést tett a honvédelmi miniszter a hadmentességi díjalapról is, valamint arról, hogy a közös hadseregtől a honvédséghez az elmúlt esztendőben öt tisztet helyeztek át. A honvédmenedékházról szóló jelentés nagyobb arányú reformokat jelez, amelyeket a miniszterium a menedáz vezetéseben megteremteni szándékozik. A menedékház vezetésében megteremteni szándékozik. A megüvé fogják átalakítani és lehetőleg minden kényelmet és ápolást meg fognak adni a nemzet öreg katonáinak.

Justh Gyula a helyzetről.

Makó, december 9.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma délután megjelent az itteni függetlenségi pártban, ahol megjelenésekor lelkes ovációkban részesítették.

Daczára az esős időnek, a Nemzeti-szálló egészen megtelt választókkal. Justh Gyulát, a képviselőház elnökét Nagy Károly függetlenségi pártelnök vezette be és üdvözölte.

Justh Gyula megköszönve a szívélyes fogadtatást s a választók törhetetlen ragaszkodását, áttért a politikai kérdésekre s az egyszakos törvényjavaslatról beszélt, a következőket mondta: Ez politikai kényszerítés, melyet a horvát képviselők obstrukciója teremtett. Justh Gyula ezután beszélt a kiegyezésről, mint olyanról, mely az adott viszonyok közepette előnyös és kidomborítja Magyarország önállóságát. A letűnt korszak emberei hiába kicsinylik, mert hiszen épp ők voltak azok, akik a szerződéses formulát lehetetlennek mondták. Igaz, hogy nagy árt fizet ezért a nemzet a kvóta felemelésével, de tekintetbe kell venni azt a gazdasági biztonságot, amelylyel a szerződés megkíméli az országot a gazdasági válságtól. Azt az állítást pedig, hogy miután a kormány nem csinálta meg az önálló vámtarifát, az önálló bankot sem csinálja meg, meg kell csafolnia, mert hiszen ez a kormány egyik legnagyobb dicsősége, hogy sikerült a bank-kérdést a kiegyezés komplexumból kikapcsolni. Ezáltal megmaradt az ország feltétlen rendelkezési joga az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbítását megszavazni. Hite és meggyőződése, hogy a mostani többség a bankszabadalmat nem hosszabbítja meg: kijelenti ez alkalommal is, hogy ő olyan kormányt és többséget, amely ezt meghosszabbítja, nem támogat, de támadja azt. Fejtegeti ezután, hogy miután a kiegyezést megcsinálták, előállanak a horvátok és lehetetlennek teszik az előhaladást. Ilyen viszonyok között kéri a polgárok támogatását és kéri őket, legyenek bizalommal a kormány működése iránt és bízzanak Kossuth Ferencben.

Elnöki működésére vonatkozólag kijelenti, hogy anélkül, hogy bármelyik elnöktársának eljárását kritika tárgyává tenné, míg ő elnököl, az elnöki székbe pártpolitikát belevinni soha sem enged. és örködni fog a házszabályok és törvények szentsége és sértetlensége felett. Ha valaki a törvényben és házszabályokban előírt rendelkezéseket megkerüli, akkor Magyarország alatt meginog a föld, mert a mi erősségünk a corpus iuris, a törvények és a házszabály és ha ezt elhagyjuk, oly területre lépünk, amelyen előrehaladni képtelenek vagyunk. A horvátokkal szemben az a kérdés, megengedik-e a nyelvük használatát. Ezt meg kell engedni. Elismerem, ugymond, hogy nagy baj s ez nem a függetlenségi pártot mult, ezt csupa lovagiasságból engedték meg a horvátoknak és a nemzetiségeknek. Az elnöki székben én a törvényes álláspontból nem engedhetek, a törvényben pedig az van, hogy a horvátok a horvát nyelvet is használhatják. Ha ez van a törvényben is, akkor választhatnak a magyar és a horvát nyelv között s ezt nem lehet semmiféle rabulisztikával odamagya-

rálni, hogy nincs joguk mindig horvátul beszélni. Ez teljesen töltik függ. Mikor a 67-esek megcsinálták ezt a szerencsétlen horvát törvényt, oda tették a végére, hogy ez a törvény csak úgy változtatható meg, ha mindazon tényezők, akik ezt megcsinálták, hozzájárulnak. Tehát csakis akkor lehet megváltoztatni, ha a horvátok is beleegyeznek. Az egyszakos törvényt épp azért hozták be, mert másképp nem bírtak a horvát obstrukcióval.

Nagyon meg kell fontolni, hogy a házszabályokat nem kell-e megszigorítani, mert a jövő országgyűlésen, mikor a nemzetiségek esetleg megszaporodhatnak, hogy ha a házszabályok meg nem szigoríttatnak, akkor be fog következni, hogy a nemzetiségek, a horvátok és a nemzetközi szociálisták összefognak és minden nemzeti előhaladást meggátolnak. Sokkal nagyobb veszély rejlik abban, hogy oly kisebbség alakulhat az országban, amely minden nemzeti haladást megakadályozhat, mintha egyik vagy másik kisebbségnek ki fog esni a fegyver a kezéből.

Ezután Justh Gyula mégegyszer szívélyesen üdvözölte a választókat s megköszönte a fogadtatást, majd a választók lelkes éljenzése közt eltávozott. Este bankett volt, amelyen megjelent Justh Gyula is. A banketten számos fölköszöntő hangzott el.

A svéd király meghalt.

— 1829—1907. —

Budapest, december 9.

II. Oszkár svéd király hetvennyolcz éves korában tegnap délelőtt fél tíz óraker Stockholmban meghalt.

Az egész világbizonyára részvétellel gondol a nagy kort elért svéd király halálára, ki 1905. nyaráig Norvégia királyja is volt. Oszkár király egyike volt a legképzettebb uralkodóknak, kinek bölcsesége és igazságszeretete közzismert volt ugyanígy, hogy több nemzetközi bonyodalomban döntő bíról hivatást kapott. A tudomány és művészetek talán egy uralkodó sem volt oly nagy pártfogója, mint Oszkár király. Ennek köszönhette, hogy uralkodásának huszonöt éves jubileuma alkalmával számos külföldi egyetem választotta meg tagjává. Így többek közt tiszteletbeli doktorrá avatta a bolognai, leydeni, oxfordi, cambridgei, berlini és pétervári egyetemek.

Oszkár király uralkodása nem volt ment a megpróbáltatásoktól. Legsúlyosabban érintette Norvégiának elszakadása az niótól. e bármint bántotta is, az ő befolyásának tulajdonítható első sorban, hogy a svédek nem léptek fel fegyveresen Norvégia ellen.

Az elhunyt király Európa egyik legfiatalabb dinasztiajából, a Bernadotte dinasztiajából származik, melynek alapítója tudvalevőleg Bernadotte francia tábornok volt, ki karrierjét a francia forradalom idején csinálta meg. Mikor 1810-ben meghalt a svéd trónörökös, a francia barát svéd főnemesi párt megválasztotta XIII. Károly utódjának. A nagy császár iránt háládatlan volt Bernadotte tábornok, mert, mint trónörökös a szövetségesek mellé állt, és harcra szállt Napoleon ellen. A bécsi kongresszustól ezen szolgálataiért 1813-ban jutalomképpen Norvégiát kapta, mely addig Dániával volt szövetségben.

Négy évvel később aztán, mint XIV. Károly lépett a svéd trónra. Ennek a dinasztia alapítónak unokája volt a most meghalt Oszkár svéd király, kinek haláláról a következő tudósítást kaptuk:

Oszkár király halála.

Oszkár királynak esütörtök óta napjában többször ájuló rohama volt, de azért betegségének veszedelmes voltát titkolták. Már december elején annyira el volt gyöngülve, hogy egy audiencia alatt a földre esett. Azóta természetesen több audienciát nem adott. Orvosai már régen

tanácsolták, hogy rövid időre vonuljon vissza a kormányzati ügyektől s teljes pihenést ajánlottak neki, de a király hallani sem akart erről. A mult esütörtökig azonban ure annyira hanyatlott, hogy kénytelen volt a kormányzást fiára bízni. Állapota egyre súlyosbodott s napiában kétszer-háromszor kámforinjekciót kapott. Szombaton délelőtt a király már annyira rosszul volt, hogy az orvosok családja tagjainak megengedték, hogy a haldokló ágyánál megjelenjenek. A király időről-időre visszanyerte eszméletét s látszott az arcáról, hogy megismerte az ágya körül állókat. Délfelé azonban ure elvesztette eszméletét, amelyet nem is nyert többé vissza. Vasárnap hajnalban megkezdődött az agónia, s délelőtt tízedfél óraker a király meghalt anélkül, hogy csak egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét.

Oszkár király életrajza.

II. Oszkár 1872 szeptember 18-án jutott a trónra. Előde fivére, XV. Károly volt, aki főörökösök nélkül halván el, a trónt legöregebb öccse, II. Oszkár örökölte.

1829 január 21-én született. I. Oszkár svéd királynak s Leuchtenberg Jenő herceg leányának, Jozefin Maximiliana Augusztia Eugenia hercegnőnek fia volt és unokája Bernadotte francia tábornoknak, akit XIII. Károly svéd király fiául fogadván, XIV. Károly János néven svéd király lett. 1840-ben mint hadapród a tengerészeti iskolába lépett, azután tengeren tanulmányi utat tett és Upsalában tanulmányozta a hadtörténetet és a tengerészeti szaktárgyakat, egyúttal pedig Stockholmban a svéd katonai intézetben több előadást tartott. Irt ezenkívül több katonai művet is, sőt ezenkívül lírai és drámai költeményeket. Sikerült fordításban kiadta Herder Cid-jét és Goethe Tassóját. Ebbeli érdemei fejében a lundí egyetem 1868-ban bölcsészeti doktori czimmal tisztelte meg.

Alig hogy trónra lépett, megváltoztatta Svédország külügyi politikáját. II. Oszkár ugyanis nem volt francziabarád, mint elhalt bátyja, hanem Németország iránt viseltetett előszeretettel. Az 1872—83. évek állandó, de sikertelen hadügyi reformkísérletek körül teltek el. A képviselőházban többségben volt földbirtokosok vonakodtak a hadsereg újjászervezéséhez szükséges költségeket mindaddig elvállalni, míg a súlyos földadó egy része alól föl nem szabadulnak. 1885-ben sikerült végre mindkét kérdést legalább részben megoldani, amidőn a földadót harmincz százalékkal leszállították, a hadsereg létszámát pedig valamivel felemelték.

1872 december 19-én Svédország, Norvégia és Dánia közös pénzügyi rendszert fogadtak el, mely az aranyvaluta behozatalát vonta maga után.

Az Oszkár király és a svéd storting közt támadt alkotmányos viszályban a svéd miniszterium Oszkár király pártjára állt s 1884. márczius 4-én kijelentette, hogy a király beleegyezése nélkül sem a svéd, sem a norvég alaptörvényeken változtatni nem szabad. 1888-ban a Themptander-minisztérium visszalépett és báró Bildt alakított új kabinetet. Svédországban ekkor védvámrendszerhez tértek át, de ennek semmi hatása sem lehetett, mert Norvégia élvén a jogával, a szabad kereskedelem hive volt. A svéd kormány most alkudozásokat kezdett Norvégiával, melyek az 1890-ben létrejött új kereskedelmi szerződésre vezettek.

1891-ben a svéd képviselőház 2,343.000 koronát szavazott meg a várak erősítésére, de a hadsereg szaporításáról ekkor sem akart hallani. 1892-ben a kormány újra sürgette a hadsereg erősítését és azt követelte, hogy minden polgár 21 éves korától 40. évéig katonaköteles legyen. A többség mindezeket elvetette, ami a hadügyminiszter lemondását vonta maga után. Végre a svéd országgyűlés a kitűzött hadügyi reformokat elfogadta.

Eközben mind elkeseredettebb lett a hangulat Norvégiában a Svédországgal való unió ellen és európai hírű írók, mint Björnson és Ibsen a külföld rokonszenvét is felkeltették Norvégia iránt, melyet Svédország sok tekintetben megrovíditott. 1889-ben Staug konzervatív-párti kezdet fogván a norvég radikálisokkal, megbuktatta a Sverdrup-minisztériumot, de Norvégia sérelmeit ő sem tudta orvosolni. Az 1891-iki norvég storting azzal a követeléssel állt elő, hogy Norvégiának a svéd-norvég külügy terén több befolyás

biztosították és egy önálló norvég külügyi minisztérium felállításának költségét szavazta meg. E határozat folytán a konzervatív Staug-minisztérium visszalépett és a liberális Steen-kabinet foglalta el a helyét. A decemberben megejtett norvég képviselők választásokból kikerült norvég képviselőház még nyiltabban kimutatta ellenszenvét a svéd-norvég unióval szemben. 1892 június 10-én a norvég képviselőház 50.000 koronát szavazott meg az önálló konzulátusügy életbeléptetésére; megváltoztatta továbbá a banktörvényt és a norvég hadsereg szaporítását sürgette, ami politikai tüntetés akart lenni úgy Svédország, mint II. Oszkár király ellen. Mikor II. Oszkár király ezt a határozatot szentesíteni nem akarta, a norvég Steen-minisztérium beadta lemondását, a storting pedig erőlyes hangú felirásban engedékenységre igyekezett bírni a királyt, ami azonban nem sikerült neki. A radikálisok ekkor a király jelenlétében nagy körmenetet rendeztek Krisztianíában, mely alkalommal Björnson mondott beszédet, azt hangoztatván, hogy Norvégia a Svédországgal kötött védőszövetséget fenn akarja ugyan tartani, de minden egyéb tekintetben teljes függetlenséget követel a maga számára. Az 1893. február 2-án II. Oszkár király trónbeszéddel nyitotta meg a norvég stortingot és azonnal megújította az önálló norvég konzulátusokra vonatkozó határozatot, ámbár a trónbeszéd ezt a kérdést mellőzte és a svéd törvényhozó testület mindkét kamarája minden az unió felbontására célzó kísérletet öngyilkosságnak nevezte el. A norvég storting ennek dacára egyetértve a kabinettel, 1903. március 17-én kimondta, hogy minden törvényes eszközzel meg fogja kísérteni az unió felbontását. A konzulátuskérdésben kimondta a norvég storting, hogy 1895. július 1-én tul egyáltalán nem tart többé közös, hanem csakis külön norvég konzulátokat. Julius 20-án a haragvó többség a király és a trónörökös civillistáját szállította alább és a miniszterek fizetéséből a reprezentációs költségeket törölte. Az 1894. február 2-án egybegyűlt norvég storting, mint eddig is, egymásután bukatta meg a kormány előterjesztéseit és ekkor mondta Ullmann, a radikálisok vezére:

— En republikánus vagyok! A királyságnak és az uniónak együtt kell megbukniuk. Odáig el kell jutnunk s el is fogunk jutni.

Svédország és Norvégia ellenségeskedése folyton nagyobb és nagyobb lett, sőt mikor Nansen az északsarki utjáról visszatért, s Oszkár király és a trónörökös éppen Norvégiában voltak, a Nansen-ünnepeket is Oszkár király és a trónörökös elleni tüntetésre használták föl.

Előre látható volt, hogy a svéd-norvég viszály nékés megoldást nem nyerhet s végre is 1905 nyarán Oszkár királyt a norvég storting detronizálta s teljes függetlenségét mondta ki.

A svédek eleinte fegyveres erővel akarták levérni a norvégeket, mikor azonban Oszkár király belátta, hogy ez nem sikerülhet neki, beleegyezett a detronizálásba.

A király emlékirata.

Oszkár svéd király részletes emlékiratokat hagyott hátra, amelyeket azonban, mint illetékes helyről jelentik, az elhunyt uralkodó utolsó kívánsága szerint, mintegy harmincz év múlva fognak közzétenni.

A Nobel-díj kiosztásának ünnepségét a király halála miatt elhalasztották. A díjakat kiosztják ugyan, de minden ünnepség nélkül.

A részvét.

Krisztianíában a svéd király halálának hírére az itteni királyi palotára, a storting épületére, valamint az összes középületekre és számos magán-épületre azonnal kitűzték a gyászlobogót. A norvég udvar három heti gyászt rendelt el.

A német tengerészet képviselve lesz Oszkár király temetésén.

Az elhunyt király úgy rendelkezett, hogy temetésén ne legyen országos gyász, a színházakat ne zárják be és a mulatságokat ne halasszák el, nehogy az üzleti forgalom megakadjon. Országos gyász mégis őszinte a gyász, noha a színházakban tovább tartanak az előadások.

A dán királyi pár értesítette a stockholmi udvart, hogy a temetésre utazik.

Apróságok a király életéből.

Az elhunyt király életéből sok apróságot beszélnek el, mely azt bizonyítja, hogy Oszkár király kedvelője volt a tréfának.

Még herceg korában történt, hogy a stockholmi királyi palotában udvari bál volt. Az eső egész nap esett, úgy hogy a palota előtt jókora tócsa keletkezett. Két fiatal grófnő a palota elé érkezve, kétségbeesetten nézte a sáros vizet. Ekkor két fiatal tiszt lépett eléjük és köpenyegükkel letakarták a tócsát, úgy hogy a hölgyek teljesen szárazon léphettek a palotába. A tisztek egyike volt Oszkár király, a másik idősebbik fivére, a későbbi XIV. Károly.

Mikor Oszkár király kapitány volt a haditengerészetnél, élt még nagyanyja, Bernadotte tábornok felesége.

Az özvegy anyakirálynének egyedüli vágya volt még egyszer Párisba látni. A király azonban ellenezte az utazást, ami miatt állandóan harcban volt a matrónával. Ekkor Oszkár herceg egy indítványval lépett a király elé, mely ennek meg is nyerte tetszését. Az anyakirálynét ugyanis arra a hajóra vezették, melynek Oszkár herceg volt a parancsnoka, hogy azon megtegye párisi útját. A tengeren éppen erős vihar dühöngött. Erre számított Oszkár herceg. Alig hogy kiértek a nyílt tengerre, a hajó tánczolni kezdett és a matróna rendkívül heves tengeri betegséget kapott, ugyannyira, hogy aztán ő kérte a herceget a visszatérésre. Nem is vágyakodott többé soha Párisba.

Egyszer a király egy kis városon utazott át. Az egyik épületen hatalmas transzparenthen hatalmas betűkkel a következő felírás állt: Isten hozott király!

— Milyen épület ez? — kérdezte a király.

— Az állami fogház — felelte a kíséret egyik tagja.

— Ez már egy kicsit sok a jóból — mondta nevetve a király.

Az új király.

Oszkár királyt fia Gusztáv Adolf trónörökös, mint V. Gusztáv követi a trónon.

Tegnap délben államtanácsi ülés volt, amelyen az új király esküt tett az alkotmányra. Ezután a hercegek tettek hűségeket. A miniszterek tárczáikat a király rendelkezésére bocsátották, a király azonban felszólította, hogy maradjanak hivatalaikban, mire a miniszterek szintén letették a hűségeket. A palota dísztermében azután a király az egybegyűlt miniszterekhez, az állami főhivatalokhoz és katonatisztekhez beszédet intézett, amelyben először is arról a nagy veszteségről emlékezett meg, amelyet ő és az ország Oszkár király elhunytával szenvedett. Aztán méltatta azokat a fényes érdemeket, amelyeket Oszkár király több mint harminczöt éves uralkodása alatt szerzett. Svédország fejlődése, kulturái és anyagi tekintetben annak a munkának az eredménye, amelyben Oszkár király mindenkor meleg érdeklődéssel és tevékeny közreműdéssel vett részt. A király kijelentette, hogy becsületesen fog törekedni arra, hogy felelősségteljes feladatát betöltse és a svéd nemzetet a hazáért való közös munkálkodásban egyesítse. Csak oly nép fejlődhetik, amely érzi a hazáért való munkálkodásban azt a felelősséget, amely a haza minden egyes tagját terheli. A király Isten segítségét és oltalmát kéri kormányzására és népére és kijelenti, hogy jelszava: a néppel a hazáért. Azután a miniszterelnök éljenkiáltással üdvözölte az uralkodót, amelyet a jelenlevők lelkes hurrá-val viszonoztak. A szertartás lezárásán a palota előtt nagy néptömeg gyűlt egybe.

V. Gusztáv, az új király 1858-ban június 8-án született Drottungholmban. Kötő nevelésben részesült s már 1875-ben hadnagy lett és 1878-ban tábornok. 1884-ben Norvégia alkirályává nevezték ki, mely állásában 1891-ig maradt. Ezután történt, hogy politikai magatartásával magára haragította a radikálisokat, kik boszúból 1893—1898-ig apanageját nyolczvanezer koronáról harminczezerre szállították le. 1899 óta többször helyettesítette apját mint régens. 1881-ben szeptember 20-án házasságra lépett Viktória badeni hercegnővel, mely házasságból három fia: Gusztáv Adolf, Vilmos és Erich született. Az idősebbik Gusztáv Adolf, a mostani trónörökös 1905-ben házasságra lépett Margit nagybritániai hercegnővel.

KÜLFÖLD.

Osztrák képviselőház. A Reichsrath mai ülésén a kiegyezésre vonatkozó sürgősségi javaslatot tárgyalták. Liechtenstein herceg kijelentette, hogy a keresztényszocialisták — bár ezzel nem akarnak egy érdemleges állásfoglalásnak prejudikálni — sürgősség mellett fognak szavazni, miután a ház tekintélye szempontjából a legnagyobb mértékben káros volna, ha a kiegyezést parlamenten kívül intéznék el, vagy a meglévő állapot a reciprocitás alapján megmaradna. Tresitz képviselő kijelenti, hogy a horvátok még a legnagyobb előnyökkel kötött kiegyezést sem fogadhatják el, mert ez a dualisztikus rendszer saját akaratkából való megerősítését jelentené, amely rendszer pedig a horvátokat Ausztriában a germanizálásnak és a horvátokat Magyarországon a magyarosításnak szolgáltatná ki. A dalmát vasut nincs meg a kiegyezésben. A magyar kormány a maga részéről nem terjesztette be a nikai vasuttra vonatkozó törvényjavaslatát. Semmi garancia nincs arra, hogy ezt a vasutat kellő időben fogják építeni. Szólv utal a horvát törvény intézkedéseire, amely szerint Horvátország törvényes hozzájárulása nélkül a kiegyezésnek nem szabad létrejönnie és kijelenti: Mi abban az időben, midőn testvéreink Pesten csodálatraméltó harcot vívnak az ázsiai barbár erőszak ellen, nem maradhatunk passzív nézők, amidőn ugyanezt a törvényt ebben a házban szavazás alá bocsátják. Kijelenti végül, hogy pártja a sürgősség ellen, azonban a dalmát vasuttra vonatkozó törvényjavaslat mellett fog szavazni. Dr. Krampusz képviselő kijelenti, hogy a cseh nemzeti szövetségben egyesült képviselők a sürgősség mellett fognak szavazni, annak fentartásával, hogy a birodalomban oly államalakulást fog küzdeni, amely a történelmi alapoknak leginkább megfelelnek. Ezután Fressl képviselő emelkedik szólásra.

Lechner képviselő kijelenti, hogy a kiegyezés kereskedelmileg jó és pénzügyileg kielégítő. Politikai felépítése a különváláshoz vezető újabb lépés. A kiegyezés tartamának a kereskedelmi szerződéséket tartamával való találkozás az ért kedvező, mert csakis tíz évre vagyunk megkötve. Prodan horvát nyelven mond hosszabb beszédet. Miután vagy egy óráig beszélt, Weiskirchner elnök felszólítja, ne olvassa beszédét. Prodan németül folytatja beszédét, de később az elnök ismét figyelmezteti, ne olvasson. A szónok kijelenti, hogy a kiegyezés nemcsak a nemzetiségek elnyomására jött létre. Az 1917-ig terjedő időt a magyarok arra fogják felhasználni, hogy a nemzetiségeket céljainknak megfelelőleg használhassák fel. Horvátországot fel kell szabadítani a magyaroktól, mert addig nem szűnik meg a harc. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 11 órakor.

A német költségvetési bizottság. A birodalmi gyűlés költségvetési bizottsága a rendes költségvetés 45. §-a, a cs. tengerészet feletti általános vitát kezdte meg. Gróf Oriola képviselő a czirkáló építési tempóját, szintugy teljesítő képességét nem tartja kielégítőnek. Tirpitz államtitkár kifejti, hogy a távcső és a torpedók lőtávolságának jelentékeny kiterjesztése által a harcztávolság megnagyobbítható. Az államtitkár ezután grafikai rajzon mutatja ki egy német hajó tényleges életkorát. Angol szakemberek szerint nagy hajók legfeljebb 15—17 évig használhatók. Amerikában a 16 évet tartják a maximális évszámmak. Gróf Oriola javaslata katonai szempontból javítást tartalmaz, amelyet a szövetséges kormányoknál szóló pártolni fog. A 24 czm.-es lövegeknek a császár és Wittelsbach hajórajon való alkalmazása nem volt szerencsés bemutatás. Tirpitz államtitkár csatlakozik előtte szóló fejtegetéséhez és bizalmas közléseket tett. Bebel szocialdemokrata képviselő kijelenti: A gyors technikai haladás árnyoldalai az összes államokat sújtják. Pártja ebben a kérdésben is visszautasító magatartást fog követni.

A lengyel javaslat ellen. Stanislauban a poroszországi lengyel javaslat ellen tegnapi népgyűlést rendeztek, amelyen sok ezer ember vett részt. A népgyűlés Poraj községi tanácsos indítványára kimondta, hogy a delegáció lengyel tagjait felszólítja, hogy a közös költségvetést a legelősebben ellenez-

zék, amíg a lengyel javaslatot a porosz kormány vissza nem vonta.

A román kamara. Sturdza miniszterelnök indítványára a kamara vasárnap ülést tartott, amelyen a trónbeszédre válaszul szolgáló fölratról a vitát folytatta.

A nacionalisták tüntetése. Több száz nacionalista, köztük Mercier tábornok és Bienaime képviselő ma délután a montparnasszei temetőben Syveton képviselő halálának harmadik évfordulója alkalmából tüntetést rendezett, amelynek folyamán a rendőrség és a tömeg között a szónoklás tilalma miatt összeütközések fordultak elő. Hét embert elfogtak, ezeket azonban a jegyzőkönyv főlvétele után szabadon bocsátották. A tömeg szétoszlása közben szidalmazta a szabadkőműveseket és a radikális blokot.

Muley Hafid nyilatkozata. Segonzac marquis az Echo de Paris-ban beszélgetést közöl, amelyet a múlt hónap 28-án folytatott Muley Hafiddal. Az ellenszultán a következő kijelentést tette:

Azt kívánom, hogy vitás ügyemet Abdul-Aziz-el elfintézhessen a nélkül, hogy Franciaország ellenségeimet támogató. Engem tévesen neveznek a szent háború szultánjának. Katonáim tudják, hogy Abdul Aziz ellen vezeték őket. Természetesen lehetséges az is, hogy végül szent háború lesz belőle. Ez tisztán Franciaországtól függ. Különösen az lepett meg, hogy Abdul Aziz katonáit francia hajókon vizsgál Mazaganba. Muley Hafid aztán kijelentette, hogy Mazagan ellen fog vonulni, e mellett azonban az európaiak károsodását meg fogja akadályozni. Végül arra kérte Segonzac márkot, hogy erre vonatkozó írásbeli nyilatkozatait átadja a mazagani francia konzulnak.

A szerb szkupstina. A szkupstina közönségének nagy meglepetésére ma elmaradt a belügyminiszter válasza a két Novakovics-testvérnek a belgrádi rendőrségen történt meggyilkolása miatt előterjesztett interpellációra. A kormány állítólag holnapig megállapodásra akar jutni az ifjú radikálisokkal a válasz tekintetében. Érdekes volt a mai ülésen a szocialista Lapcevic képviselőnek az az indítványa, hogy a szkupstina fejezze ki megbotránkozását a második дума erőszakos feloszlata és volt tagjainak fildözése felett s egyben nyilvánítsa rokonszenvét a második дума perbefogott egykori képviselői iránt. Janovic elnök azzal ítötte el az indítványt, hogy az nem egyeztethető össze a nemzetközi illendőséggel és a szkupstina csendesen, ellentmondás nélkül fogadta ezt a választ.

A portugál forrongás. Madridon át érkezett távirat szerint a lisszaboni hatóságok a király élete ellen irányuló bombamerényletet fedeztek fel. Amikor a San Carlo operaházban az udvari páholyt javították, a páholyban két bombát találtak, amelyek villamos dróttal voltak összekötve a színpalakkal. A színházban december 18-án kezdődik meg az új szezon diszeloádással, amelyre az udvar is megígérte megjelenését. A rendőrség a bombák felfedezése után körülvette a színház szerelőjének lakását, aki olasz ember. Amikor a szerelő látta, hogy nem menekülhet, agyonlötötte magát. Azt hiszik, hogy a szerelőnek bűntársai is voltak, akik szintén tudtak a tervezett merényletről.

A kormánynak mostanában két politikai esemény sok gondot okoz. Az egyik az adó-megtagadás, a másik pedig Miguel braganzai herceg, trónkövetelő aknamunkája. Miguel herceg hívei titokban élénk tevékenységet fejtenek ki a trónkövetelő érdekében s a kormány tehetetlen ezzel az akcióval szemben, mert a legnagyobb titokban folyik. Emellett az ellenzéki vezérek a népet brosurákban kioktatják, hogy az adószedés jogtalan, mert a parlament nem szavazta meg az adókat s egyre nagyobb lesz azok száma, akik passzív rezisztenciát fejtenek ki és nem fizetnek adót, csak amikor már végrehajták őket.

A tegnapi hirdetett gyűlések, melyek elé nagy érdeklődéssel nézett egész Portugália, minden incidens nélkül folytak le. A regeneradók pártja tegnap este Wilhenas elnöklésével nagy gyűlést tartott, amelyen ez a párt tagjainak követeléseit beszélte meg és azt mondta, hogy a párt csupán alkotmányos biztosítókat kíván a rendőrségi és közigazgatási önkény ellen. Több héves beszéd után öt napirendet fogadtak el, amelyekben a közszabadságok elleni dekrétumok felülvizsgálását követelték. Két napirendi javaslat hangsúlyozza annak a szükségességét, hogy az önkény és erőszak ellen ellenállást kell kifejteni, valamint oly kormánytól, amely a javaslatok-

ban kért kívánságokat nem teljesíti, minden támogatást meg kell vonni. José Avacedo és Conte Baco azt javasolják, hogy a portugál néphez és a külföldhöz manifesztumot kell intézni, mely a regeneradók pártja elleni rágalmozásokat visszautasítja és kívánja az alkotmány revízióját a parlamentáris-monarchikus és demokratikus berendezkedés értelmében. Különböző pártok gyűlései viharos lefolyásúak voltak.

A progresszista pártnak Luciano Castro elnöklésével tartott ülésén, amelyen számos volt miniszter, párt és előkelő képviselő vett részt, Castro a helyzetről szólt és azt mondta, hogy kezei még elég erősek arra, hogy a párt zászlaját az elnyomókkal szemben magasan lobogtathassa. Vázolta aztán a diktatúrát és azt mondta, hogy a tett intézkedések a nemzeti haladás szempontjából jelentéktelenek és az államkincstár rossz helyzete folytán még nyommasztóbban nehezednek a népre. Szólt a civilizista emelése, a királyi ház pénzügyi nehézségeinek szabályozása, valamint a diktatura rémuralma ellen fordul és hangsúlyozza, hogy az elégedetlenség oly mértékben nőtt, amely mértékben szaporodott a jelenlegi regime ellenségeinek száma. Sainálattal mutatott rá az Augusto Clinha által követett magatartásra, aki meggyőződésből monarchistának, azonban az abszolút monarchia elkeseredett ellenségének mondta magát. Castro beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Bolgár bandák gyilkosságai. Görög oldalról a konstantinápolyi missziókhöz nyomtatott és részlegesen táblázatok érkeztek, amelyek szerint a szaloniki vilajetben 1897. óta 557 és a monasztiri vilajetben 1900. év óta 621 gyilkosság, gyilkossági kísérlet, szöktetés és gyújtogatás fordult elő, amelyeket bolgárok követtek el görögökkel szemben.

Német birodalmi gyűlés. Napirenden volt az egyesülési törvény. Bethmann-Hollweg államtitkár kifejtette, hogy egy birodalmi egyesülési törvény létesítésére különböző oldalról javasolták a gyűlékezési szabadságnak birodalmi törvénnyel való biztosítását. Szólt véleménye szerint azonban ezzel nem érnék el az óhajtott szabadságot. A törvénytervezet sokkal inkább a nélkülözhető rendőrségi korlátozásokat mellőzni kívánja. Gróf Posadowsky ezt a hamis porosz rendőrállam hátrányai megszüntetésének nevezte. Dietrich konzervatív képviselő a tervezetet használható alpnak tartja egységes egyesülési és gyűlékezési törvény megalkotására és javasolja annak 21 tagu bizottság elé való utalását. Trimborn képviselő (centrum) 28 tagu bizottságot javasol kiküldeni a törvény megbeszélésére.

A montenegrói összeesküvés. Cettinjében parasztokból álló banda megröghanta Botovics Pálnak, a letartóztatott Botovics Tivadar összeesküvő atyjának házáat s halállal fenyegette. Botovics elmenekült, a banda aztán mind a két házáat felgyújtotta.

A kormány elkoboztatta Dakovics Achim családjának minden vagyonát Krakowban. Dakovics Achimot két fiával, Miklóssal és Mirkóval lánczerve Cettinjébe vitték. Dakovics Pál fivére, Dakovics Marko, aki súlyosan kompromitálva van a fejedelem ellen forralt merénylet tervében, Raguzába menekült. Előzőleg katonaságot küldtek letartóztatására és Dakovics Marko egy katonát agyonlötött, kettőt pedig megsebesített. Tegnap Danilowgradban letartóztatták dr. Maricsnak, a nacionalista párt fogságra vetett vezérének feleségét, Marusics Máriát. Az asszony törrel védekezett és egy tisztet súlyosan megsebesített.

A Cettinjében letartóztatottak között van Ivanovic volt belügyminiszter és Berkovics volt igazságügyminiszter is. Elfogtak továbbá négy volt képviselőt és az egész Dakovics-családot. Mikor a foglyok erős fedezet mellett Cettinje föterére értek, a nagy tömeg szemeláttára békókat tettek kezükre lábukra. A fogházak zsufolva vannak.

Az EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám

Mozgó képek.

Egy keringő változatai.

Paganini híres volt arról, hogy egy népszerű témát számtalan variációval tudott halhatatlanná tenni. Székely Imre ugyanezt tette a magyar népdalokkal. Egy pár tuczat ilyen rapszódia maradt utána, melyek czikornyás futamai és trillái közül édesen csendül ki valamelyik ismerős nóta.

A zeneszerzés e műfaja, mintha kiveszöbör lenne. A mostani komponisták is fölhasználják a költők szerzeményeit, variálják is, de a saját bélyegzőjükkel látják el azokat.

A divatos változatok más alakban is grasszálnak. A paródiák alakjában. Akinek nincs saját eszméje, akinek agyában nem zsongnak eredeti melódiák és még sem akar plágiumot elkövetni — paródiát ír.

Aki csufolódik és valami kézzel torzít, attól nem vesszük rossz néven, ha a meglevőből merít, sőt ez kötelessége is, csak azt kívánjuk meg tőle, hogy humorral, szellemesen végezze a dolgot.

Minden színpadi „sláger“-nek az a sorsa, hogy paródiát írnak róla. Minél nagyobb a siker, annál több a paródia. Eddig a „Vig özvegy“ tartja a rekordot, de félt, hogy a „Varázskeringő“ leüti. Az „első fecske“ már megjelent.

Olvastuk, hogy Krecsányi Ignác a temesvárbudai társulat agilis igazgatója megratta az első paródiát — „Darázskeringő“ czimmel. Milyen modern ember ez a mi Nácink! Ötven színház-hosszal megelőzte az összes kollégáit. (Szinte látom Zilahy Zsűlt, milyen savanyu arczczal olvasta ezt a hírt. Seba! Ő majd a „Forradt almárium“-mal vághatja ki a rezet.)

A második paródiával az újdonsült Intim-Színház rukkolt ki. „Felhívás a varázskeringő“-re czim-mel két legyet üt egy csapásra. Az egyik a régi jó Karl Maria Weber, akinek klasszikus „Aufforderung zum Tanze“ czimü keringőjével olyan sokféle értelembe éltek vissza évtizedek óta; a másik pedig Strauss Oszkár, aki annyiszor hallja waltzereit, hogy maholnap úgy fog tenni, mint tollas névrokona — a homokba dugja a fejét.

Amióta a „Walzertraum“ sikere Bécs és Budapest határain túl is elterjedt, egy sereg fiatal színműíró és zeneszerző most valami jó czim-ficzamon törli a fejét. Mert a paródiára csakugyan alkalmazható az a régi mondás, hogy a gomb kedvéért varrnak kabátot. Először is jó czimre van szükség, a darab azután magától íródik.

Amikor Strauss Oszkár — darabjának bemutatója alkalmából — Budapesten járt, sokat tűnődött a Walzertraum magyar czimén. Persze egy kukkot se tud magyarul, tehát nem értette, hogy mit jelent a „Varázshagedű“ szó.

Meg is kérdezte az egyik magyar ismerőst: — Was heisst — varrás? — Varrás? ... Etwas genähtes; — volt a felelet.

Strauss azt gondolta, hogy a kérdészt nem értette meg. Egy másikhoz fordult:

— Was heisst — város? — Város heisst — Stadt. — Mhm! Sonderbar! — Also sagen Sie mir gefälligst: Was heisst — geringe?

A kérdészt nagyot nézett a furcsa kérdésre, de szolgálatkészen megadta a felvilágosítást:

— Geringe ist ein deutsches Wort. Will sagen — wenig.

A zeneszerző kedvetlenül rázta a fejét és aggódva művének sorsán, a színház egyik belső emberéhez fordult. Ez megértette a félreértést és nevetve mondta:

— Mester, ön úgy járt, mint az egyszeri földije! — Hogy járt az? — Magyarországon járván, csodálkozott: „Sonderbar! Im Ungarischen heisst schwarz — fekete; die Haube ist auch — fékete, und der Stuhlrichter ist auch — Fekete.

Azután megmagyarázta neki, hogy mit jelent a

gus tegnap odahozta egy munkásbarátját is a lakásra, aki szintén elszegődött Végh Jánosnéhoz al-bérletbe és a bejelentő czédulán Kovács Vince vasöntőnek jelentette be magát, bizalmasan azonban megvallotta, hogy Prágában született és Spatina Venczelnek hívják, az igazi nevét azonban el kell titkolnia, mert a rendőrségnél valami kis kihágási ügye van.

Ma reggel az új lakók együtt keltek a ház népével és hét órakor munkába indultak. Kilencz órakor azonban visszatértek mind a ketten és azt mondták a meglepődött öregasszonynak, aki már egészen egyedül volt otthon, hogy nem mennek munkába, mert Ujpestre akarnak átmenni Szpatina holmijáért.

Az öregasszony megnyugodott ezen a felvilágosításon és nyugodtan végezte tovább házi teendőit. Ugy tizenegy óra tájban aztán feltűnt a szobában foltozgatni. Eppen háttal fordulva öltögetett az ablaknál. A legények ezt a pillanatot várták csak. Egy intésre rárohantak, Szpatina egy vasruddal hátulról tarkón ütötte, aztán a hang nélkül összerogyó tehetetlen öregasszonyt az ágyra dobták, a száját kendővel betömtek és Gregus megegyeszer halántékön verte.

Ezután hozzálátták a fosztogatáshoz. Mindenekelőtt Prell Rezső asztaloslegény ládáját ürítették ki, ahonnan egy aranyláncot, egy ezüst női órát, két aranygyűrűt, egy tört és vagy 300 korona értékű ruhaneműt vittek el. Aztán feltörték a szekrényeket és tizenhat korona készpénzt, meg az öregasszony téli kabátját rabolták el. A rablók zsákmányukat a legnagyobb hidegvérrel összecsomagolták és észrevétlenül elmenekültek.

A szerencsétlen agyonkinzott öregasszony egy jó negyedóra múlva magához tért ajulásából és azon hisztemben, hogy a rablók még a konyhában vannak, az ablakokat szakította fel és sikoltozásával felverte a házat. Lőrincsek András házmester volt a legelső, aki az összevagdalt öregasszony segítségére sietett, aki a mentőkért is telefonált. A súlyosan sebesült öregasszonyt a mentők beszállították a Rókus-kórházba, ahol most a halállal vívódik. A rablókát keresi a rendőrség, hála azonban a precíz hírszolgálatnak, aligha sok kilátással. A tettesek valószínűleg Bécsbe menekültek. Ezt a feltevést egy körülmény támogatja. Lőrincsek András házmester neje ugyanis, hazafelé menet, a Lőportár-utcában találkozott az „új lakókkal”, akik nagy csomagokat czipelve siettek el mellette. Az asszony azt mondja, hogy Gregus izgatottan szólógtatta társát:

— Siessünk, siessünk, hogy a bécsi vonatot még elérhessük!

Ezzel szemben azonban az sem lehetetlen, hogy Gregus, aki ismerte Lőrincseknét, ezzel csak félre akarta vezetni a mellettük elsiető asszonyt.

A rendőrség az éj folyamán távirati intézkedéseket tett, hogy a menekülő rablókát a főváros határaitól is letartóztassák.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A fiumei reprezentanca ülése. A fiumei városi képviselőtestület szombaton este tartott ülésén az elnöklő Vio Ferencz polgármester bejelentette, hogy gróf Ndkó Sándor kormányzó újabb értékes képjárándékkal gyarapította a városi muzeumot. A kép Nono híres olasz festőművésznek a kurátor című műve, a mely az idei velencei nemzetközi kiállításon nagy feltűnést keltett.

Tisztújítás Csanád vármegyében. Csanád vármegye mai általános tisztújító gyűlésén, a melyen Justh Gyula képviselőházi elnök is jelen volt, a gyűlést Návay Tamás főispán nyitotta meg. Sok szó esett az utóbbi években a törvényhatósági tisztviselők választásáról — mondta. — A kinevezett tisztviselőkkel való közigazgatás mellett több érveket hoztak fel. A közelmúlt szomorú tapasztalatai megtanítottak arra, hogy a megyék ellenállása erős várat képez s ezt leginkább Csanád megye mutatta meg. A megyegyűlés azután a választásokat ejtette meg. Az összes állásokra a régiiek választották meg. A választás után Justh Gyula beszédet intézett a megválasztottakhoz, kifejezte nagyrabecstülését a tisztikar iránt és biztosította a

törvényhatóságot támogatásáról. Beszélte még a megyei autonómia fontosságáról és hogy a lex Szaparyana eltörlésével a megye jogaiban megerősödött. Örvend a csanádi tisztviselőknek, akik a múlt közlemben megmutatták érzésük nagyságát.

UJDONSÁGOK.

Pályázat.

Talán a legnagyobb túlzás az lenne, ha valaki azt találná állítani, hogy nálunk különös sikere van a pályázatoknak. Szobraink, középületeink, újabb hidjaink, utca- és tér kiépítéseink sorsa rendszerint pályázatokon dűlt el, hogy történeti drámáinkról, hivatalos lirainkról és megrendelt képeinkről itten szó se essék. Eppen az, hogy pályázaton, kötött föltételű, pártfogolt bírálókkal súlyosított pályázaton dűlt el majd minden monumentálisabb emlékiünk, azért is oly sivárak, vigasztalanok és lélek nélkül valók a tereink, utcáink és középületeink. Aki csak kéthárom, bár a legkisebb pályázat sorsát kiírásától annak végérvényes eldőléséig némi figyelemmel kísérte, az teljesen tisztában van azzal, hogy már a bíráló-bizottság kisorsolása, a föltételek összeállítása, majdnem minden nyilvánosságot kizár s a lehető legszűkebb körre szorítók. Nem egyszer egyik, vagy másik pályázó kedvéért, mint ruhát a testére, úgy szabják rá a föltételeket, amelyekbe más bele sem férhet.

A kilincselés, a klikkrendszer, a pályadíj megosztása, vagy a más téren való kárpótlás így döntötte meg nálunk majd minden pályázat komolyságát, amit eléggé bizonyít az a kissé furcsa körülmény, hogy az egyes művészeti ágakban majd mindig ugyanazok, vagy legfőlegb a: — szomszédai a nyertesek.

Az bizonyos, hogy nálunk a pályázatok ideje már lejárt, bármilyen határidőhöz is kössék ezentúl a pályázó művek benyújtását. Mi ezt nagyon jól tudjuk, ezért mi érdem szerint korholhatjuk, vagy ki is nevezhetjük magunkat, sőt azt se bánjuk, ha a külföld is mosolyog azon, hogy mi még komolyan veszszük a pályázatokat, hiszen nincsen az másképp nálunk sem — de azt már talán még sem fogjuk naíval elviselni, hogy most már Bécs is egy minden tekintetben lehetetlen pályázatal hívjon fel keringőre. Nem, Bécsnek még sem tánczolunk.

A közös hadügyminiszterium nagy palotát épít Bécsben. Természetesen a mi pénzünköl is, ami azért fontos, mert néhány ezernyi téglá, néhány erkély és felerészben a tető a miénk is, ahhoz nekünk is közünk van. Jól tudja ezt Bécs is s hogy ne folyjon megint az orrunk véje, hát nyilvános pályázatot hirdet, amelyen részt vehet magyar állampolgár is. Az építés maga csöppet sem kísarányu, hiszen nyolczmillióhatszáz ezer koronát irányoztak elő alapozási és belső berendezési költségeken kívül. Maga az első pályadíj huszezer korona, szóval minden rendben volna — akár csak nálunk történnék mindez — csak éppen a legfontosabb kérdésben, a zsűri összeállításában van egy kis hiba. Akárcsak nálunk történnék mindez. A zsűri ugyanis egy altábornagyból, hat osztrák és három magyar műépítészből áll, szóval hét osztrák szavaz három magyar ellenében. Most már tessék pályázni.

Nem tudom egyáltalán belátni, ki lehet magyar műépítészeink közül annyira optimista, aki még tíz koronát is kiad a pályázati feltételek megküldéséért, aki munkát, időt és velőt áldoz, csak azért, hogy aztán az a hét osztrák leszavazhassa.

Pedig talán még sem hibáztatom a közös hadügyminiszterium ebbeli intézkedését. Nekünk

nem lett volna szabad téglát és pénzt adnunk az épülethez, hadd építsék föl maguknak a maguk akarata szerint a maguk zsebéből. Akkor talán nem lettek volna olyan nagylelkűek sem, hogy nyílt pályázatot hirdessenek titkos, előre megállapított megegyezéssel.

Ezt a fényűzést csak mi engedhetjük meg magunknak önmagunkkal szemben.

Mik.

Naptrend. Naptár. Kedd, november 10. — Római katholicus: Oldamur. — Protestáns: Judit. — Görög-orosz: november 27. Peras. Jak. — Zsidó: Teb. 5. — A nap két reggel 7 óra 12 órakor, nyugszik délután 4 óra 7 perczkor. — A hold két déli 12 órakor, nyugszik esti 9 óra 59 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A képviselőház ülése délután 5 órakor. — A fővárosi közlekedési bizottságának ülése délután 4 órakor az Ujvárosi házban. — Szabad Egyetem. Dr. Alexander Bernát előad „Az emberiség nagy gondolkozói” czimben a Műegyetem kertj nagyteremben. — A Magyar Nyelvtudományi Társaság felolvasó ülése délután 5 órakor az Akadémiában. — A Magyar Társadalomtudományi Egyesület nyilvános előadása délután fél 6 órakor az Ujvárosi házban. — A Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak igazgatósági ülése. — Kresz Géza hegedűművész hangversenye. — A Képzőművészeti Társulat téli turlata a Múcsarnokban nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalón karácsonyi kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Ujvári Ignác gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán múzeumtérben (Nagy-mező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigó-teri szalónja nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az Uj Művészeti Szalón (Keeskenéti-utca 3. sz. a.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Amatőr Műgyűjtők kiállítása és a karácsonyi vásár nyitva az Iparművészeti Múzeumban 9-8-ig. — Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségértára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Póvárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma megekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-12-ig és 2-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig és 6-8-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszerkiállítás zárva.

— **Klotild főhercegnő Budapest.** Klotild főhercegnő asszony állandó tartózkodási helyéről, Alcsuthról a fővárosba érkezett és a főhercegi család budavári palotájában szállt meg. A főhercegnő pár napot tölt a fővárosban.

— **Kitüntetés.** A király magyarái Seidl Ambrus műnizsteri tanácsosnak, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatójának a hitelszövetkezeti ügy terén szerzett érdemeinek elismeréséül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta. Foucolt, a budapesti Pasteur-intézet igazgatója a francia kormány a Mérité Agricolt-rendjellel tüntette ki.

— **Nagybeteg főúr.** Gróf Karácsonyi Kamilló főindefházi tag egészségi állapotában az utóbbi napokban némi visszaesés volt észlelhető. Kezelőorvosa, dr. Korányi Sándor egyetemi tanár gyors- és vesebajt állapított meg, de remélhető, hogy betegségeből mielőbb felgyógyul.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országgyűlési alkotmánypárt legközelebbi pártvacsoráját december 10-én, kedden este 8 órakor tartja meg a Hungária-szálló fehér éttermében.

— **Rampolla jubilál.** Rampolla bíboros, volt államtitkár huszonöt éves püspöki jubileumára a vatikáni bazilika káptalanjától nagyon szép ajándékot kapott, amelyet fölirattal adták át neki. Rampolla megköszönte az ajándékot vivő küldöttségnek a figyelmességét, a fogadás után pedig misét mondott a bazilikában. A pápa sajtókezű levélben üdvözölte a jubilánst, aki Olaszországból is és a külföldről is sok üdvözlő levelet és telegrammot kapott.

— **György trónörökös házassága.** A Sant-Georg hadihajó tegnap Pólából Pireusba indult, hogy résztvegyen a György trónörökös házassága alkalmából rendezett ünnepélyeken.

— **A hadsereg köréből.** A király S z t á r a y Lajos nyugállományú honvéd alezredesnek az ezredesi czimet és jelleget díjmentesen adományozta. Haubert Kamilló nagykanizsai 20. honvéd gyalogezredbeli várakozási illetékel szabadságot és az újlag megejtett felülvizsgálatnál szolgálatképesnek osztályozott alezredesnek a szabadkai 6. honvéd gyalogezred tényleges szolgálati állományába való felvételét elrendeli. A király kinevezte: Swogefinsky Vilmos nyugállománybeli ezredest, ezen viszonyban való meghagyása mellett, a prágai katonarokkantak-háza parancsnokává; Vassák János 19. számú gyalogezredbeli 1. oszt. századost — ő felsége magyar testőrszadához testőré és 1. oszt. századossá; báró Wassilko Serecki Sándort — Henrik Ferdinánd főherceg mellé kamaral előjáró gyanánt próbára beosztott 10. számú dragoños ezredbeli számfeletti 2. oszt. századost, Henrik Ferdinánd főherceg kamarai előjárójává.

— **A Harden-pör.** A jövő hétfőn kezdődő Harden-pör tárgyalása mindvégig zárt ajtók mögött fog lefolyni.

— **II. Rákóczi Ferenc emléke.** Fejér vármegye törvényhatósága ma tartott diszközgyűlésén ünnepiesen teleplezték II. Rákóczi Ferenc arcképét. Gróf Széchényi Viktor főispán hazafias megnyitóját után Balassa Sándor tartott alkalmi beszédet, kiemelve a szabadsághős fejedelmi erényeit.

— **Polgármesterválasztás Szekszárdon.** December 10-én délután 2 órakor lesz Szekszárdon a polgármesterválasztás. Két jelölt van: az egyik dr. Szentkirályi Mihály vármegyei aljegyző, a másik Boda Vilmos volt orsz. képviselő.

— **Pályázat a hadügyminisztérium palotájára.** A közös hadügyminisztérium nyilvános tervpályázat útján óhajtván beszerezni Bécsben emelendő palotájának terveit, e pályázaton való részvételre a Magyarországon állampolgársággal és állandó tartózkodással bíró építészeket is felhívja. A bíráló bizottság által jóváhagyott pályázati feltételek az összes mellékletekkel együtt 10 korona előzetes beküldése mellett a cs. és kir. mérnök-tábornoki hivatalból (Kanzlei des k. und k. Baugeneralingenieurs Wien, VII., Mariahilferstrasse 24.) bérmentve kaphatók. Építési költségek gyanánt az alapozási és a helyiségek belső berendezési költségeit kivéve 8,600,000 korona van előírva. A pályázat, valamint az építési tervzet feltételeinek megfelelő és a bíráló bizottság által legjobbnak és legérdemesebbnek talált négy mű részére a hadügyminisztérium a következő négy pályadíjat tűzi ki: I. díj 20,000 korona, II. díj 15,000 korona és III. két díj 10—10,000 korona. A pályabírószám által megvételezhető jelölt két műnek 5—5000 koronával való megvásárlására még további 10,000 korona van engedélyezve. A pontos címmel ellátandó pályaművek a cs. és kir. mérnök-tábornoki hivatalhoz 1908. évi április hó 15-ig küldendők be. A zsűriben, amely 10 tagból áll, egy altábornagy, hat osztrák és három magyar műépítész vesz részt. A bíráló bizottság magyar tagjai: Fittler Kamill, Hauszmann Alajos és Nagy Virgil.

— **A német császár napi munkája.** Vilmos császár ma elutazott Higholifféből. Egy londoni lap érdekes és furcsa statisztikát közöl a császár napi időtöltéséről. Eszerint Vilmos császár Higholiffében összesen 1000 okmányt írt alá, 200 levelet írt, 100 újságot olvasott, automobilon megtett 1500 mérföldet, 10 óra hosszat sétált gyalog, 4 fát oltott, 2 apátsági templomot látogatott meg, látott 700 fűcánt és foglyot, átaludt 147 órát, bér fejében fizetett 7200 márkát és automobil bérletéért költött 14,000 márkát. Tegnap a templomba ment a templom ajtajánál kis iskolás leányok üdvözölték a császárt, aki nagyon megörült a gyermekek figyelmességének, akárhánynyal, köztük négy kis német leánnyal hosszasan elbeszélgetett. A német leánykák arra figyelmeztette, hogy milyen okos dolog angolul beszélni, mert ezt a nyelvet az egész világon megértik, de ne felejtsek el azt sem, hogy ők is egy nagy nemzethez tartoznak. Jól a lelkükbe véste, hogy mielőtt visszatérnek hazájukba, szerezzenek angol földön mennél több barátot. Beszéli, hogy Vilmos császár Higholiffében egy ízben így szólt:

— Ha nem volnék német császár, szeretnék angol vidéki földesur lenni.

A birodalmi gyűlés megnyitásának első napjaiban a császár naponként 3000 szavas táviratot diktált és valamennyit maga írta alá, így: Wilhelm I. Rex. A császár Higholifféből Berlinbe utazott. Mint a „Neue Preie Presse“ beavatott részről értesül, Vilmos császár egész télen át Berlinben fog maradni. Tavasszal a császár Corfuba utazik s néhány napot fog tölteni az Achilleion-kastélyban.

— **Árpád emlékezete.** A Magyar Nemzeti Múzeum a honalapító Árpád vezér halálának ezeréves évfordulója emlékére a Múzeum disztermében felolvasó-üléseket tartott. A négy estélynek előkelő és nagyszámú közönsége volt, melynek soraiban különösen sok hölgy foglalt helyet.

— **Házasság.** Czinner Vilmos e hó 15-én vezetni oltárhoz a czelegli izraelita templomban Schwarz Klára kisasszonyt.

Brogliá Fernandó Milanóból tegnap házasságot kötött Némái Elizával, dr. Némái József orvostannár, a kiváló gégespecialista leányával.

Polka Gyula csuzi földbirtokos leánya, Aranka és Kövesi Agoston szerencsi m. kir. cukorgyári fiellenőr jegyesek.

— **A csanádi püspök temetése.** Ma temették el mintegy 20,000 főnyi közönség részvételével Dessewffy Sándor csanádi püspököt a temesvári székesegyház kriptájába. A szertartást Németh József püspök végezte. Jelen voltak a temetésen Csávossy Gyula, báró ambrózi Ambrózy Béla és Gyula, báró Gerliczy Ferencz, báró Kabdebó Gergely és Fialka Károly főispánok, Hosszu Vazul gör. kat. püspök, Letics temesvári szerb püspök és sokan mások.

— **Gróf Batthyány Tivadar és a miskolci vasutasok.** Gróf Batthyány Tivadar, a Vasutas Szövetség elnöke, a központi vezetőség tisztikarának számos tagjával és dr. Bakonyi Samu orsz. képviselővel, szövetségi ügyészsel, meglátogatta a szövetség miskolci kerületét, mely látogatást még tavaly megígért. E kirándulás nem csupán a szövetségi kerületnek szólt, hanem a diósgyőri vasgyár munkásainak is, akik a szövetségbe szeretnének belépni és gróf Batthyány Tivadar pártfogását és tanácsát kérték helyzetük javításának előmozdítása érdekében. A fogadtatás, melyben Batthyányt részesítették, szép és meleg volt. A pályaudvaron fogadtatására megjelent a szövetség kerületi elnökségén és tagjain kívül a megye főispánja, Kubik Béla, a város polgármestere, Szentpáli, továbbá Vadnay Tibor megyei főjegyző, Görgey László üzletvezető, Vidats János osztályfőnök a többi osztályvezetőkkel és a város intelligenciájának sok tagja.

A kerületi elnök, dr. Vécsey János, üdvözlő beszéde után Vadnay Tibor főjegyző tartott a vármegye nevében meleghangú beszédet, azután a felhívó ruhába öltözött kis leányok egyike mondotta el kedves kis köszöntőjét, szép virágcsokrot nyújtva át a népszerű grófnak.

Batthyány, megköszönve az óvációt, a város díszhintóján vonult be a Korona-szállóba, hol tiszteletére a szövetségi kerület választmányi diszülést tartott, melyen Gyurkovics társelnök szép beszédben köszöntötte meg, hogy a vidéki kerületek közül legelsőnek az övét tisztelte meg a szövetség illusztris elnöke látogatásával.

Erre Batthyány Tivadar hosszabb beszédében válaszolt, kiemelve, hogy azért szívesen látogatta a miskolci kerületet, mert ez a kerület fogta fel leghamarabb s legteljesebben a szövetség gazdasági eszméjét, ahol a hivatali felsőség az összes alkalmazottakkal karöltve munkálkodik a vasutasok és a közügyek javán, egyuttal a miskolci vasuti hazafias munkások kivétel nélkül tagjai a szövetségnek. Röviden elmondotta a szövetség hazafias és humánus törekvéseinek programját s hogy mit valósított máris meg abból, hogy a kinevezett alkalmazottak és felsőségek kölcsönös tiszteletben, vonalmában és egy célra irányuló nemes törekvésében látja, mely máris üdvös eredményekre vezetett.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Reichmann indítványára a választmányi ülés többi pontjainak tárgyalását elnapolták, Moravetz indítványára pedig táviratban üdvözölték Kossuth Ferenczet.

A bankett a nagy étteremben folyt le, melynek karzatát a miskolci hölgyek töltötték meg s gróf Batthyányt virágokkal dobálták. A legelső felköszöntőt dr. Vécsey kerületi elnök mondotta Batthyány Tivadarra. Utána Szentpáli polgármester köszöntötte meg a látogatást, majd gróf Batthyány fejezte ki köszönetét a fényes és meleg fogadtatásért a megyének és városnak, egyuttal a karzat hölgyeihez intézve lendületes szép beszédet, mit azok virágcsövel és tapssal honoráltak.

Beszélték még Vidats János, Bakonyi Samu, Vadnai Tibor, dr. Kanyó Géza, Seidl Artur és mások, de a nap egyik legjelentősebb beszédét Osváth József, a budapesti vasuti munkás szakszervezet elnöke, mondotta munkástársaihoz intézve, a hazafias alapokon való szervezkedésre hívta fel őket, szemben a nemzetközi szocialistákkal. Beszéde, melyet gyakori tapsokkal szakítottak félbe, mely hatással volt a munkásokra is.

Az ebéd után fogadta Batthyány Tivadar a diósgyőri munkások küldöttségét, kik előtt kifejtette, hogy szándéka volt őket a mai napon Diósgyőrről felkeresni, de vajkay igazgató, hihetőleg magasabb helyről jövő sugalmazás folytán, meghiusította a szándékát; megírva neki, hogy a munkásoknak a mai napra munkaszünetet nem adhat és a disztermet sem bocsájthatja rendelkezésére vörheny-járvány miatt. Azt azonban megengedi, hogy a munkások, kiknek egy kisebb küldöttsége Miskolcra eljutott tiszteleg, szervezkedjenek.

Megzafolta tehát azon koholt hírt, hogy ő nem akarja fogadni a diósgyőrieket; sőt ellenkezően, tárt karokkal várta. Direktívákkal szolgált nekik, hogy hazafias alapokon miként szervezkedjenek, miután a Vasutas Szövetség alapszabályai nem engedik, hogy

oda tagul belépjenek. Egyuttal támogatását ígérte meg a továbbiakra nézve is, ha hozzája fordulnak.

A munkások hálálkodva s megnyugodva távoztak. Görgey László és Vidats János ezután Batthyányt elkauzolták a szövetség ottani irodáiba, fogyasztási szövetkezetébe és tejkészletébe, melyek mintaszerűek és nagyfontosságú jóléti intézményt képeznek.

— **Tulipán-zsur.** A „Tulipán—Szövetség Védő-Egyesület“, mely fennállása óta lankadatlan lelkesedéssel szolgál a közjó érdekében, ezuttal a hazai ipar érdekében hangversenyyel egybekötött zsurt rendezett a Hungáriában. A zsúr oly erkölcsi és anyagi sikerrel járt, hogy a jövő vasárnap meg fogják ismételni. Az ügyesen összeállított műsoron Farkas Imre, Justh Lajos, Bartholy Gizi, Horváth Manczi és Benkő Lajos szerepeltek nagy sikerrel. A zsúron ott voltak: Gróf Apponyi Albert és neje, Justh Gyuláné, Bernáth Gézané, Szabóné Ragályi Sarolta, Hoitsy Pálné, Baumgarten Egmondné, Horváth Elemérné, Reök Gézané, Holitsier Siegfriedné, Visontai Sománé, Basch Gyuláné, Bothos Gyuláné, Dárday Sándorné, Szende-Dárday Olga, Szemző Aglájá, Fialka Erzsé, Tornaljai Margit, Végh Józsefné, Hámos Lászlóné, Gaizler Béláné, báró madarasi Beck Gyuláné, Bayer Béláné, Bogyay Kálmáné, báró gelsei Guttmann Vilmosné, Hubayné-Cedrián Mária grófnő, Strelisky Sándorné, Dobránszky Péterné, Éber Antalné, Isvánffy Gyuláné, Perczelné Kozma Flóra és leányai, gróf Keglevich Arthurné, Lovassné Biazsini Mária, gróf Athemsné, Rohonczy Gidáné, Wlassits Gyuláné, Szücs Gyuláné, Verzesenyi Károlyné, Szokolay Kornélné, Bán Dezsőné, ifj. Hállay Ferenczné, Földes Béláné, dr. Kiss Józsefné, Thimon Akosné, Ziperovszky Károlyné, Horubostiné, Borchné Graefl Marlanna, Grosschmid Benőné, dr. Lers Vilmos min. osztálytanácsos, Ziperovszky Károly, gróf Pallavicini György, gróf Esterházy Miklós Mór, Samassa János, ifj. Madarász Imre, ifj. Wlassits Gyula és még nagyon sokan, akiknek nevét a nagy sokaságban nem sikerült feljegyeznünk.

— **Syveton sírjánál.** Több száz nacionalista, köztük Mercier tábornok és Bonaimé képviselő tegnap délután a montparnasse-i temetőben Syveton képviselő halálának évfordulója alkalmából tüntetést rendezett, amelynek folyamán a rendőrség és a tömeg között a szónoklái tilalom miatt összeütközések fordultak elő. Hét embert elfogtak, ezeket azonban a jegyzőkönyv felvétele után szabadon bocsátották. A tömeg szétoszlása közben szidalmazta a szabadkőműveseket és a radikális blokot.

— **József főherceg házvétele.** József főherceg az idén megvásárolta a budavári Disz-tér 4. és 5-ik számú házait, amelyeknek a tulajdonosa eddig a kemstmünsteri apátság volt. A két ódon ház 1688-ban épült és több régi nemzetségnek volt családi kuriája. A házakból most kiköltöztették a lakókat és üzlettulajdonosokat, mert a két házat közelebb egyseges épületté alakítják át, Radich Ákos udvari építész-mérnök tervei szerint. Az újalakított épület Klotild főhercegné asszony állandó otthona lesz.

— **Felolvasás.** Dr. Huszár Vilmos egyetemi magántanár „Művészet viszonya az élethez“ czímmel, december 14-én, szombaton este 9 órakor, a „Csak szorosan“ egyesület disztermében (IV. ker., Semmelweis-utca 17.) felolvasást tart.

— **Taft anyjának halála.** Taft az Egyesült-Államok hadügyi államtitkára legközelebb a „Grant elnök“ hajóra száll, hogy visszatérjen hazájába. Taft, ki Rooseveltnek a jövő elnökválasztáson ellenfele lesz, mint megirtuk, az orosz czár vendége volt. A napokban az államtitkár sürgőnyt kapott hazulról, melyben arról értesítik, hogy anyja veszedelmesen megbetegedett. A hirre Taft azonnal félbeszakította pétervári tartózkodását és Cuxhavenbe utazott, ahol hajóra száll, hogy öreg édesanyja betegágyához siessen. A sietség azonban már hiábavalónak bizonyult, mert mint egy massachusettsi távirat jelenti, Taft anyja tegnapelőtt meghalt és így valószínűleg már a temetésen sem fog megjelenni.

— **Közjogi és közigazgatási tanulmányok.** Ily című előadásait szerdán, e hó 11-én délután hat órakor kezdi meg dr. Márkus Dezső kir. kuriai bíró a Feministák Egyesületében (V., Mária Valéria-utca 12. szám, III. emelet.)

— **Egy tudós halála.** Frankfurtban ma meghalt dr. Schmiedt-Metzel Móritz titkos tanácsos, a hírneves laringológus. Dr. Schmiedt-Metzelt néhány nap előtt szélhűdés érte s annak lett áldozata. A hírneves tudós hatvankilenc éves volt.

— **A visszavándorlók munkásközvetítése.** A visszavándorlók munkásközvetítéséről egyes lapok ismét a valóságnak meg nem felelő híreket közöltek. E hírek czáfolatául illetékes helyről nyert értesülések alapján a következőket jelenthetjük: A munkásközvetítési kirendeltségek, melyeket a földművelésügyi miniszter a belügyi és kereskedelmi miniszterekkel egyetértéssel szervezett, se a kivándorlási irodával, se semmiféle más irodával, vállalattal semmiféle összefüggésben nincsenek. A kirendeltségek azért szerveztettek, hogy a beérkező munkáskeresletet jegyzékbe vegyék s az érkező munkásokkal közöljék. Természetes, hogy a feladatuk teljesítése közben a kínált munkaalkalmakra vonatkozó bérfeltételeket nem bírálják: a munkaadó ajánlatát egyszerűen közlik a munkásokkal s a munkások elhatározásától függ, hogy azt elfogadják-e. Ennélfogva az a vád, mintha a kirendeltségek szerveztettek volna, hogy a munkabéréket ezen az úton lenyomják, olyan rosszakaratú ráfogás, melyet csak azok hihetnek el, akik nem tudják, hogy a bér nagyságát is a kereslet és a kínált aránya szabja meg. Az a körülmény, hogy a visszavándorlók nagy része a munkáskereslet kimutatást átvéve, először otthonába tér s nem megy azonnal munkába, igen érthető dolog, s a kirendeltségek szervezésekor ezzel minden tényező tisztában is volt. Ebből tehát arra vonni következtetést, hogy a munkásközvetítési akciónak nincs eredménye, jözanul nem lehet s így az ilyen célzatos hírlapi közlések a kormányt tervének végrehajtásában nem is befolyásolhatják. Az ilyenféle közlések csak a visszavándorlóknak ártnak, mert egyes munkaadók a kirendeltséggel nem közlik szükségletüket s így a munkások kevesebb munkaalkalomról szerezhetnek értesülést. — **A Cunard magyar-amerikai vonal gőzsei közül Caronia vasárnap este 840 amerikai magyarral Nápolyból Fiuméba indult, a Carpathia 940 hazatérő magyarral Newyorkból jöve elhaladt a Gibraltar mellett, a Pannónia szintén vasárnap Fiuméből Newyorkba indult és a Slavonia Fiuméből Newyorkba érkezett.**

— **Hentesek gyűlése.** A hentesmunkások tegnap délelőtt gyűlést tartottak a Ráday-utcai Kétkorona-szálloda nagytermében, ahol mintegy ötszázan jelentek meg. A gyűlésen kimondták, hogy a sztrájkba lépő mészárosokat erkölcsi és anyagi támogatásban részesítik s felhatalmazták a szervező bizottságot, hogy ha a mészárosmunkások ügyének győzelme követelmé, mondja ki a hentesmunkások sztrájkját is.

— **Björnson és a csehek.** Prágából jelentik, hogy Kramarz cseh képviselő, a parlamenti „Národní club” elnöke, tegnap a következő táviratot intézte Björnsonhoz, ennek 75-ik születésnapja alkalmából:

— A nemzeti klubban egyesült cseh képviselők 75-ik születésnapja alkalmából szívből jövő szeretkezéseiket küldik önnek és hálájukat fejezik ki azért a nemes védelemért, melyben elnyomott testvéreinket, a tótokat részesítette. Reméljük, hogy hatalmas szava, az igazság és az emberszeretet prófétájának szava, sokáig és számtalanszor fog még védelmére kelni azon népek érdekében, akiket a kormányhatáson elnyom, amely hatalom előtt a durva erőszak jogosnak látszik.

Láthatjuk ebből is, hogy a butaság ragadós.

— **Lámpagyújtogatók sztrájkja.** A karczagi lámpagyújtogatók négy nap előtt sztrájkba léptek, mert husz korona havi fizetésüket a városi tanács leszállította tizenkét koronára. A tanács megígérte a sztrájkolóknak, hogy visszaállítja a régi fizetéseket s erre beszüntették a sztrájkot.

— **Adóvégrehajtók réme.** Az adóvégrehajtók réme az olyan adófizető polgár, aki pontosan beszámolja az adót és nem vár arra, hogy a párnát kihuzgálják a feje alól. Az ilyen polgár mellett az adóvégrehajtó éhen halhat, vagy könnyen juthat abba a helyzetbe, hogy például nem tudja megfizetni adóját és elverik rajta a port. Az adófizetők csodapéldánnyal, a pontosan adózó polgárok tömegesen Temesvárott laknak, mert onnan írják azt a csudát, hogy nemcsak az egész 1907-iki adó, de azontul is jó summa befolyt már. Az adóvégrehajtó a kávéházban ül és husan máriászik fillérbe. Kalamárisába régen beleszáradt a tinta és nincs is remény, hogy egyhamar változzék a helyzet.

— **Az állami gyermekmenhely megnyitása.** Az állami gyermekmenhelynek holnapra tervezett ünnepélyes megnyitását gróf Andrássy Gyula belügyminiszter gyengélkedése miatt elhalasztotta.

— **Kereskedelmi alkalmazottak hálája.** A napokban Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez azzal a kéréssel fordultak a kereskedők, hogy a karácsonyt megelőző vasárnapon függeszse fel a munkaszünetet a karácsonyi vásár érdekében. A miniszter a kereskedők kérelmét, amelyben az alkalmazottak pihenő idejének megrövidítését látja, elutasította. Ez a döntés, a kereskedelmi alkalmazottak és a magántisztviselők körében őszinte örömet és nagy meglepetést keltett, s ma a Magántisztviselők Szövetsége a következő táviratban tolmácsolja az alkalmazottak háláját a miniszternek, aki a munkaadók szemben pihenő idejüket megvédelmezte:

A hírlapokból örömmel és meglepődéssel értesültünk nagyméltóságod elhatározásáról, hogy a karácsonyt megelőző vasárnapon nem hajlandó felfüggeszteni a munkaszünetet. Kérjük, méltóztassék ez üdvös és szükséges rendelkezést: a munkaszünetet minden körülmények között fentartani és az újév napját megelőző vasárnapról is azonosan intézkedni. A közönség könnyen és szívesen alkalmazkodik ehhez a renhez, ha idején értesül. A kereskedelem sem veszt semmit, a magántisztviselők és alkalmazottak ezrei pedig háboríthatatlanul hozzájárulhatnak a karácsonyi idény hétköznapi munkaszaporulatával szemben kettősen szükséges és megérdemelt pihenőhöz. A nagy társadalom mindenkor az alkalmazottakkal érez és mindig nekik ad igazat, nem pedig a kereskedők azon kis töredékének, amely a felfüggesztést kívánja és a vasárnapi munkaszünet ellen tör mindenféle tarthatatlan ürügygel. Semmi szükség sem indokolja meg a munkaszünet felfüggesztését. Kiváló nagyrabecsüléssel: A Magántisztviselők Országos Szövetsége. Az üdvözlethez csatlakozott a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete is, amely a következő táviratban mondott köszönetet: Igaz tisztelettel üdvözöljük nagyméltóságodat a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésében hozott igazságos döntéséért. Hazafias üdvözlettel, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete nevében: **T a u b e r Vilmos ügyvezető elnök.**

— **Apáthy István előadása.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület kedden, e hónap 10-én rendezte első előadását az Újvárosi háza közgyűlési termében. Az első előadást dr. Apáthy István tartja.

— **Jótekingyűlési mulatság.** Az Országos Ödpész- és Művezető-Egyesület és Nyugdíjintézet a Gutenberg-Otthon összes helyiségeiben (VIII., Sándor-tér és Bérkocsis-utca sarok) január 4-én özevgy és árvák segélyalapja gyarapítására hangversenyvel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Jászberényben Prodovszky Lajos tegnap agyonlőtte Tábori Berta szállodai szobaasszonyt és azután önmagát lötte agyon.

— **Női démon.** Ha valamely regényíró lázálmáiban gondolta volna ki az alábbi történetet, az olvasó fejét rázná és valószínűtlenséggel vádolná az író. Pedig az élet sokszor produkál olyan eseményeket, amelyek regényben, vagy drámában valószínűtlenek és mégis megtörténnek a valóságban. Egy freibergi újság levelet kapott nemrég, melyben a levélíró álnév alatt azt kérdezte, lehet-e kitagadni az örökségből anyát és testvéreket, akikkel összezőrdült. A menyasszonyára akarja hagyni a vagyonát a levélíró, aki egyszersmind jelezte, hogy mindennap szerencsétlenség érheti. Az illető lap szerkesztői üzenetben válaszolt. Nemsokára aztán ez történt. Baier Erzsébet, a freibergi polgármester leánya menyasszonya volt egy Pressler nevű kemniezi mérnöknek. Miután a laptól a kért felvilágosítást megkapta, meggyilkolta vőlegényét, akivel előzőleg végrendeletet íratott. A szerkesztői üzenet nyomán indult meg a vizsgálat, amely a büntényt kiderítette. A gyilkos leányt letartóztatták.

— **Katasztrófia a La Manche-csatornában.** A La Manche-csatornában tegnap a „Stendesstrom” nevű hollandiai vitorlás hajó összeütközött egy bárkával s oly nagy léket kapott, hogy a legénységnek el kellett hagynia a hajót. A hajó kapitánya tiz matrózzal egy csónakra szállott, de a csónakot egy hullám egy szirthez sodorta s összezúzta. A benne ülők közül heten, köztük a kapitány is a vízbe fulladt. A többi matróz egy másik csónakon elmenekült.

— **Éremkiállítás a fővárosban.** A magyar numizmatikai társulat néhal Gerl Károly körmőczbányai éremvésnök művészeti hagyatékából kiállítást rendezett, a társulat Kaplony-utcai helyiségeiben. A kiállítást vasárnap délelőtt nyitották meg nagyszámu érdeklődők jelenlétében. A kiállítás, amely a művész összes érmeit és plakettjeit magában foglalja, minden nap délután 4 órától 8 óráig tekinthető meg az egyesület Kaplony-utca 7. sz. alatti helyiségeiben. Belépődíj nincs.

— **Meghalt a cukorkirály.** New-Yorkban Havemeyer Henrik, az amerikai cukortörzszt elnöke, meghalt és mintegy háromezszázötven millió korona értékű vagyont hagyott hátra. Az elhunyt cukorkirály végrendeletében körülbelül tizennyolcz millió koronát hagyományozott jótékony czélokra. Havemeyer Henrik már ifju korában belépett atyja üzletébe, ahol kiváló szorgalmat tanusított; mikor pedig átvette az üzleti ügyek vezetését, akkor első dolga volt, hogy létrehozza a „cukortörzszt”-öt, melynek 15 esztendőn át igazgató-elnöke volt. Havemeyernek több, pompásan berendezett palotája volt. Longizlandi birtokát pedig valóságos kisebbszabású Velenczévé alakította át. Egyik new-yorki palotájában ritka szép mügyűjteménye volt, amelynek értékét több millióra becsülik.

— **Gyorsírók versenye.** Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület ezidei őszi nagy írásversenyét december 1-én tartotta meg a képviselőház ülés-termében a fővárosból és vidékről rendkívül nagy számban összesereglett gyorsírók részvétele mellett. A versenyt Vikár Béla egyesületi elnök, országgyűlési gyorsíró revizor, vezette, míg a bírálatnál irányadó ellenőrző stenogramokat Zay Lajos, egyesületi jegyző, országgyűlési gyorsíró írta. Időmérő Székely Ferenc főgimnáziumi tanár volt. A megejtett bírálat alapján az egyesület elnöksége most a következő eredményt teszi közzé: A legmagasabb, perccenkénti 220 szótagos fokon a kitiűzött négy aranyat Lipniker Pál joghallgató és Gonda Henrik orvostanhallgató egyenlően jó munkálatai között osztották meg. A 180 szótagos fokonál a kitiűzött díj szintén megosztásra került Kelényi Jenő joghallgató (Budapest), Vidor Gyula és Klein Miklós (Ungvár), munkálatai között. Végül a harmadik, perccenkénti 150 szótagos fokon, teljesen hibátlan dolgozattal egy-egy aranyat nyertek: Platzer Géza (Karczag), Händler Izidor és Grossmann Zoltán (Ungvár). A hölgy-díjat, egy-egy aranyat, a 180 szótagos fokon Bernáth Margit orvostanhallgató (Budapest) nyerte, a 150 szótagos fokon pedig Elefánt Teréz (Szeged). Ugyanezen a fokon a Fabró-Bányai-féle díjat, egy aranyat, Grünfeld Irma nyerte el.

— **Sexuál-pedagógiai szaktanácskozás.** A nemzeti betegségek ellen alakult országos védő-egyesület elhatározta, hogy a szexuális pedagógia nagy kérdéseinek megvitatására időközönként szaktanácskozást tart. A szaktanácskozások megnyitó ülése ma este volt az új városháza közgyűlési termében, elég szép számu közönség előtt, amelyben a női nem volt leginkább képviselve. Dr. Liebermann Leó egyetemi orvos-tanár, a védőegyesület elnöke, köszöntötte a megjelenteket. Megnyitó beszédében örömmel konstataálta, hogy a mozgalom, amelyet a szövetség megindított, országszerte visszhangra talált. Először annak a megállapításra szükseges, hogy egyáltalán van-e szükség az ifju nemzedék felvilágosítására. Azután, ha az elvet helyeslés kíséri, annak kutatása, hogy a gyakorlati életben miképpen volna érvényesíthető. Azt bizton reméli, hogy a kérdés megoldása — bármily nehéznek tessenk is — sikerülni fog. Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után Kemény Ferenc realiskolai igazgató tartott előadást a szexuális pedagógia történetéről. Az előadást zajos tetszés kísérte. A szaktanácskozást legközelebb folytatni fogják.

— **Tetszhalott a halottas kamrában.** A drezdai temető halottas kamrájában vérfagyasztó esemény játszódott le. Ott tegnap egy holtak vélt mészáros temét szállították be a halottas kamrába, ahol éjjel a mészáros, ki csak tetszhalott volt, magához tért. A sötéttségben tapogatózni kezdett, miközben megérintett egy másik hullát. Erre ijedten felugrott és kiabálni kezdett. Az örök nagysokára figyelmessé lettek kiabálására s kiszabadították a kamrából a remegő mészarost, kit a félelem annyira megviselt, hogy be kellett szállítani a kórházba, ahol a kiállott izgalmak következtében, néhány óra múlva meghalt.

— **Gyermek-ünnepély.** Az Országos Gyermekvédő Egyesület gróf Edelsheim Gyulai Lipót elnöksége alatt december 25-én, szerdán délután 4 órakor a pesti Vigadó nagytermében gyermek-ünnepélyt rendez.

— **Rendőrtisztviselők kongresszusa.** A Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete december hó 17-én délelőtt tíz órakor kezdődőleg tartja alakuló közgyűlését a vármegyeház dísztermében. A közgyűlést megelőzőleg december 16-án délután 5 órakor a Pannonia-szálló külön termében az országos kongresszus által megválasztott tisztviselők és választmányi tagok ülést tartanak.

— **Pályázat a pozsonyi városházára.** A pozsonyi városház kibővítésére kiírt tervpályázat sorsát a minap döntötte el a bírálatra felkért zsűri. Összesen tíz pályamű érkezett be. A kétezer koronás első díjat Hübner Jenő és Meszner Sebestyén budapesti műépítészek, az ezer koronás második díjat Schuldnér Miklós és Wammenmacher Fábrián budapesti építészek nyerték el. A bíráló bizottság ezenkívül megvételre ajánlotta a Primás és Alenoi jellegű pályaműveket. A pályaművek nyolcz napon át közszemlére vannak kitéve a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben.

— **Borzalmas vérengzés Génuaiban.** Sok, igen sok megrázó tragédia fejlődik ki az élet nyomorából, de olyan, amely Génua egyik külvárosában írtásdótt le, a modern bűnkrónikában ritkítja páriát. A tragédia egy szegénysorsu házaspár lakásán kezdődött és az utcán ért véget, ahol a földhűdött nép vette át a földi igazságszolgáltatás szerepét és iszonyu lincseléssel büntette meg a vérengzőket. Génua San-Chigarina nevű külvárosában történt. Egy Bianchi nevű vasuti kalauz lakásának egyik szobáját egy Quattrochi nevű házaspárnak adta bérbe, amely azonban jó idő óta nem fizetett bért. Szombaton este Bianchi felesége, karján egyéves gyermekével a Quattrochi-házaspár szobájába lépett s követelte a hátralékos bért. Bianchiné és Quattrochi között szóváltás támadt, mire Quattrochi élesre íent kést rántott elő s Bianchinét, valamint a karján tartott gyermekét is agyon-szurta. Ekkor érkezett oda Bianchi, akit az örjöngő ember szintén agyon-szurta. A másik szobában Bianchi három gyermeke sikoltozva nézte a jelenetet; az egyik gyermek el is ájult az ijedségtől. Quattrochi és a felesége erre a három gyermekre vetették magukat s egymásután mind a hármat megfojtották. Időközben a szomszédokból összecsdődültek az emberek, mire a gyilkos házaspár elmenekült. Az utcán hajsza keletkezett a gyilkosok után, akik véres ruhájukban igyekeztek elmenekülni. Az üldöző tömeg, amely a szomszédoktól már értesült a történetekről, elérte a gyilkosokat s botokkal ütlegelni kezdték Quattrochit és a feleségét. Ebben a pillanatban robbant arra egy villamos vasuti kocsi. A tömeg megragadta Quattrochit és a feleségét s mind a kettőt a villamos alá dobta. A villamoskocsi mind a kettőt halálra gázolta.

— **Sztrájkolnak a trieszti kikötőben.** A trieszti kikötőben egymást érik a sztrájkok. Alig múlt el csak rövid idő előtt az egyik bérharc, már is kezdődik a másik. A trieszti kereskedő cégeknek alkalmazott teherhordók, valamint a kiviteli szállító-vállalatok munkásai tegnap délelőtt gyűlést rendeztek, amelyen körülbelül 1500 ember vett részt. A gyűlésen fölolvasták a munkaadók elutasító válaszát a munkások azon követelésére, hogy bérüket emeljék és munkaidejüket leszállítsák. A gyűlés kimondotta a sztrájkot, amely ma kezdődött. Pegnini képviselő kijelentette a gyűlésen képviselt valamennyi szakszervezet nevében, hogy a sztrájkolókkal szolidárisak és őket föltétlenül támogatják. Ma reggel körülbelül kétezer teherhordó megkezdte a sztrájkot. A városi közraktár és szabad kikötő munkásai, akiknek külön szerződésük van, nem sztrájkolnak. A szállító cégek el vannak rá készülve, hogy a sztrájk hosszabb ideig fog eltartani.

— **A sirokkó.** Adtunk hírt arról, hogy a legutóbbi napokban óriási sirokkó dult az Adrián, hogy a szélviharban a Kvarnerón minden munkát abba kellett hagyni. Szombaton Abbáziában, valamint a szomszédos partmenti kikötőkben a forgalom teljesen szünetelt. A szélvihar Fiume környékén tetemes károkat okozott. Különösen a táviró- és telefon-vezetékét rongálta meg. Komolyabb balesetről eddig még nem érkezett jelentés a révhivatalhoz. Triesztben és Velenczében egyaránt heves záporosóval vegyes szélvész volt, ami teljesen gátolta mind a két kikötőben a hajóforgalmat és a rakodást.

— **Ellopott Van Dyck.** A courtesai Notre-Dame-székesegyházból eltűnt egy Van Dyck-festmény. A kép fél millió frankot ért és a tolvajoknak nyomuk veszett. A lopást megkönnyítette az a körülmény, hogy a templomban tartozási munkálatokat végeznek és a falak egy részét gerendák takarják. A rendőrség azt hiszi, hogy a drága festményt a tolvajok automobilon vitték a határon túl. A tengeri kikötőket értesítették a nagy lopásról.

— **Tragédia az expresszvonaton.** A Chierbourg-ból a párisi Szent Lázár-pályaudvarra érkezett expresszvonaton tegnap borzalmas, de még eddig ki nem derített bűntett történt. Amikor a vonat száztiz kilométernyi sebességgel haladt, a lokomotívról egyszerre különös jeladások hallatszottak. Az utasok és a vonat személyzete a lokomotívra sietett, ahol a fűtő halálos sápadtan egyedül találták. Jó ideig tartott, amíg a fűtő az ijedségtől ismét beszélni tudott s elmondotta, hogy a lokomotívvezető egyszerre csak eltűnt mellőle s ő nem tudja, hogy hová lett. A vonat nem is folytathatta volna útját, ha nem lett volna rajta véletlenül egy gépész, aki egy esküvőről jött s a vonatot azután elvezette Párisba. Az eltűnt lokomotívvezető holttestét később megtalálták a sínpár mellett, ruhátlanul. Hogy a ruhája hová lett, azt nem tudják s eddig azt sem sikerült megállapítani, balesetnek, vagy pedig bűntettnek lette-e áldozata.

— **Kézrekerült román igaztó.** A brassói határszéli rendőrkapitányság predeál kirendelt-sége letartóztatta Joanovits V. Gyula hirlapírót, a Szászvároson megjelenő „Libertate” című román lap szerkesztőjét. Joanovits igaztási pörében a tárgyalás a kolozsvári esküdt-bíróság előtt november 5-ére volt kitűzve, miért is elfogató levelet bocsátottak ki ellene. Joanovits Predeálon a határrendőrségnél az utlevél-vizsgálat alkalmával Hociota Illés szelistei hitványar nevére szóló utlevéllel jelentkezett kilépésre, de a határrendőrség által felismertetésén, letartóztatták és a kolozsvári törvényszékhez vitték. Ugyaneznap Joanovits kíséretében volt Matza János szászvárosi hírdet román pap, aki ugyancsak más névre, Campenu Demeter nagyszebeni szentszéki ülnök nevére kiállított nyolcznapos uti igazolvánnyal jelentkezett kilépésre, de a határrendőrség őt is le-leplezte és miután utlevél-rendőri kihágás miatt elmarasztalta, visszautasította Szászvárosba, mert ellene nyomozólevél nem volt kiadva.

— **Meggyilkoltak egy pénzügynököt.** Sem keletkezésében, sem részleteiben, sem lefolyásában nincs még földerítve az a gyilkosság, melyről berlini táviratok adnak hírt. Tegnap ugyanis a Moabit egyik házában holtan találtak Lehmann Miksa nevű harminczhat éves kereskedőt. A vizsgálat megállapította, hogy Lehmann meggyilkolták s a gyilkos azután kirabolta áldozatának lakását. Lehmann pénzügyteltek közvetítésével foglalkozott s lakásán számos háromszáz-háromezer márkáról szóló váltót találtak. Lehmann élénk összeköttetésben állott a gárdalánus-czreddel, amelynek kaszárnyája lakásának szomszédóságában van. Azt beszélék, hogy az ezred tisztjei és katonái gyakran keresték föl a lakásán. Tegnap egy altiszt akart bejutni a lakásba, de Lehmann nem jelentkezett. Erre fölfedezték a gyilkosságot. Azt hiszik, hogy a gyilkosságot egy katona követte el.

— **Hatszáz halott.** A fermonti nagy bányakatasztrófáról máig érkezett hirtudósítások nem merítették ki a katasztrófa szörnyű arányait. Egy ma érkezett távirat kiegészíti a tragikus esemény adatait. A halottak száma hatszáz. A mentést megnehezíti, hogy a bányából gyilkos gáz száll föl, s a mentők közül már meg is haltak néhányan a szengáztól. A halottak között száz kisebb fiú is van, akik a bánya mélyén a fölvonóhoz tolták a szénnel megrakott kocsikat.

— **Drága ernyő.** Cleveland északamerikai városban egy esernyőkészítő cég drága ernyőre kapott a minap megrendelést. Az esernyő nyele a legdrágább fából készült s Németországban vették rá a kívánt díszítést. Az ernyő borítéka a legfinomabb kézimunka s az egész ernyő elkészítése nyolcz hónapi időbe került. Az ernyőt New-Yorkban rendelték. Ára 2500 korona.

— **A kiszabadult oroszán a vásárosok közt.** Nem mindennapi réműleten estek át Antwerpenben a vásárosok, akik a Szt.-János-téren végezték dolgaikat. A vásártér zibongott az emberektől; senki sem gondolt semmi rosszat, amikor egyszerre egy hatalmas nőstény oroszán temett közöttük. A fenevad a vásártéren lévő állatseregletből szabadult ki valahogy két kölykével együtt. A kölyökorszánokat az időközben figyelmessé lett öröknek minden nehézség nélkül sikerült elfogni, míg a nőstény üldözői elől a vásártérrre futott, ahol megjelenése érthető riadalmat keltett. A kofák vad futással hagyták faképnél sátraikat s a vevőközönség, mely nagyobb részt nőkből állott, sikoltozva egymás hátán menekült az oroszán elől. Egy szempillantás alatt kiürült az előbb még oly népes piac. Az oroszánt ez az eszeveszett futás az első pillanatban annyira meglepte, hogy megállt. Amikor a tén kiürült, a hatalmas állat egy szomszédos utcába fordult be, ahol egy fiatal embert lepelt meg, aki éppen egy üzletből lépett ki. Az oroszán nekiron-tott és földre teperte, de aztán anélkül, hogy tovább bántotta volna, tovább ment. Ekkor néhány rendőr, akikhez egy mészároslegény is csatlakozott, vállalkozott arra, hogy ártalmatlanná tegyék a vadállatot. Az első kísérlet, hogy hurkot vessenek a nyakába, sikertelen maradt és a mészáros megsebesülésével végződött. A másodiknak azonban már több eredménye volt. A hurkot sikerült a vadállat nyakába vetni s a kötél végét egy fa körül csavarták. Az oroszán azonban oly hevesen kezdett ugrálni, hogy a kötél elszakadt. Miután azon igyekezettük, hogy az állatot élve kerítsék kézre, ilyenformán teljesen hiábavalónak bizonyult, a rendőrök revolvereikkel kezdték lövöldözni az oroszánra, mely több helyen könnyebben megsérülve, fájdalomában támadóinak rontott és többet közülük megsebesített. Negyven lövés után sikerült csak a ragadozót teljesen ártalmatlanná tenni, de még akkor is élt és csak akkor adta ki páráját, amikor egy erős törrel sziven szurták. A rendőrök közül az egyik olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy be kellett szállítani a kórházba.

— **Egy orosz menekült kálváriája.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a belvárosi Budapest szál-jodában egy Pavlov Konstantin nevű orosz ember, öngyilkossági szándékából borotvával összevagdalta magát. A halálra szánt embert veszedelmes sebeiivel a Réczey-féle klinikára szállították, ahol ma végre kihalgatta a rendőrség. Elmondotta, hogy valódi neve Perlov Konstantin és ügyvéd volt Moszkvában. A moszkvai rendőrség házkutatást tartott a lakásán s több forradalmi iratot találtak nála. Letartóztatása elől Berlinbe szökött, ahol álnéven lakott, de innen is kénytelen volt menekülni, mert az orosz titkos rendőrség megtudta lakását, a német kormány pedig az utóbbi időben több politikai menekültet kiadott Oroszországnak. Tovább menekült tehát Berlinből s Budapestre jött. Kevés maradék pénze azonban két hét alatt teljesen elfogyott s a sok üldözés és nyomor miatt el akarta magát pusztítani. Az orosz menekült állapota még most is igen veszedelmes.

— **Öngyilkosság a vonaton.** Szilágyi Samu alsó-vadászi lakos Amerikába akart vándorolni, de Fiuméből visszautasították, mert nem volt elegendő pénze. Szilágyi tegnap vonatra ült és vissza akart térni abaujmegyei falujába, utközben elkeseredetten panaszkodott utitársainak és Kaposvár állomás előtt éles borotvával átvágta nyakát. Súlyos sebével a kórházba szállították.

— **Szélhámós kereskedők.** Három körmönfői félkékalmárnak gyűlt meg a baja megint a rendőrséggel. Muldini József és testvére porcellán-bizományi üzletet nyitottak az Erzsébet-köruton és rövid idő alatt hetvenkétezer korona árut vettek hitelbe. Amikor már eleget kiárultak a potom áron vesztegetett portékából, megszöktek. A hitelezők föl-jelentették a csaló testvérpárt s a rendőrség kiadta most ellenük az elfogató parancsot. Kollégáinál rosszabbul járt egy Holländer Hetényi nevű kereskedő, aki a Népszínház-utca 24. szám alatt nyitott bizományi üzletet és ugyancsak hitelbe vett árukkal operált. Szintén megszökött, de Szegeden kinyomozták és letartóztatták.

— **Tudományos felolvasás.** A Matematikai és Fizikai Társulat december 12-én délután 6 órakor a tudományegyetemi és fizikai intézetben (Eszterházy-utca 3.) ülést tart. Felolvasnak: König Dénes és Kövesligethy Radó.

— Szereltem a siron tul is. Tegnap délután, Budán, a Kacsá-utca 9-ik számú házában lévő lakásán, fejbe lőtte magát Wágner Alajos szikvizgyáros és röglön szörnyethalt. Ennek a tragédiának a motivumai, tiszta romantikával teljes, igazi drámai motivumok, amelyek ma már nem is olyan gyakoriak, a mi, alantas czélokért tülekedő világunkban. Ez a hatvannyolc éves jómódu ember két évvel ezelőtt elvesztette a feleségét. A csapás annyira lesújtotta, hogy azóta buskomor lett s idegzete teljesen tönkrement. Hiába keresett betegségére gyógyulást, állapota mind rosszabbra fordult. Valószínű, hogy egy elkéseredett pillanatában fordított maga ellen fegyvert. A halottat a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— Halálozás. Tegnap egész váratlanul elhalálozott itt Budapesten id. bezerédi Bezerédi Ödön, nyug. államvasuti főfelügyelő, Veszprém vármegye tiszteletbeli főjegyzője, volt huszárfőhadnagy, a koronás arany érdemkereszt és a hadi emlékérem tulajdonosa. Életének 66-ik esztendejében. Halálát fiverein, Bezerédi Viktor belügyi államtitkár és Bezerédi Pál selyemtenyészési főfelügyelőn kívül fia, ifj. Bezerédi Ödön, a Népszínház-Vigopera tagja, valamint a gróf Götz en, a gróf Alberty, továbbá a Reiszig, a felsőbükk Nagy és a Bezerédi családok gyászolják.

Szilvágvi Benárd Lajosné, honvédelmi miniszteri tanácsos özvegye, szombaton éjjel hatvankilenc éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytban dr. Benárd Emil igazságügyminiszteri titkár edesanyját gyászolja.

Székely Pál Sándor igazságügyminiszteri szemellenőr neje szombaton meghalt harminczhat éves korában. Az elhunytat kedden délután kísérik örök nyugalomra.

Dr. Bruck Lipót fővárosi orvos vasárnap délután meghalt. Az elhunytat, aki széles körökben nagy tiszteletben állott, kedden délután fél háromkor kísérik örök nyugalomra a Rákóczi-ut 20-ik számú gyászházba.

Nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra a kerepesi-uti temető halottas házából id. Pugin Leót, a markó-utcai főreáliskola nyugalmazott tanárát. A végtisztességen a felszázadon át működött francia származású tanár tantványai és tisztelői közül igen sokan jelentek meg.

Konyha Lajosné, szül. Réthy Margit, életének 29-ik évében elhunyt.

— **Betörők.** Makón ma délből betörték Dominiusz Rezső ékszerész és zálogháztulajdonos üzletébe. A betörők minden kezük ügyébe kerülő ékszert és pénzt elvittek, míg az üzletben talált zálogházi jegyzőkönyvet, pénztár- és betét-könyvet összetépték. A kár nagy. A rendőrség erélyesen nyomozza a betörőket.

— **Rendőri hírek.** Elfogott vasuti tolvajok. A rendőrség tegnap délelőtt a nyugati pályaudvaron elfogta Pesze Sándor, Hnatisina Miklós, Ádám Miklós, Kiss Ferenc, Balázs Gyula és Rakonczka Károly rovott multu zsebtolvajokat. Tegnap este pedig a keleti pályaudvaron tartóztatták le Reichmann Hugó, bécsi születésű 29 esztendő csavargót, akiről a rendőrség azt hiszi, hogy vezére volt a sok tagu tolvaj-szövetkezetnek. — Tolvaj komorna. A rendőrség letartóztatta Adamits Ilona 28 éves komornát, aki Madermayer Czeccilia magánzónánál volt alkalmazva, Adamits Ilona körülbelül ezer korona értékű fehérneműt lopott el Madermayer Czecciliától és a lopott holmit zálogházakban értékesítette. A tolvaj komornát nyomban átkísérték az ügyészség fogházába. — Tűz. Kohn Manó Aréna-ut 12. szám alatti lakásán vasárnap délután tűz támadt. A szoba butorzata égett el. A tüzet a hetedik kerületi tűzország oltotta el. — Összeégett gyermek. Kiss Györgyné, napszámoló tegnap László nevű husz hónapos kis fiát egyedül hagyta Rákospalotán, Desseffy-utca 27. számú lakásán. A gyermek a kályhához csuszott, kinyitotta az ajtaját. Közben a kis fiu ruhája meggyulladt, amitől a szerencsétlen gyermek súlyosan összeégett. Az upesti gyermekórházba vitték. — Tettentért betörők. Wollák Samu ügynök Lónyay-utca 42. számú lakásába tegnap betörték. Wollákné éppen akkor ment haza, amikor a két betörő csomagolt. Az asszony láttára a betörők eldobták az összeszedett holmit és kimenekültek a lakásból. Egy darabon fildőzték őket, de nem bírták elfogni. — Életuntak. Takács Vilmos 27 éves napszámoló a Mester-utca 72. szám alatti kávéházban mulatozás közben biciklijével mellbe szurta magát. A mentők a Tompa-utca 17. számú lakására vitték. — Szabadosi Lajos 24 éves munkás a Kaplony-utca 9. számú ház második emeletéről leugrott. Súlyos zúzódásokkal a Rókus-kórházban ápolták. — Verbóczy András urasági inas tegnap lovag Zólyomi Viktor magánzó, Rákospalota, Árpád-utca 4. számú lakásán föbe lőtte magát. Esméletlen állapotban vitték a gróf Károlyi kórházba. — Balzsamok. Radics József villamos vasuti kalauz tegnap a Lajos-utczában leugrott egy robogó villamoskocsiról. Oly szerencsétlenül esett el, hogy lába

a kerekek alá került, amelyek lemetszték. A szerencsétlenül járt embert a Rókus-kórházba vitték. — Vasárnap este a Kerepesi-ut és Pillangó-utca sarkán a 309 számú czinkotai viczinális neki ment egy teherkocsinak, amelyen Honva János kocsis állt. A kocsis leesett és a fején szenvedett zúzódásokat. — A Krisztina-körut 17. számú ház előtt Odor György egyfogatu bérkocsija összeütközött a 670 számú közuti villamos kocsival. Odor leesett és összezúzta magát. — Tolvaj az öltözőben. Déri Blanka, a Modern Színház tagja ma délből följelentést tett a rendőrségen, hogy a színház öltözőjében a kézi táskájából valaki ezer korona készpénzt ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Fratelli Deisinger** fiúmei czég Budapesten a királyi bérpalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

páratlan HAJHATOSZER

x **Zászlók, czimerek, minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-téle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektornára és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.**

x **Lipótvárosi Lloyd-szálloda** (Bank-utca 5.) Ujjonnan átalakítva a Lipótvárosi-kerület középpontjában az utazó közönségnek igen alkalmas szobák villanyvilágítással 2 korona naponta, családoknak 60 korona 1 óra.

x **Uj czimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legtekélyesebb hangszernek közé emelte. Bő ismertést ingyen küld a feltaláló.

x **Idegesség, ideggyengeség** (neurasthenia, hystéria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, melynek minden tünete fejfájás, fejnemű, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó, elektroterapeutai intézetében (Károly-körut 24). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x **Csodák között** említik a különböző bajokban szenvedett emberek az „Alföldi fehérkeresztes sósorszesz”-t, mert a legkrónikusabb bajokat igen rövid idő alatt gyökeresen elűzi. Megrendelhető az egyedüli gyártó „Első Alföldi Cognacgyár”-nál Kecskeméten.

x **Egyike a legalkalmasabb ajándékoknak** egy fényképező készülék. Saját érdekében hozza meg ingyen és bérmentve a „Wiener Mittelungen” című füzetet a kiadóhivataltól, (Wien, I., Graben 31.) hol bő utasítást talál a fényképezés minden ágáról.

x **Kocsizó-, lovagló- és utazóczikkék,** ugymint pénz-, szivar- és névjegyárccák, ridikülök, legalkalmasabb karácsonyi ajándékoknak, nagy választékban kaphatók Schmidt M.-nél, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 23. (Vas-utca sarkán.)

SARBO CIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEI

Koronaherceg-utca 5. TELEFON.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénasavas fürdők.
— **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektu

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, **zsbák**, (Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygasavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás Bőrbajok Bőrviszketeg Hajbetegségek (Hajhullás kopaszóság).
Aranyeres csomók.
— **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.** —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektu

Szegény drótostótok!

Budapest, december 9.

A tótokra nehéz idők járnak. A magyar képviselőházban — úgy mondják ők — el akariák nyomni; a magyar példabeszéd azt hieszteli, hogy „a tót nem ember” és minél haragosabban dörög Björnson, annál kevésbé engedi Apponyi, hogy a tótnak adott szállásból kitorja a magyart.

Hát ezt eddig barbárságnak minősítették és ez a művelt külföld szerint helyes, mert nincs annyi bélyeg, amennyit a magyarra ne kellene sütni. De mit mond a norvégek strudel-péterhaju nagy költője, ha meghallja azt, ami Bécsben készül a tótok ellen. Azt hiszem, hidegvére újból „Csöd”-öt mond.

A gemütlich Kaiserstadt-ban ugyanis irtóháborút indítottak a jámbor drótostótok ellen, azon a czimen, hogy megvannak hamisítva. Nálunk hamisítják a vaját, a tejet, a paprikát és sok egyebet. Bécsben viszont a drótostótokat hamisítják.

Az osztrák főváros bádgosai, nemes kenyéririgységtől indítva, kisütötték, hogy azok a szurtos, kormos alakok nem igazi tótok, akik a Máriahilf házainak udvarán csengő hangon kiabálják:

— Drotuvat, drotuvat!

Hogy kölcsönvették nagykarimáiu zsiros klobukjukat, rongyos halinájukat, aczélsillagokkal kivert tüszőjüket, félretaposott bocskorukat, sohase látták Nyitranszke sztolice virányaikat s nem egyebek nyomorult utánzatoknál, rosszul sikerült kópiáknál... De annál valószínűbb kópéknál.

Ezek a pseudo-drótostok — mondják a bécsi kolompárosok — tisztességtelen versenyt folytatnak ellenünk; lenyomják az árakat; betolakodnak a házakba; nem fizetnek sem hotelbért, sem adót; nincs semminemű kvalifikációjuk, ami eszerint teljesen kvalifikáhatatlan állapot.

A bécsi iparhatósághoz beadványt intéztek, melyben kérik, követelik, hogy a drótostótok iparendélye elvételessék s ők maguk Bécsből eltávolíttassanak. Eszerint el lehetünk rá kérésülve, hogy a Szent István templomának környéke nemsokára egy tipikus alakkal szegényebb lesz, hogy a derék drotár hiányozni fog Bécs utcáiról.

Igazán szomorú! A bécsiektől határozottan rut hálátlanság utalapot kötni a szegény tót zafyafiak talpa alá. Hiszen L e h á r Ferenczet éppen ezek a kiüztött mártírok inspirálták első nagy operettje, a „Drótos tót” megírására. Amilyen antipatikusak a velkomozni Hodza és a naszviczeni Szkiecsák ablegátok, olyan kedves a jóra való Janko, meg a szépséges Hanka, valamint minden pereputtyok a szinpadon s a szinpadon kívül, ha nem ütök pisze orrukát — politikába.

De már félszázaddal korábban is irtak egy bécsi darabot, melynek hőse drótostót volt. Kaiser Frigyes vitte először szinpadra Tieck irodalmilag örökítette meg, ugyszintén Galen Fülöp is, aki 1875-ben irt egy „Drótostót” című darabot.

Szegény drotárok! Az igénytelenség e mintaképei bekalandozzák nemcsak Európát, hanem Amerikát is. Egérfogókkal látják el a kontinenseket, összedrótózzák a két hemiszféra minden répedt fazekát, beérik egy harapás szlanyinkával, egy korty palenkával, egy nyaláb szalmával a fáradt testük alá és csak egy év múlva mennek vissza fatornyos falucskájukba tisztálváltani.

Mindenütt szívesen látják; mindenütt szeretik; nem sajnálnak tőlük jó szót, ételmaradékot, meg egy pár krajczárkát... s most ez a szegény, ez a megalázás éri őket! És éppen Bécs től!

Kénytelenek lesznek — talán először életükben — igazat adni a magyarnak.
Zse aj zato je huncit neme!

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 796. szám.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Burrián Károly, úgy látszik, komolyan veszi azt a szerződést, amelyet a magyar királyi Opera igazgatójával kötött, mert tegnap a fővárosi közönség nagy öröme és meglepedésére ismét megjelent az Opera színpadán, hogy megfeleljen a vendégszereplésére vonatkozó ígéreteinak. Ilymódon azután reális számításba kell venni Burrián Károlyt, mert a sazonra tervbe vett esték az ő közreműködése folytán valóságos diszeloadásokká fognak válni. Tegnap Tristan és Isolda került előadásra, amelyben a vendégművész ismét olyan művészi alakítást nyújtott, hogy hosszú időre emlékezetes marad a jelen volt nagyszámú közönség előtt. Nem kell erre a Tristanra ismét részletesen rátérnünk. Ez egy egész nagy mesteri alakítás, egy grandiózus hős, egy bámulatos ötletességgel, vérell és hű színekkel alakított festmény. És emellett hogyan csengett ez a hang! Milyen aczélosan, melegséggel s mily kitartással győzte az egész szerepet és milyen rengeteg erővel tolmácsolta Wagner hatalmas zenéjét. Ez a Tristan tegnap este valósággal lázban tartotta a hallgatóságot, amely mindvégig gyönyörködött a mesteri énekben.

Az előadás egyebekben is a legjobbak közé tartozott. Burriánnal egy sorban állt Vasquez grófné nagyerejű poétikus Isoldája, Takács mesteri Curvenálja és Bertis kitűnő stilszerű Brangenája.

A zenekar élén Kerner István öröködött a Jászta Wagner-stíltre.

(*) A forradalmár. A Nemzeti Színház nézőtere Pakots József „A forradalmár” című új színművére az újdonság második előadásakor is az utolsó helyig megtelt. Amennyiben a színházi tapasztalatok szerint a második előadásnak van döntő befolyása a darabok sorsára, el lehet mondani, hogy a közönség Pakots József mellé sorakozik és „A forradalmár” sikere meg van pecsételve. A szereplők Márkus Emilia, Odry, Náday, Mihályfi, Gabányi s a többiek, a második előadás estéjén, a közönség rokonszenves hangulatának hatása alatt, még kitűnőbbben játszottak, mint a bemutatáskor. A felvonások végén számtalanszor kellett a lámpák előtt a közönség tapsait megköszönniök. — A forradalmár harmadik előadása holnap, kedden, lesz.

(*) Az akadémiai zenekar hangversenye. Nagyon szép és dicséretre méltó művészi vállalkozásba fogott az Országos Zeneakadémia tanári kara. Az intézet tanáraiból, végzett és jelenlegi tanítványaiból zenekari társaságot alakított, amely egyelőre négy hangverseny rendezését tervezi, a Zeneakadémia palotájának dísztermében. Az új zenekari hangversenyek eljéjé ma este tartották meg, a zenekedvelő közönség élénk részvételével. A zenekart Hubay Jenő vezényelte, a hegedűsök élén Kemény Rezső és Sabathiel Rezső versenymesterek ültek, a gordonkásokat Popper Dávid tanár vezette. A műsor élén az alkalomhoz illően Beethoven „Házavatás” című nyitánya állott, amelyet a zenekar művészi lendülettel adott elő. Ezután következett Mozartnak nemrég fölfedezett VII. hegedűversenye, egy izgató Mozart, bájos és derűs, noha a mesternek nem éppen legkiválóbb alkotásai közül való. Mambri Gyula tanár játszotta a magán-szólamot, kissé vékony hanggal, de szolid, habár nem is kifogástalan tiszta technikával. Händel A-dur orgona-versenye volt a következő szám. Ebben Laub István tanár mutatkozott be, mint hangszerének hivatott mestere. Kerestük a műsoron Liszt Ferencz nevét, akinek nagy alakja olyan szoros kapcsolatban áll a Zeneakadémia történetével. Nem hittük volna, hogy a Zeneakadémia tanári kara, amikor első hangversenyét adja, megfélekedhessék arról, hogy mivel tartozik Liszt Ferencznek, aki az intézetnek és tanári karának legnagyobb díze és büszkesége volt. Nem az utolsó hangverseny utolsó helyére kellett volna őt tenni, hanem a legelső hangversenyen tett volna az ő helye. A tartozó kegyeletet sértették meg azzal, hogy a legnagyobb magyar művészt és zeneszerzőt az első hangversenyen teljesen mellőzték. Sőt, mi több, magyar zeneszerzőt egyáltalán nem érdemesítették arra, hogy az első hangversenyen szóhoz juttassák. Hanem ehelyett

előadták egy ismeretlen szerzőnek, a hollandi Gilson Pálnak „A tenger” című, kétes értékű szimfonikus „vázlatait”. Négy zeneképből áll e mű. Napfölkelte, az árboczör dala, esti szürkület és vihar. Az egyes zeneképek jellegét megadja a cím. Kevés invenczióval, még kevesebb eredetiséggel, de nagy technikai tudással vannak azok megkonstruálva. Az első kép sablonos és éppen nem karakterisztikus. Sikerültebb a második és harmadik kép. Az árboczör dalában van lendület, az „esti szürkület” elég hangulatos. A „viharban” a szerző természetesen felhasználja a modern hangszerelés összes vívmányait, de ez igazán nem egyéb, mint többé-kevésbé elmés láрма.

(*) Burrián vendégszereplése. Burrián Károly kamararénekes, az Operaház vendége, holnap Csajkovszky „Onegin”-jében folytatja vendégszereplését, mely ez alkalommal részben új betanulással kerül színre. Burrián Lenszky szerepét fogja énekelni magyar szöveggel. A czimszerepben Takács, Greminger szerepében pedig Szemere lép fel ez alkalommal először. Larinot — Várent, Tatjánát — Kaczer, Olgát — Várad M., Filippovát — Bert, Zareckyt — Kornai, Kapitányt — Mihályi, Triquet — Gábor énekl. Az előadást Szikla Adolf karmester vezényli s Alszeghy Kálmán főrendező rendez. (Évi bérlet 137. sz., havi bérlet 5. sz.). A dalművet csütörtökön, e hó 12-én páros számú bérletfolyamban megismétlik ugyanazon szereposztással. Burrián Károly vendégszereplésének mostani második sorozatát pénteken Carmenben fejezi be. A czimszerepet szintén mint vendég, Szamosy Elza fogja énekelni.

(*) A jog. Az Akadémia II. osztálya Thaly Kálmán elnöke alatt ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya „A jog” című tanulmányának ismertetése volt. Az érdekes, tudós előadás után az osztály zárt ülést tartott s ebben az 1908. évi költségvetést tárgyalta.

(*) Népszínház-Vigopera. A Népszínház-Vigoperában délután Blahánának, este Küry Klárának tapolt a közönség. A bálkirálynő a jövő héten éri meg első jubileumát, a hét során még szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre. Kedden a Carmen meny, csütörtökön a Tolonczot illetik újra a műsorba Blaha Luiza vendégfel-léptével.

(*) Major Ilonka sikere. Szép és ünnepélyes estéje volt szombaton a Komjáthy igazgatása alatt álló kassai Nemzeti Színháznak. Ekkor lépett fel ugyanis Niniche czimszerepében a fővárosi színházak deszkáiról is előnyösen ismert Major Ilonka. A Niniche bájos dallamai benne pompás interpretálóra találtak s a teljes sikert előmozdította az otthonos, közvetlen játékmódor, amelyvel a hallgatóságot lebilincselte. Zajos taps és egész virágerdő fejezte ki külsőleg is a közönség elismerését s az ismétléseknek nem volt se vége, se hossza. A darabot még egynéhányszor megismétlik.

(*) A Varázskeringő 25-ik előadása. Strauss Oszkár operettje a Varázskeringő huszonötödik előadása a jövő hét közepén december 20-án lesz. Az operett eddig is minden este a bemutató szereposztásával kerül színre.

(*) A Vigszínház kegyelete. A Magyar Vigszínház-Részvénytársaság szerdán, e hónap 18-án a Vigszínház előcsarnokában ünnepes közgyűlést tart, a melyen le fogják leplezni néhai gróf Andrássy Tivadart, a részvénytársaság első elnökének mellszobrát.

(*) Magyar Színház. A Magyar Színház legutóbbi újdonságát, Davis és Lipschütz tréfáját, eddig három zsufolt ház nézte. A „Gretchen” a hét minden estéjére ki van tűzve. Szombaton a Dadát adják, Bródy Sándor színművét, amelynek harmadik felvonását a szerző átdolgozta.

(*) A Thália Társaság előadása. Minthogy a Thália Társaság helyiségének ügye még nincs véglegesen elintézve és miután működésének megkezdésével tovább késlekedni nem akar, ezért vasárnap, e hó 15-én este fél 8 órakor előadást tart a Várszínházban. Színterület Heyersmann megrázó halász tragédiája, a Remény, amely már tavaly is állandó nagyszerű műsordarabja volt a Tháliának. A főbb szerepeket Dajbukát Ilonka, Forgács Rózi, Judic Etel, Kovátsné, Balogh Vilma, Karcag Marcell, Verő Margit, Bálint, Bánóczy, Kürthy, Gellért és Tihanyi játszzák.

(*) Művásár a téli tárlaton. A Képzőművészeti Társulat téli tárlatán igen élénken folyik a művásár, s daczára a kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi viszonyoknak, meg a már eddig lezajlott tömördek kollektív kiállításnak, ötvenhét műtárgyat vettek meg. Összesen 36.090 korona értékben.

(*) A zeneszerzői jog biztosítása. A magyar zeneszerzők és a grammofon-gyárosok évek óta harcban állanak egymással. A külföldi grammofon-gyárosok ezer számba készítik a régi és legújabb magyar zeneszerzemények lemezeit és azokat a budapesti képviselőik útján forgalomba bocsátják, anélkül, hogy a több száz percentes hasznából a zeneszerzőknek valami díjat fizetnének. Több szerző pörbe fogta a jogtalanul forgalomba hozott lemezek kiadóját. Ez a jogi kérdés, amelyet két bíróság már a szerzők javára döntött el, most került az állandó irodalmi szakértő bíróság elé, amelyhez a kir. Kuria az ügyet véleményezés végett utasította. A hangszerkészítők és a berlini, meg a bécsi grammofon-gyárosok budapesti képviselőinek a küldöttsége a napokban tisztelettel ebben az ügyben Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, akit megkértek, hogy pártfogolja az új magyar iparágat. A miniszter ezt mondta a küldöttségnek:

— Én, mint zencértő, a jóakaratomról biztosíthatom az olyan iparágat, amelynek célja: a magyar dal terjesztése.

A magyar zeneszerzők és zenemű-kiadók vasárnap délelőtt értekezletet tartottak. Az értekezlet összehívására a rosszul informált kereskedelmi miniszter fölvilágosításának a szükségessége adott okot. Az értekezlet elhatározta, hogy az összes írói, szerzői és kiadói egyesületek belevonásával mozgalmat indít, hogy a szerzők műveinek beszélő hangszerek útján való sokszorosításának a joga necsak bírói prakszis útján, hanem törvényhozásilag is biztosítható legyen. Az értekezlet ennek a mozgalomnak előkészítésére bizottságot küldött ki.

(*) Új balett. A párisi nagy operában Maréchal Henri „A tündértő” című kétfelvonásos darabja került bemutatóra. A tánczköltemény meséje a német mondakörből van merítve, zenéje friss és dallamos. Schubert ismert „Tündérr király” dala gyakran csendül föl a partitúrában. A közönség az új balettet rokonszenvesen fogadta.

(*) Ripper Alice, a kiváló magyar zongoraművész legutóbb Münchenben hangversenyezett, fényes sikerrel. A müncheni „Allgemeine Zeitung” a legnagyobb elragadtatással ír a fiatal művészről a legújabb technikájáról és rendkívül fejlett zenei érzékéről. Különösen pedig kiemeli gyönyörű billentését, amely őt a legfinomabb árnyalásokra képesíti. Az idézett lap valóságos „zongora-zseni”-nek nyilvánítja Ripper Alicét.

(*) A Magyar zenepedagógiai Társaság márs tervezett igazgató-választmányi ülését e hó 14-én tartja meg az Országos Zeneakadémia dísztermében. Az ülés tárgysorozatán igen fontos zenei és kulturális ügyek szerepelnek.

(*) Gyermekszínház. Az általános kedveltségnek örvendő Feld-féle Gyermekszínház, vasárnap tartotta meg új helyiségében (VI., Révay-utca 18.) megnyitó-előadását a gyermekvilág általános öröme. A nézőtér zsufolással megtelt, igen élénk közönség színe-javával és a gyermekek derűs öröme, elragadtatása élénk visszhangot keltett a kísérő szülői és hozzátartozói körében is. Színterületük „Hófehérke és a hét törpe” című bájos varázsszerege, fényes látványosságzámba menő kiállításban. A kis közreműködők összjátéka szinte meglepő volt.

(*) Felhívás egy varázskeringőre címmel Vágó Géza egy paródiát írt, mely szombaton kerül először színre az Intim Színházban. A darabban a főbb szerepeket Vágó, Ujvári, Gergely, Gabányi Gerőfi Ilonka és Radnai Zsuzska játszzák. Vámos Dezső a vidék kedvelt kómikusa egész héten vendégszerepel.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadós betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, telteve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Az Emulsió valóban látható a SCOTT-féle módszer védjegyjéül — a halász a köhögés gyógyítására.

IRODALOM.

A Magyar Kereskedő Könyve. A dr. Schack Béla szerkesztette nagyszabású képes kereskedelmi enciklopédiának most jelent meg a második kötete: A kereskedelmi üzletvitel. Mig az első kötet a Kereskedelmi alapismeretek gyűjtőcíme alatt túlnyomólag azokkal a teoretikus tudnivalókkal foglalkozott, amelyek a gyakorlati érzéket fejlesztik és a gyakorlati életre előkészítik, addig ebben a második kötetben már a szorosan vett gyakorlati ismeretek sokféleségével találkozunk. Csupa konkrét ismeret, csupa olyan tudnivaló, melyre a gyakorlati kereskedőnek uton-uttfélen, a legjelentéktelenebbnek látszó és legmesszibbre ható ténykedésénél egyaránt szüksége van. Az anyag összeállítása, csoportosítása a szerkesztő modern szemét, az egyes fejezetek a dolgozó-társak kipróbált tudását bizonyítják. Szorosan egymásba kapcsolódnak ezek a fejezetek s összességükben a kereskedelmi tudományok megbecsülhetetlen értékű és — a mi viszonyaink között eminens fontosságú — enciklopédiáját alkotják, külön-külön pedig egy-egy derék dolgozatot reprezentálnak a produktív élet köréből, mely nemcsak a hivatásos kereskedő, hanem mindenek figyelmét kihívja. Bánfi Oszkár az üzlet szervezéséről és megindításáról s a kereskedelmi propagandáról, dr. Kreutzer Lipót a főnökről és alkalmazottairól, dr. Koltai Virgil a magyar kereskedelmi nyelvről és stílusról, Eckert János a szépírásról, Kozma Bernát a gyorsírásról, Szabó Imre a gépirásról, Harmat Mór és dr. Kreutzer Lipót a kereskedelmi levelezésről, Havas Miksa a kereskedelmi számtanról, Mittelmann Nándor a mértékekről és pénzekről, valamint a könyvvitelről, Kárpáti Béla az irodai munkálatokról, dr. Hennyey Vilmos pedig a postáról, táviradról és telegráfról írt a modern szükséglet színvonalán álló dolgozatot ebbe a kötetbe. A kiváló illusztrációkkal, gazdagon illusztrált kötet a Révai Testvérek r.-t. kiadása; ára füzve 16 korona, diszkótsban 20 korona.

Temesvár és Délmagyarország. Bellai József és dr. Bodor Antal szerkesztésében felette érdekes és hézagpótló könyv fog április-május hónapban Temesváron megjelenni. A 3—400 oldalra tervezett, képekkel és térképekkel gazdagon illusztrálandó mű behatóan, de könnyed stílusban fogja ismertetni Temesvárt, Krassó-Szörény megyét, valamint Temesvár, Lugos, Nagybecskerek s több más délvidéki város multját, történelmi fejlődését, jelen közállapotait: kulturális, népmozgalmi, közigazgatási és társadalmi viszonyait. A könyv előfizetési ára csak 2 koronában állapították meg, mely összeg, — esetleg egyelőre a megrendelés — a „Temesvár és Délmagyarország” című mű kiadó vállalatára címére küldendő be.

EGYESÜLETEK.

A Magyarországi Hirlapírók nyugdíjintézetének igazgatósága vasárnap dr. Heitai Ferencz alelnök elnöklésével ülést tartott, melyen az alelnök bemutatta a belügyminiszter által jóvágyott új alapszabályokat. E jóváhagyás után a legutóbbi közgyűlésen feltételeken megválasztott igazgatósági tagok: Déry Gyula, Friedrich Tivadar, Gerő Ödön, Lovász Márton, Seress László, Szokolay Kornél és Veigelsberg Hugó megkezdték működésüket és az elnök közlülük első ízben megjelentek, valamint Szenté Károlyt, az első magyar általános biztosító-társaságnak és dr. Bódy Tivadart, Budapest székesfőváros közönségének, mint alapító tagoknak szintén első ízben résztvevő képviselőit melegen üdvözölte. Az elnök ezután kegyelmes szavakkal emlékezett meg Veigelsberg Leó igazgatósági és rendes tag elhunytáról. Az igazgatóság fájalmának és részvétének ad kifejezést és ezt jegyzőkönyvbe iktatta, az elhunyt családját pedig, melyhez már részvétiratott intézett erről értesíti. — Fekete Ignác titkár a következő újabb adományokat jelentette be: Dávid Vilmos és neje Luczenbacher Mathild (Hanák Kolos utján) 1000 kor., dr. Frenkel Sándor ügyvéd (koszorúvátság Veigelsberg Leóért) 20 kor., néhal simaházi Tóth Mihály emlékére 100 kor., a jogászbál rendező-bizottsága 50 kor., a Budapesti Hirlap utján 60 kor., Az Újság utján 10 kor., a Pester Lloyd utján 250 kor., Dökker Ferencz a London szálloda tulajdonosa 100 kor., a Gondviselés ápolónoket képző egyesület 50 kor. Az igazgatóság hálás köszönetét fejezte ki a jótévő adakozóknak. Az igazgatóság elhatározta, hogy csatlakozik a Budapesti Újságírók Egyesületének ahhoz a mozgalmához, amelylyel az igazságügyminiszternél kéri akarja az intézet által nyújtott özvegyi nyugdíjnak a bírói lefoglalhatóság alól való mentesítését és a szükséges lépések megtételére az elnökséget kéri meg. Az igazgatóság felvette az I. nyugdíjosztályba Kálnoky Lajost (a Független Magyarország), Kramer Kéri Pált (A Nap) és Palásthy Marcellt (a Budapesti Hétfői Hirlap) munkatársait, megállapította a jövő havi költségelirányzatot, tudomásul vette az intézeti ház állapotáról szóló titkári jelentést, intézkedett az intézet készpénzének értékpapirokban való elhelyezése iránt és segélyeket szavazott meg a Bródy Zsigmond-alapból, végül a Falk Miksa-alap kamatait az alapító akaratahoz képest egyik elhunyt tag özvegyének adta karácsonyi ajándéknak.

(—) **Jubiláló egyesület.** Lélekemelő és minden részletében komoly ünnepségnak volt tegnap tanuja az a nagyszámú közönség, amely a zsidó-hitközség nagytermében gyűlt össze, hogy a hatvanöt éve működő izraelita kézmű és földművelési egyesület jubiláris közgyűlését végig nézze. Dr. Neumann Ármán megnyitott beszéde után az egyesület patrónátusa alatt különféle iparágakban kiképezett 28 tanoncot bucsuztatott el. Nagy részüket szerszámsegítségben, ajándékban vagy jutalomban részesítette a közgyűlés.

(—) **Orvosok mozgalma.** Az Országos Orvos-Szövetség tolna megyei főnöke Szekszárdon rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az új betegsegélyező pénztárral szemben az összes megyei orvosok szolidaritást vállaltak s beható eszmecseré után a szabad orvosválasztás elvét proklamálták. A részletekért a pénztárral való elintézésére dr. Hangel megyei főorvos elnöklése alatt dr. Berde, dr. Boskovitz, dr. Kramolin, dr. Lévai és dr. Varga orvosokból álló szűkebb körű bizottságot küldtek ki.

(—) A „Bronner” szegény gyermekeket felruházó asztaltársaság e hó 8-án tartotta meg a Kass-féle vendéglő külön helyiségében gyermekfelruházó-ünnepélyét. Az asztaltársaság, mely 1 év óta áll fenn, harminczöt szegény iskolás gyermeket ruházott fel. Az ünnepély mindvégig lélekemelő volt. Az ünnepélyen Vázsonyi Vilmos országos képviselőt Leitner Adolf országos képviselő képviselte, kit Bronner Miksa, az asztaltársaság elnöke üdvözölt, felkérve őt, hogy szíveskedjen az ünnepi beszédet megtartani. Leitner Adolf szép beszédet intézett a gyermekekhez, ugyszintén az egész asztaltársasághoz. Leitnernek megjelenését dr. Kiss Ferencz VII. ker. előjáró közönte meg. A gyermekek közül is az egyik köszönetet mondott jótévőnek. Ezután a gyermekek oszonnához ültek és ezen lélekemelő ünnepély ezzel véget ért.

(—) **Karácsonyi kiállítás a Józsefvárosi Népköri-ben.** Mintegy száz darab olajfestményből, akvarellből és szoborműből karácsonyi vásárt rendezett három fiatal művész a Józsefvárosi Népkör helyiségében, nevezetesen: Szódy Szilárd R. szobrász, Horváth Andor, Rémi Róbert festő. A kiállítás nyitva lesz január 1-ig. Megtekinthető egész nap. A megvásárolt tárgyak azonnal elvihetők.

(—) **A tanítók szövetkezetének közgyűlése.** A Magyar Tanítók Országos Takaréki és Hítelszövetkezte tegnap tartotta VI. évi rendes közgyűlését a „Magyar Tanítók Otthona” helyiségében. Pinterits Károly vezérigazgató terjesztette be az évi jelentést, miután a közgyűlés a felmentvényt megadta és az igazgatóságnak köszönetet szavazott.

(—) **Az Állatvédő Egyesület ülése.** Az Országos Állatvédő Egyesület választmánya Maday Izidor nyugalmazott miniszteri tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a tavasszal tartandó legközelebbi közgyűlésen fogják megünnepelni az egyesület huszonöt évi fennállását. Az egyesület közlönyének, az „Állatvédelem”-nek szerkesztője, dr. Kukuljevic József állatorvos, vidékre távozása miatt a szerkesztésről lemondott. A választmány az egyesület titkárát, Monostori Károly állatorvosi főiskolai tanárt bizta meg a közlöny szerkesztésével.

(—) **Gyermekek felruházása.** A lipótvárosban harmadik év óta fennálló „Szent György Egyet” ez évi gyermekfelruházási ünnepélyét szombat este tartotta meg az összes tagok jelenlétében. A nemeslelkű emberbarátok a Dorottya-utcai Komlótöke-vendéglőben este hét órára gyülekeztek össze. A szép ünnepélyen a felruházandó gyermekcsereghez az elnök lendületes szavakat intézett, majd a gyermekek szavalata zárta be a humánus ünnepeket.

(—) **A Kereskedelmi Akadémia közgyűlése.** A „Budapesti Kereskedelmi Akadémia Végzett Tanulói Szövetsége” e hó 21-én este hét órakor tartja az Akadémián rendkívüli közgyűlést, amelyre a tagokat ezúton is meghívja.

(—) **Gyermekjáték-kiállítás.** A Budapesti Leányegyesület gyermekjáték-kiállításának megnyitása e hó 14-én délelőtt lesz. A rendezőség felkéri mindazokat, akik a kiállításra részt venni óhajtának, hogy a kiállítandó tárgyakat december 12-én a Vigadóba küldjék, hogy azok kellő elhelyezése épp a jelentkezők nagy számára való tekintettel akadályba ne ütközzék.

(—) **A Philológiai Társaság ülése.** A Budapesti Philológiai Társaság e hó 11-én, szerdán délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti ülés-terében felolvasó ülést tart.

(—) **Jótkonyság és jubileum.** A „Jó szív” asztaltársaság most ülte meg VII. Király-utca 7. szám alatti helyiségében fennállásának tizenöt éves évfordulóját. Ötven gyermek nyert meleg téli ruhát, majd oszonnával látták el az apróságokat.

FŐVÁROS.

(—) **A tejuzsora ellen.** A főváros a tejkereskedők kartelljének a megtörésére azzal a kérelemmel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a Budapest-ről 150 kilométernél nagyobb távolságokról szállított tejküldeményekre a magyar királyi államvasutak vonalain 70 százalékos díjmérséklést engedélyeztesen. Ezzel a távolabb eső vidék termelőinek a fővárosba való tejszállítása lehetővé tételét volna és a kartell, amely lekötötte a környékbeli termelőket, nem érte volna el nemes célját. A főváros kérelmére Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma hosszabb leiratban válaszol és kijelenti, hogy a kívánt díjmérsékletet nem adhatja meg.

A miniszteri leirat ezeket mondja:

A magyar királyi államvasutak vonalain a tej után — akár gyorsárúként, akár expresszárúként történik a szállítás — mérsékelt gyorsárúosztály díjtételei alkalmazhatók. Ezek a díjtételek igen olcsók, mert hiszen alacsonyabbak az I. teherdarabárúosztály díjtételeinél, úgy hogy az azok alapján a kisebb és nagyobb távolságokról szállított, alacsonyabb és magasabb díjtétellel terhelt, tejmennyiségek után esedékes fuvardíjak oly csekély hányadát képezik a távolságok szerint különböző díjtételek számbavételével megállapított tejáraknak, miszerint a 70 százalékos díjmérséklés a tejfőhözatal fokozására s közvetve a tejárak leszorítására semmi hatást nem gyakorolhat. Kimutatja a miniszter, hogy még a kért 70 százalékos díjmérséklés mellett is litérenként legfeljebb 0.7 filléres fuvardíjmegtakarítás volna elérhető. Ettől a csekély díjkülönbözettől a tejárak leszorítását várni nem lehet, miert is a m. kir. államvasutak vonalain 150 kilométernél nagyobb távolságokra érvényes gyorsárúdíjtételeknek mérséklésére nincs szükség. Különbben is a tejkereskedelemben dolga a tejet olyan mennyiségben a székesfővárosba irányítani, hogy tejihiány ne legyen s emiatt a tejárak aránytalan megrághatása be ne következék, de nem képezheti feladatát a vasutnak, hogy ama tejszövetkezetet, vagy tejkereskedőt, mely s illette, aki üzleti tevékenységét 150 kilométernél nagyobb körzetre terjeszti ki — ahol nyilván a tejet alacsonyabb beszerzési árban kaphatja meg, ezt a csekély különbözettel, mely a 150 kilométernél nagyobb távolságokra esedékes vasúti fuvardíj alapján a tejet többköltésg gyanánt terheli — a maga bevételének terhére szerzési jutalék jellegével bíró díjmérséklésben részesítse.

Az ilyen kívánalomnak honorálása veszedelmes precedenst alkotna s a legképtelenebb helyzetet teremthetné a tarifák alkalmazása terén, mert amit ma a tejkereskedők s illette a tejszövetkezetek kérnek, azt holnap ugyanazon a címen más kereskedői érdekeltségek is igényelhetnék a maguk számára s így előbb-utóbb az a helyzet állhatna elő, hogy a szállító-közönség írni elő a vasuton alkalmazandó tarifákat. Mindezeknél fogva a miniszter a tanács kérelmét teljesíthetőnek nem találta.

(—) **A Népszínház adója.** Vidor Pál öngyilkossága után a színház társulata kenyér nélkül maradt. A népszínházi bizottság megengedte a társulatnak, hogy a salát rezsijére játszóknak április elsejéig. A bizottság a színházat ingyen átengedte a színészeknek, de az adófelügyelősgő arra az időre is követelte a házbéradót. A bizottság nem akart fizetni s felebbezett a követés ellen, mert közérdekből ingyen engedte át a színházat. A közigazgatási bizottság ma tartott ülésén hosszabb vita után törölte a kivetett adót. Gaszner Pál adófelügyelő bejelentette, hogy a határozat ellen a közigazgatási bírósághoz fordul.

(—) **A közegezségügy.** A főváros közegezségügyi állapota meglehetősen kedvezőtlen. Dr. Magyarévits Mladen tiszti főorvos ma is jelentette a közigazgatási bizottságnak, hogy a közegezségügy a múlt hónapban sem javult. A ragadós betegségek száma megint jelentősen emelkedett. A múlt hónapban 2021 ragadós megbetegedés volt. Még szerencse, hogy az enyhébb kanyaró száma emelkedik nagyobb mértékben, a súlyosabb természetű skarlát és diftéritisz csökkent. A múlt hónapban a kórházakban 11106 fekvő és 10.719 járó beteget gyógyítottak. A hajléktalanok menedékházaiban 24.270 ember kapott szállást.

(—) **Tanítók esküvője.** A közköztudott törvény tudvalevően valamennyi iskola tanítóját kötelezi, hogy a törvényben megállapított esküt az állami tanfelügyelő előtt tegye le. A főváros tanítói ma délelőtt tették le az esküt a közgyűlési teremben. A nagy teremben sem fért meg az ezernégy száz tanító és tanítónő s ezért három csoportba osztva tették le az esküt Mosdóssy Imre tanfelügyelő előtt. Az eskü letévése után a tanfelügyelő lelkes beszéddel üdvözölte a főváros tanítócsapatát.

(Eltételt élelmiszerhamisítók. A közigazgatási bizottság Fülepp Kálmán főpolgármester elnöklésével ma tartott ülésén élelmiszerhamisításért, illetőleg hamisított élelmiszerek a forgalombahozásáért a következőket büntette meg:

Szabó Istvánnét (Alsónémedi) tejfölhamisításért 3 napi elzárásra és 58 korona pénzbüntetésre; Habán Jánosné tejfölhamisításért 26 korona; Ulmer Antal tejhamisításért 120 korona; Redlich Vilmost margarinos vajért 120 korona; Holcz Samut paprika-hamisításért 17 korona; Michelberger Antal (Budaörs) 66 korona; Szklepics Lukácsot tejhamisításért 13 korona; Jaizl Jánosné 108 korona; Schmidt Antal (Budaörs) 3 napi elzárásra és 232 korona; Hoffmann Armin tejhamisításért 18 korona; Luczenbacher Miklóst hamisított tej forgalombahozatalért 82 korona; Reiner Mórné 18 korona; Balázs Pált 408 korona; Beliczky Jánost tejhamisításért 108 korona és Gendler Ferencet 58 korona pénzbüntetésre.

(A Mérnök-Egylet és a házadó-reform. A ma nap jelentették, hogy a Magyar Építőművészek Szövetsége a pénzügyminiszterhez beadványt intézett, amelyben azt kérte, hogy a családi és magánházak az új adójavaslatban vételessen ki a házbéradó alól s soroltassanak a házostályadó csoportjába, mert csakis ily módon lehet Budapesten a családi házak szaporá építését lehetővé tenni. Most a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet is terjedelmes beadványt intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben utal a főváros súlyos lakásvizonyaira s a családi házak építési rendszerének meghonosításával járó előnyökre. Minthogy pedig a családi ház nem jövedelmez, hanem szükségletet szolgál, óhajtanád, hogy az ilyen házak ne a házbérvédelem kulcsa alapján, hanem a házostályadó kulcsa alapján adóztassanak meg.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A megrögzött szélhámos. A lipótvári fegyházból két börtönör veszedelmes tolvajt kísért mára a budapesti büntető törvényszék elé. A tolvaj Fischer Ernő békéscsabai születésű mulakatos, aki különböző nevek használatával itthon is, a külföldön is egész sereg lopást követett el. Éveket töltött már fegyházban és most a lipótvári fegyházban negyedéves büntetését tölti ki a gróf Széchényi Viktor kárára Győrben elkövetett tizezer koronás ékszerlopásért. A gonosztevő most azért került újra a bíróság elé, mert Berlinben csalást követett el Deutsch Zsigmond brünni gyáros kárára. A gyáros leánya Seidl József prágai kereskedővel a múlt év tavaszán nászuton volt és Fischer Salgó Tibor honvédszár-főhadnagy néven megismerkedvén a fiatal párral, Berlinből a kávékereskedő nevében táviratban négyszáz forintot kért az apóstól. A pénzzel megszökött. A vádlott, aki eleinte nem is felelt a bíró kérdéseire és utóbb csak védője figyelmeztetésére válaszolt a hozzája intézett kérdésekre, azt mondta, hogy őt Seidlné, akit még leánykorából ismert, hívta meg Prágába, amikor nászútra indult és ő mutatta be férjének, mint főhadnagyot. Együtt utazott azután a fiatal párral Drezdába, Hamburgba és mindenütt fizetett értük. A bíróság Fischer Ernőt család büntetőtéért egy évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője fellebbezést jelentettek be.

§ Tékozló főpincér. Jól jövedelmező állása volt Wollmuth Károly főpincérnek Sprung D. vendéglős üzletében. Költekező életmódja azonban nemcsak szép jövedelmét emésztette fel, hanem hozzányúlt gazdája pénzéhez is, s rövid idő alatt 2400 koronát sikasztott s azután megszökött. A vendéglős felleltetésére a rendőrség néhány nap múlva kinyomozta és letartóztatta a tékozló pincért, akit sikasztás büntette címén vont felelősségre a büntető törvényszék dr. Bakonyi táblabíró elnöklése alatt. Ítélethozatalra azonban nem került sor, mert tárgyalás közben a vendéglős visszavonta panaszát s ennek következtében a törvényszék dr. Kisfalvi A. Rezső védő kérelmére megszüntette az ellárást.

§ Az asszony boszúja. Takács Antalné takarító nőszobát forralt szeretője, Györi János ellen, mert ez hűtlen lett hozzá. Szeptember 30-án éjjel becsöngött abba a házba, ahol Györi lakott, beosont a szobába és az ágyában alvó Györire háromszor rálért revolverével. Györi sérülései néhány hét alatt begyógyultak. Zsitvai Leó elnöklésével ma tárgyalta a budapesti esküdtbíróóság a gyilkosság kísérletének büntetésével vádolt nő ügyét. A bíróság Takácsné az esküdtek verdiktje alapján három hónapi börtönre ítélte.

§ Művészpör. A budapesti VII. kerületi járásbírósnál Eder bíró előtt ma tárgyalták azt a pört, amelyet Mader Rezső, a Népszínház-Vigopera igazgatója indított Ötvös Gitta, a Király-Színház primadonnája ellen szerződészegés címén. A tárgyaláson a felperest dr. Kovács Jenő ügyvéd, a művésznőt dr. Spett Ferencz ügyvéd képviselte. A pört egyszerűen fejezték be, amennyiben Mader a védekezés előterjesztése után 2500 korona követelés helyett 500 koronát fogadott el kiegyenlítésül.

§ Zár alá vett görög hajó. Érdekes ügyben hozott ítéletet a fiumei törvényszék, mint tengerészeti hatóság. Az Elemi Statatas nevű görög gőzös szénrel rakottan a múlt hó 14. és 15-ike közötti éjszakán Csicilia mellett összeütközött a Gabriella nevű olasz vitorlással, amely ennek következtében elsüllyedt. A vitorlás személyzetét azonban sikerült megmentenie a görög hajónak, amely a hajótöröttel azután Fiuméba érkezett. Gabriella parancsnoka itt az olasz főkonzul utján panaszt emelt a görög gőzös ellen, amelytől 15.000 frank kártérítést követelt az elsüllyesztett vitorlásért. A fiumei törvényszék határozata a rév hivatal zár alá vette a görög gőzöst, mely alól tegnap odatott fel, miután a bíróság által megítélt 15.000 frank kártérítést lefizette a kárvalott vitorlás kapitányának. A görög gőzös parancsnoka azaz védekezett, hogy az összeütközés a vitorlás hibájából történt, mert jelzőlámpásai nem égtek. A tanúk vallomása alapján azonban a bíróság a vitorlás javára döntött. A görög gőzös ma Fiuméből Konstantinápolyba indult.

Nyilt-tér.

E rovatban közlőésért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Műtárgyak művészi kivitelben és rendkívül olcsó árban kerülnek az idei karácsonyi-vásár alkalmából
Hegedűs Zsigmond, Andrassy-ut 9. szám alatt
 eladásra, u. m.: müncheni kovácsolt-tárgyak, Galle és Daum üvegek, olasz márványoszlopok, francia bronz-tárgyak saját gyártmányú különféle asztalok és állványok, kristály szivar-, likőr- és trókézletek és nagymennyiségű órák. A képet végleges kiállítására miatt azok olcsó árakra kérem figyelmét

WIKUS TÁTRA
 NYERS EVÉSRE
 a legjobb fejcokoládé
 BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhaja, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csak az első magyar általános

addés-vevést

szavatoló vállalatba fordul Budapest, Rákóczi-ut 32. Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőségű urak részére 6 ft. Irrigator, felszerelve 2-5 ft.ig. Diana-tyvek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
 Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KALIPTAS

a legjobb és már is a legkedveltebb fűszér
 Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
 Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 2.
 Fővárosi, árogeria és finomabb üzletekben, a társaság minden részlegében.
 Nagy létszámú áruháza.

Nyilatkozat.

Grammofonokat

a legjobb minőségben 30.—
 korona értékű lemezzel együtt
 35.— koronáért (és feljebb)
 észleltetés mellett szállít!

Aufrecht és Goldschmied

hangszerárúháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!!

SPORT.

() Uszóverseny a Rudasfürdőben. A Magyar Testgyakorlók Köre vasárnap délután országos uszóversenyt rendezett a Rudasfürdőnek zsufolásig megtelt uszócsarnokában. A versenyek eredményeit a következőkben adjuk:

Scratch-versenyek. Száz méteres főverseny. 1. Hajós H. (MTK.) 1 p. 8.2 mp. 2. Hegner (MUE.) 100 m. mellúszás: 1. Kiss István (MTK.) 1 p. 21.4 mp. (jó idő). 2. Zvarinyi Sz. (AFC.) 100 m. hátúszás. 1. Kellner F. (Wien) 1 p. 23.8 mp. 2. Hendl K. (MTK.) 100 m. oldalúszás. 1. Hornung Gyula (MTK.) 1 p. 18.8 mp. 2. Domonkos P. (FTC.). Száz méteres helgyverseny. 1. Knopí Olga (Wien) 1 p. 59 mp. 2. Seligmann Lina, 3. Holda Steinberger. 4. Lengyel Juci k. a. (MUE.), aki egyideig vezetett, de a távot nem bírta. 200 m. főverseny. 1. Zachár Imre (MTK.) 2 p. 42 mp. 2. Munk J. (MTK.) 1 p. 1.2 mp. 2. Fr. Kellner (Wien) 3 hosszal nyer. Buvárúszás (40 m.) Fr. Kellner (Wien) 34.8 mp.

Handicap-versenyek. Nyolcvan méteres uszás. 1. Felkes M. (MTK.) 2 mp. h. 1 p. 4 1/2 mp. 2. Sarlós D. (BAK.) 7 mp. h. 3. Lantossy I. (MTK.) 1 mp. h. Plunging. 1. Breslmayer L. (Balaton) 5 m. e. 19.25 m. 2. Domonkos Pál (FTC.) 4 m. 20 czm. e. 18 m. Két-száz m. mellúszás. 1. Fabinyi József (MAFC.) 17 mp. h. 3 p. 23.5 mp. 2. Hendl K. (MTK.) 9 mp. h. Négy-száz m. uszás. 1. Kirckknopf E. (MAFC.) 15 mp. h. 2. Hajós Henrik (MTK.) 55 mp. h.

Staféta-versenyek 5x40 m. 1. MTK. (Munk, Kiss, Hornung, Hajós, Zachár) 2 p. 13.2 mp. Hölgystaféta (3x40 m. vegyesúszás). 1. W. S. C. Ausztria. 2. MCE. A mellúszást egyformán veszi a két csapat, a hátúszásban a bécsi 10 m.-t nyer, amiből Lengyel Juczika a magyar uszásban 5 métert hoz be. Vegyes staféta (4x40 m.) 1. MTK. II. 1 mp. e. 1 p. 52 mp. 2. MTK. I. (Kiss, Hendl, Hornung, Halmay). Old Boys staféta. 1. BUE. (Graeff, Balatoni, Höchel) 1 p. 21.4 mp. 2. MTK. Gyermek-staféta (3x40 m.) 1. MTK. 1 p. 26.6 mp. (Radó, Gyészák, Kronberg). 2. BAK.

() Disztorna. A Budapesti (Budai) Torna-Egylet szombaton este fél 7 órakor rendezte Attila-utcai tornacsarnokában idei disztornáját. A tornacsarnok nézőtere ez alkalommal megtelt közönséggel. A disztorna felvonulással kezdődött, amelyben öt tornász, 24 vívó és 30 polgári iskolai tanuló vett részt. A fabotos szabadgyakorlatok után a csapatornaszás következett. Magas korláton Bajor Károly, lovon Csallóczy Károly és Bély Mihály, bakon Bozó József és magasugrásban Szántó László volt az előtornász és mind a hat csapatnak munkája tetszésben részesült. A vívógyakorlatokat Leszák Károly vezette; a csapatvívásban karddal 24 vívó vett részt. Az iskola-vívást főrel Antos Mihály és Demmel Aladár mutatta be. A kard-assaut-vívásban Apáthy, Dunay, Schön, Demmel, Skrubán és Szücsy vett részt. Tetszetősök és szabatosak voltak az I. kerületi fehérszteri polgári iskola növendékei által bemutatott szabadgyakorlatok kézi szer nélkül. A B. B. T. E. tornászi Bély Mihály vezetésével svéd gimnasztikai gyakorlatokat végeztek, amiket megelőzőt Bély előadása a svéd gimnasztikáról. A bordás falon végzett gyakorlatok után az összetett verseny következett képzett tornászok részére (magas nyújtó, 16 széllemben és helyből távolugrás), amelynek eredménye a következő volt: 1. Kovács Nándor (BBTE.) 40 1/2 pont. 2. Gerhauser Sándor (BBTE.) 35 1/2 pont. 3. Bodrossy Dénes (BBTE.) 29 1/2 pont. A program következő pontja ugrásgyakorlatok a lovon, ugrásztalon és bakon rugódeszkával volt, mire a versenyeredmények

kihirdetése, a versenydíjak kiosztása és végül a tornászok elvonulása következett. A disztorna után társas-vacsora volt.

() A vasárnapi match-eredmények. BTC.—33 FC. 3:1 Félidő 1:0. BTC. jav. Biró: Langfelder F. (UTE.) — FTC.—BAK. 2:1. Félidő 2:0. Biró: Vámos Soma (Föv. T. C.) — UTE.—Ifjúsági L. Sz. 3:2. Félidő 2:0. UTE. javára. Biró: Müllender I. (NSC.). — BAK. II.—Nemzeti SC. II. 3:0. Biró: Hollósy Gyula (JLSZ.).

() A jövő évi ügétversenyek. A Budapesti Ügétverseny Egyesület legutóbb tartott ülésén megállapította a jövő évi versenynapok terminusait. Az igazgatóság úgy határozott, hogy a jövő évben is három meetinget rendez s a három meeting keretében összesen 22 napon lesznek versenyek. Az egyes meetingek terminusai a következők:

Április: 12, 16, 21, 23, 26, 28, 30.

Május: 24, 26, 28, 31.

Június: 2, 4, 7, 8.

Október: 15, 18, 20, 22, 25, 27, 29.

Az igazgatóság ezenkívül elhatározta, hogy a versenytéri bírói páholyt kétemeletre építteti át oly módon, hogy a pályabíróknak a második emelet lesz fentartva. Végül elhatározta, hogy az eddigi egy koronás helyet megszüntetik s ott a belépési jegy árát két koronára emelik. Ezeket az intézkedéseket felesleges volna kommentálni, de annyi bizonyos, hogy ha az egyesületnek a jövőre vonatkozó újításai és eszméi ezekben merülnek ki, úgy az ideai zavaros esztendő után aligha fognak jobb idők következni ügétversenyünkre.

KÖZGAZDASÁG.

Egy osztrák pénzügyi üglet.

Budapest, december 9.

Legutóbb megirtuk, hogy a mödlingi L. Kaiser's Söhne cég, mely nyomdagépek gyártásával s főleg rotációs gépek készítésével foglalkozik, fizetési nehézségekkel küzd. A gyárat, — mint ismeretes — már 1900 óta kommanditálta K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel- und Gewerbe, de még ez a hatalmas hátvéd sem tudta megakadályozni azt, hogy a céget baleset ne érje. A Kreditanstalt most ahhoz a jól bevált „szanálási“ módhoz fordult, hogy a céget, melynél több, mint másfél millió koronája uszik, részvénytársasággá alakítsa át. Ez a nevezetes intézet, amelynek Blum Gyula az igazgatója, a magyar ipar megkárosítására és kifosztására esküdtött össze. Igazolja ezt az a per, amelyet a Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság 80.276.27 korona készpénz erejéig indított kénytelen volt ellene. Ez ugyanis az a készpénz összeg, melyet mi a Kaiser-féle gép felállítására és nyolcz hónapon át való kipróbálására fordítottunk, mert a cég hétről-hétre, hónapról-hónapra könyörgött nekünk, hogy az általa szállított és felállítandó gépet üzemképesé fogja tenni s hogy várjuk be türellemmel, míg a gép hasznavehető lesz. Ugy látjuk, a Kaiser-céget elérte megérdemelt sorsa; de, hogy egy ilyen cég szanálásához Pallavicini Ede ögróf, — aki bent van a szanáló bank igazgatóságában — segédkezet nyújt, ez olyan megsértése a magyar iparnak, a magyar érdekeknek, hogy azt bővebben fejtegetnünk egészen felesleges.

Elvégre, a mi igaz ügyünkél a bíróság be fogja látni, hogy itt a Kaiser-cég részéről közönséges csalásról van szó. Egy ilyen vállalat szanálásához azonban egy magyar főúr, aki az alkotmánypártiak hangadó tagja, amely párt zászlajára tudvalevőleg a magyar ipar felvirágoztatása is irva van, nem adhatja beleegyezését. Nem bizony, akármilyen tiszteletreméltó is a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel- und Gewerbe osztrák és híres magyarfaló társaság tantímié. Ez egyenesen kijátszása volna a magyar érdekeknek, kerékkötője a magyar ipar fejlődésének, amelynek felvirágoztatása pedig Pallavicini Ede ögrófnak is szent kötelessége. Nem várhatjuk, hogy egy osztrák cég képviselője és óvja meg a magyar érdekeket, de ha egy

magyar ember, egy magyar mágnás, ha Pallavicini Ede ögróf bent van a társaság igazgatóságában, akkor igenis kell, hogy hazafias kötelességének ismerje megvédelmezni a magyar érdekeket s nem szabad tűrnie, hogy a magyar érdekek ellen egy osztrák magyarfaló cég valóságos rablóhadjáratot indítson.

A szanáló bankintézet arra az álláspontra helyezkedett, hogy mi vigyünk egy tíz esztendő pert ellene, arra számítva, hogy az idők folyamán 80.276 korona 27 fillér követelésünket pár ezer koronával kiegyenlítheti. Mi a magunk részéről választott bíróságot ajánlottunk és kijelentettük, hogy e választott bíróság döntésének feltétlenül alá vetjük magunkat. De a Kreditanstalt — amint látszik — tíz éves pert akar, hogy ezáltal a magyar érdekek fűssön egyet. Ilyen törekvések támogatásához ögróf Pallavicininek nem szabad hozzájárulnia s fel kell emelnie tiltakozó szavát, mikor egy ilyen osztrák, magyarfaló cég szanálásáról döntenek.

Hogy senki félre ne érthesse a mi igaz ügyünket, hangsúlyozzuk, hogy hiteles, eredeti számlák szerint 80.276 korona 27 fillér készpénzt fizettünk ki a gép-ügyben és kijelentettük, hogy ha a választott bíróság csak egy fillér igaztalanul felszámított tételt talál, követelésünkről lemondunk. És az osztrák nem ment bele a dologba. Ki kell innen kergetni ezt a népet, ha ide be merészkedik az országba, mert ha idejön, csak csalni akar és ezt minden tisztességes magyarnak meg kell akadályozni.

Gazdák tanácskozása

Az O. M. G. E. és a szövetséges gazdasági egyetlek közgyűlései.

Budapest, december 9.

Két napig tanácskozott a magyar gazdák színe-java az ódon „Köztelek“-palota nagytermében. Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta rendes évi közgyűlést az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gróf Dessenwffy Aurél elnökle alatt. Hétfőn délelőtt pedig a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tartotta évi nagygyűlést, melynek egyik legfontosabb tárgyát a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton való szervezésének sürgető kérdése képezte. Mintegy hetven vidéki és központi társadalmi testületet ölel föl magába a szövetség és ennek folytatán méltán elmondhatjuk, hogy a gazdasági érdekképviselet ügyében lefolyt magas színvonalú vita az egész ország érdekelt faktora előtt tartott meg. A tanácskozás során azonban nem bírták a gazdák ezt a kérdést tovább vinni, mint az őszszel tartott pécsi országos gazdakongresszuson; elhatározták, hogy az e tárgyban egybegyűlt anyagot felterjesztik a földmívelési miniszterhez, kit felkértek, hogy mielőbb dolgoztassa ki a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslatot s bocsássa azt a gazdatestületek rendelkezésére hozzászólás céljából.

Gróf Dessenwffy Aurél elnöki megnyitó beszéde során hálával és meleg elismerés hangján szólott gróf Andrassy Gyula belügyminiszter üdvös és erélyes intézkedéseiről, amelyekkel a múlt nyáron utját vágta egy általános aratósztrájknak, mely romlásba döntötte volna az országot. Gróf Andrassy ugyanis a gazdák sürgetésére az aratósztrájkot szító földművelőkasszövetségeket, melyek alapszabályellenesen működtek, feloszlatta s ezzel nagy megnyugvást szolgáltatott a gazdaközönségnek, mert ez minden megrázkódítás nélkül bonyolíthatta le az aratási munkát.

A közgyűlés Rubinek Gyula igazgatónak az alapszabályok módosítására és a választmány kibővítésére vonatkozó javaslatát egyhangulag elfogadta.

A gazdák tanácskozásairól egyébként az alábbi tudósításunk számol be.

Az O. M. G. E. közgyűlése.

Mintegy háromszáz, nagyrészt vidéki gazda gyűlt össze a vasárnapi közgyűlésre, melyen gróf Dessenwffy Aurél elnökolt, aki megnyitó beszédeben rátért a gazdasági berendezkedések kérdé-

sére, amelyet — úgy mond — igen hosszú tárgyalások és küzdelmek után sikerült kormányunknak megkötni és törvényhozásunknak betervezteni. Ha ez a kiegyezés tető alá kerül, reményleni lehet, hogy legalább tíz évre a bizonytalanság megszűnik. Legfontosabb az új kiegyezésben az állategészségügyi egyezmény és a börtörvény módosítása, továbbá a tőzsdetörvény megalkotása, az osztrák ipari verseny szabályozása és a magyar lisztnek Dalmáciában való elbánnására vonatkozó új megállapodások. Ez az új megegyezés, kétséget nem szenved, a vasuti kérdés kivételével igen sok vívmányt tartalmaz, amelyek nagyrészt a mi kívánságainkat valósítják meg. Különösen ki akarom emelni azt a nem érdekellen körülményt, épp jelenleg, midőn a politikai köröket a mostani megállapodások szerzője és feltalálója keresése foglalkoztatja, amiből egy kontroverzia is támadt, hogy a Köztelek falai között ez eszmék rég hangoztattak s hogy különösen a vámtarifára nézve a minimális vámok követelménye először itt lett megpendítve és számos, a kormányhoz intézett feliratunkban és memorandumunkban kérelmezve és hogy a lejáratok egy időben történjenek, kétségtelen, hogy mi hangoztattuk először. Ezen két legfontosabb követelményünk, a minimális tarifa és az együttes lejárat a mostani megállapodásokban és az autonóm vámtarifában érvényesült. Fénypontja azonban nézetem szerint a berendezkedés egészének, hogy az országnak 1917-re a szabadkéz politikája biztosítatik, a gazdasági berendezkedésnek miként létesítése tekintetében fenn van tartva és biztosítva. Az ilyen berendezkedés feltételei az egész közép-európai vámpolitika mikénti alakulásától és gazdasági erőviszonyainak mikénti fejlődésétől függ, melyek ez idő szerint előre meg nem állapíthatók. Ha gazdaközönségünk az agrárvédelem védőszárnya alatt dolgozva, a mostan reánk következő tíz év alatt kedvezőbb gazdasági viszonyok beálltával jobban boldogul, mint a múltban, akkor nyugodtan fog határozhatni az ország afölött, hogy minő formája a gazdasági berendezésnek felel meg érdekeink leginkább. Sok szó esik az utóbbi időben, hogy a státus kvó fentartása nagyobb érdekünk lenne, vagy pedig, hogy a Széll—Körber-féle kiegyezés előnyösebb lenne a jelenleg előttünk fekvő kiegyezésnél. A státus kvó, vagyis a reciprocitás a bizonytalanság állapotát lenné s az ebből folyó bizonytalanság Ausztria részéről jelenlegi gazdasági helyzetünkben nagy károsodással sem tudtuk volna elviselni. (Ugy van! Ugy van!) A Széll—Körber-féle kiegyezésnek pedig, ha annak idején kedvezőbb is lehetett egyes vonatkozásaiban reánk nézve, fő szépséghibája, hogy ez idő szerint, a változott viszonyoknál fogva, Ausztriában nem lenne parlamenti többség, amely azt törvényerőre emelné.

Reménylenünk kell, hogy a kompromisszumból származó javaslatok elől a tulnyomó akadályok itt és Ausztriában is el fognak a parlamentekben hátrítani és azok mielőbb életbe is fognak lépni. Ha egyszer ezen túl leszünk, annyi évek vajudásai után, a magyar gazdaságszadalm megerősítésének sok és nehéz feladatai várnak megoldásra, az adóreform, birtokpolitika, érdekképviselet problémái és sok más kérdés.

Azután Bernát István tartott nagy figyelemmel hallgatott emlékbeszédét Forster Géza, az Egyesület elhunyt igazgatója felett.

Forster Géza a 90-es évek elején került Budapestre az OMGE igazgatói székébe, gróf Dessenwffy Auréllal és társaival, pár év alatt az újjászervezés nagy munkáját végezte. Vagyoniilag és erkölcsileg oly színvonalra emelte a vezetése alatt álló Egyesületet, aminőn az soha nem volt. Megalkotta a gazdasági egyesületek Országos Szövetségét, résztvett a szervezeteti munkában, szervezte a kivándorlói kongresszusokat, kezdeményezte az agrikált tarifáknak Magyarországon való meghonosítását és még sok más, amelyeket megvalósítani idáig nem lehetett. Tevékenysége az értékesítés javításában és a gazdasági szervezésben pontosult össze. Utolsó műve az alföldi gazdálkodás reformjáról szóló és ebben rámutatót azokra a károokra, melyek az egyoldalúságból erednek.

A nagyhatású emlékbeszéd végeztével lehullott a lepel Forster Géza arczképéről, melyet Fejes Tivadar festett.

A napirend többi tárgyainak elintézése után a választások következtek.

A közgyűlés végén Domahidy Sándor a szavazatszedő küldöttség elnöke kihirdette a választások eredményét. Választmányi tagok lettek: dr. Baross János, Bernáth Béla, Darányi Ignác, dr. Gaál Gaszton, Jeszenszky Andor, Kazy József, Kállay András, gróf Keglevich Gábor, Libits Adolf, Liphay István, Lossonczy Mihály, Löherer Andor, dr. Nagy Emil, Otlyk Iván, grós Somssich Géza, Szegedy György,

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi ártás gyomorhajtó-
szerek és gyomorbetegségek megelőzésére

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kapható mindenütt
his északnyugati

Szent-Ivány Zoltán, gróf Teleki Arvéd, Wittmann János, gróf Zichy Aladár, Baranyay Géza, gróf Bánffy Miklós, gróf Esterházy Móricz, Hensel Árpád, dr. Madarassy Gábor, Sierbán János, dr. Drucker Jenő, Forster Lajos, Küszler Henrik, Simonyi-Semadám Sándor, gróf Wass Béla, Babits József, Domahidy Sándor, Hammersberg Jenő, Propper Samu, dr. Rátz István, Darányi Béla, Kokas József, Piller Kálmán, ifj. Sporzon Pál, Ujhelyi Imre, Elek Ernő, Grassl Hugó, dr. Kossutány Tamás, Koritsánszky János, Jaleski Jenő. Számvizsgáló bizottsági tagok: Bolla Mihály, dr. Drucker Jenő, Grassl Hugó, Küszler Henrik, Ráthonyi Rencz Henrik. Közgyűlés után 150 terítéki banket volt.

Ma délelőtt a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlését tartották a Köztelken, Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnöklése alatt. A nagygyűlésen a földmivelési minisztert Balogh Vilmos államtitkár képviselte. Szilassy Zoltán szövetségi titkárnak előterjesztései után Miklós Ödön nyugalmazott földmivelésügyi államtitkár tartott érdekes előadást a magyar gazdák németországi tanulmány utijában tapasztaltokról, majd a mezőgazdasági érdekképviselet ügyében a Szatmárnégyezi gazdasági egyesület indítványát tárgyalta a nagygyűlés. Egyhangú határozattal mondta ki végre a nagygyűlés, hogy a gazdasági szakértelem emelése és a mezőgazdasági termelés tökéletesítése érdekében kívánatosnak tartja a gyakorlati gazdák részére a szabadtanítás felkarolását. Ennek megvalósítására szükségesnek tartja: 1. Budapesten évenként külsőleges rendszeres tanfolyamok rendezését. 2. A vidéki nagyobb gócpontokban az eddigi gazdasági előadásoknak a szaporítását, tanfolyamszerű átalakítását és gazdasági kérdések megvitatását. 3. Az előadó személyzet körébe a kiválóbb gyakorlati gazdák bevonását.

Gyűlés után a gazdák gróf Dessewffy Aurél vezetésével megnézték a Magyar Élelmiszer-szállító r.-t. nagyszabású modern fogyasztó- és hűtőházait, ahol Küszler Henrik vezérigazgató és dr. Braun Gyula titkár kalauzolták a társaságot.

Ullmann Adolf üdvözlése. Baranyavári Ullmann Adolf igazgatót abból az alkalomból, hogy magas kitüntetést kapott, tegnap d. e. 11 órakor üdvözlötte a Magyar Általános hitelbank tisztviselői kara. Jármai Gyula igazgatóhelyettes melegen szavakban üdvözlötte a tisztviselői kar nevében Ullmann és kiemelte azokat az érdemeket, melyeket nevezett a bank felvirágozása körül szerzett, amelyek után az ünnepezt igazgató intézett szívvelyes szavakat a tisztviselőkhöz, melyekben a tisztelgést megköszönte.

A balatonvidéki vasút. Balaton-Almádiból írják, hogy a balatonvidéki vasút III. építészeti szakaszán megtörtént az első kapavágás. Jelen voltak a balatonalmádi fűrdőigazgatóság részéről Joó János fűrdőigazgató, a magyar államvasutak építési kirendeltsége részéről Vasdinnyey Pál mérnök, a vállalat részéről Kampl Albert főmérnök, Tarnay Oszkár osztálymérnök és Szepes Béla szakaszmérnök.

Ismét a „magyar bankárok”. Külföldi lapokban gyakran említik bizonyos „magyar bankárokat”, akik gyanús tőzsdei manipulációkba akarják berántani a hiszékeny külföldieket. Ezeknek a czégeknek a neve Budapesten is ismeretes, mint olyanoké, amelyek gyakran próbálnak ezekkel a „mivetelekkel”. Egy ideig elphittek ezek a leleplezések, most azonban a „Frkf. Ztg.” ismét egy diszes névsort állít össze az ilyen üzletekre vadászó czégek közül, amelyek céljaik elérésére lapot is adnak ki s azokat halomszámra küldik Németországba kecsgetető ajánlatokkal együtt. Az említett lap most figyelmezteti a közönséget, hogy ne illjön fel Neumann Miksa és társa, Weisz Adolf és társa (ez a czég ez előtt Weisz E. fia czég alatt működött) budapesti bankczégek által kiadott „Finanzieller Wegweiser” és „Finanz-Telegraph” című lapoknak, amelyekben tőzsdeügyleti tanácsokat adnak ismeretleneknek, olyanoknak, akik börzeüzletekkel egyáltalában nem foglalkoznak, levelekkel árasztják el őket, sőt sürgönyöket is menesztenek hozzájuk. A „Frkf. Ztg.” nem éppen hízegő hangon ír a két buda-

pesti czégről, lapjairól, leveleiről és sürgönyeiről s inti azokat a tőkepenészeket, akik szeretik a pénzüket hogy őrizkedjenek Weisz és Neumann czég — tanácsaitól. Ezek a czégek és a hozzájuk hasonlóak nem valami kedvező színben tünteltek fel a magyar piacot Németország előtt. A tőzsdetanácsnak is tudomása van ilyen czégekről és már évekket ezelőtt kizárt a tőzsdéről néhány látogatót, akikről bebizonyosodott, hogy hasonló üzleteket ajánlgattak. Kívánatos, hogy a tőzsde vezetősége továbbra is folytassa tisztogatói munkáját a tőzsde jó hírneve érdekében s amennyiben a nevezettekről bebizonyosodnának a német lap vádjai — ha ugyan még tagjai ezek a tőzsdének — haladéktalanul kizárja őket. Az említett lap még egynéhány berlini czég manipulációit is leleplezi. A Wisner A. L. czégről nyilatkozik hasonló irányban a Frkf. Ztg., illetve a czég által kiadott „Berliner Finanzer” című szaklapról, amelyben a California Diamond Oil Co. papírjait ajánlják. A Wisner-czég nemcsak tanácsokat osztogat, hanem ígéretek is tesz. Ugyanis azokat, akik a California Diamond részvényeiből 12.500 márka értékűt jegyeznek, elviszi ingyen Amerikába, hogy a helyszínen győződjék meg a társaság birtokairól s azok állapotairól. A „Frkf. Ztg.” ezzel a csalogató ajánlattal szemben a legnagyobb óvatosságra inti a németeket s annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ha mégis akadna német, aki így akar ingyen eljutni Amerikába — nagyon drágán fizeti meg az utat. Mivel a külföldi zugbankárok Magyarországra is elkalandoznak ajánlatokkal, ettől a czégtől, valamint a velük egy huron pendüliktől mi is óva intjük a közönséget.

Adómentes benzín ára. A kereskedelemügyi miniszter a benzín-motorral dolgozó kisiparosok és kisgazdák részére szükséges adómentes benzín piaci és mérsékelt eladási árát a folyó év december hó 1-től az 1908. év május hó 5-ig terjedő időszakra, illetve további intézkedésig métermázsánként husz koronában állapította meg.

Egy régi czég feloszlása. A magyar kereskedelem egyik régi czége és az ország legnagyobb borkereskedőinek egyike, a Jálícs A. Ferencz és Társai czég — amint értesülünk — feloszlik. A jelenlegi czégtulajdonos nem akarja tovább folytatni az üzletet és visszavonul gazdálkodni. A czég kiterjedt üzletet folytatott és Bécsben is volt telepe. A czég személyzetének egy része máris elhagyta állását.

Megjutalmazott gazdasági eselőd. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Földi Márton botrányú lakos, gazdasági eselődét, hosszú időn át tanúsított kitartó és hű munkásságáért, elismerő oklevéllel tüntette ki és részére ötven korona jutalmat adományozott.

Új szállítványozási részvénytársaság. Több előkelő vidéki szállítványozási czég — amint jó forrásból értesülünk — egy központi szállítványozási vállalatot akar létesíteni részvénytársasági alapon. A részvénytársaságot oly módon tervezik, hogy az az alapításban résztvevő czégek központja lenne, a részvényesek kizárólag vidéki szállítóczégekben állnának, melyeknek budapesti üzleteit a szóbanforgó társaság bonyolítaná le. Már is több nagyobb czég jelentette be csatlakozását és remélhető, hogy a tervezett társaság mielőbb létrejön. Az alapítók élén dr. Krausz Béla budapesti ügyvéd áll, ki az alakulást szervezi.

Új ipari alapítások. A gráci „Eisenindustrie A.-G. Steinitz” — amint értesülünk — Fiumében vasárugyárt létesített. — Pozsonyban Schnitl Ede vízmérő és gázórágyárt létesít. — Budapesten szerszámgyárt létesül, Debreczenben faárugyárt alapítanak és Szombathelyen lakatosárugyárt alapítását tervezik.

A Hermaneczi papírgyár helyzete. Körülbelül egy évvel ezelőtt alakult át a Hermaneczi papírgyár részvénytársasággá, mely műveletet a Hazai bank segítségével vitte keresztül a gyár. A Hermaneczi papírgyár — amint egy bécsi tőzsdelap

jelentí — nehéz helyzetbe jutott kellemetlen személyi és üzleti körülmények miatt, továbbá, mert a szükséges beruházásokra nincs pénze. A Hazai bank és a nagy részvényesek törekednek rendezni a vállalatot, amely iránt egy nagy osztrák papírgyár is érdeklődik. Nagyon sajnós volna, ha ez a rendezés nem sikerülne s ezzel egy régi magyar ipartelep idegen kézre jutna.

Egy új részvénytársasági alapítás okai. Nemrégiben közöltük, hogy a Dreher-féle sörgyári részvénytársaságból kiválik a magyar vállalata, a kőbányai gyártelep, amennyiben belőle külön magyar részvénytársaságot alapítanak. Ez az alapítás adóügyi okokra vezethető vissza. Ugyanis a kőbányai Dreher-féle sörfőzde jövedelmét Bécsben is, Budapesten is megadóztatták, ami természetesen csökkenti a gyári üzem hasznát. Az önálló részvénytársaság a magyar pénzügyi hatóságok adó-alapra lesz s az osztrák államkincstár nem fogja adó alá venni a magyar részvénytársaság jövedelmét, — amelynek részvényei azonban kizárólag Dreherék birtokában maradnak továbbra is.

Fizetéképtelen nagykereskedő. Widder Armin divatáru nagykereskedő, a budapesti piac egyik legregibb czége — fizetéképtelen. Tartozása 700.000 korona s osztrák textilgyárosoknak s budapesti bankoknak tartozik.

Az új szövetkezeti törvény. Az országos Iparegyesület összes szakosztályai lovag Falk Zsigmond elnöklése alatt ma este 6 órakor együttes ülést tartottak, amelynek napirendjén az új szövetkezeti törvény tárgyalása és ismertetése szerepelt. A napirenden lévő kérdést Vikár Béla, a budapesti szabóiparosok hitel- s termelő-szövetkezetének elnöke, ismertette rendkívül behatóan, több mint egyórás előadásban. A jelen voltak az előadó fejtegetéseit mindvégig zajos helyesléssel kísérték, az előadás végeztével pedig a felolvasót megtapsolták. Lovag Falk Zsigmond elnök, köszönetet mondva a rendkívüli alapos tanulmányra valló előadásért, a gyűlés nevében arra kérte az előadót, hogy a tárgyban az igazságügyminisztériumban megtartandó szaktanácskozásnyon is, mint az Országos Iparegyesület képviselője, ugyanezt az álláspontot foglalja el. Ezzel az értekezlet véget ért.

Az Osztrák-Magyar Bank állása 1907. december hó 7-én: Bankjegyforgalom 1.872.411.000 (—60.941.000) korona. Érczkészlet 1.436.641.000 (+1.716.000) korona. Leszámítolási tárca 695.045.000 (—55.819.000) korona. Lombardkölesönök 95.773.000 (+1.009.000) korona. Adóköteles bankjegyforgalom 35.770.000 (—62.657.000) korona.

Egy nagy czég fizetési zavarai. A Weser Zeitung szerint a brémai Eggers és Stallforth bevételi és kivételi czég, melynek idősebb főnöke néhány nap előtt Mexikóban hirtelen meghalt, fizetési zavarokkal küzd, miután mexikói birtokainak árveréséből várt váltók egyelőre nem érkeztek meg. A londoni piac körülbelül 800.000, a hamburgi 100.000 és a brémai 200.000 márkával vannak érdekelve. A bemutatott státus szerint a dus leírások után is a czég aktívái a passzívákat meghaladják.

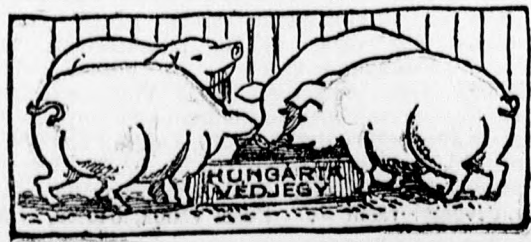
A husipari kiállítás érmeinek kiosztása. Vasárnap délelőtt osztották ki az Országos Iparegyesület tanácstermében a nemrég megtartott husipari kiállítás érmeit és okleveleit. A kiállítás végrehajtó bizottságának nevében Gelléri Mór királyi tanácsos szép szavakkal üdvözlötte a megjelent kiállítókat. A kiállító nevében Bittner János mondott köszönetet Gelléri Mórnak, a kiállítás végrehajtó bizottsága elnökének, mint aki az ő fáradhatatlan munkájával és e téren szerzett több évtizedes tapasztalataival nagymértékben hozzájárult a kiállítás szép sikeréhez. Következett erre a plakettek és diszkevelek kiosztása, kiosztottak összesen 19 aranyérmét, 6 ezüst, 2 bronz, 3 iparegyesületi ezüst és 4 iparegyesületi bronzérmét, valamint számos elismerő oklevelet.

Kovács Menyhért és Társa

„Hungária Gyorshizlalo Abrakfúszer - vállalat”

Budapesten, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám.

M. kir. földmivelésügyi miniszter által 1908. nov. 11-én 75307. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorshizlalo Abrakfúszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitért eredménytel lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésoknál, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levelek rendelkezésre állnak. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

gyomrot
telt felj
hozta.
deútt
fogakban

Forman
nátha
ellen
Szelencze ára
40 fillér

Minden gyógyszerben kapható!
Állása meglepő s kezdődő bajnál ugyiszólván elmaradhatlan.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, december 9.

Daczára a rendkívül kedvező időjárásnak, a kínálat kész buzában nem akar nagybodni. Malmaink kénytelenek azt a kis szükségletüket is, melyet jelenleg beszerezniök kell, napról-napra drágább áron megfizetni. Mindinkább tért hódít az a nézet, hogy az országban kevés már az eladó buza. Ma mindössze 6000 mázsát vettek és ezen kis mennyiséget 50 kilónként 10-12% fillérrel kellett drágábban vásárolni. A határidőpiacon realizálásokra 10 fillérrel gyengült az áprilisi buza, az októberi pedig nagyobb eladásokra 15 fillérrel 11.33-ig olcsóbbodott. Tengeri és zab teljesen változatlan.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 kg. 27 korona, 350 mm. 78 kg. 27 korona, 600 mm. 78 kg. 27 korona, 500 mm. 77 kg. 26.80 korona, 100 mm. 77 kg. 26.80 korona, 100 mm. 77 kg. 26.50 korona, 980 mm. 76.8 kg. 26.55 korona, 100 mm. 78 kg. 26.40 korona, 100 mm. 76 kg. 26.30 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 79 kg. 26.60 korona, üszkös, 600 mm. 77.5 kg. 26.50 korona, 505 mm. 75.4 kg. 80 korona, 120 mm. 75.3 kg. 26.70 korona.
Bácskai: 100 mm. 78 kg. 26.40 korona.
Fehérmegyei: 990 mm. 77.5 kg. 26.50 korona.
Rozs: 400 mm. 24.40 korona, Budapestre szállítva (3 hó), 1000 mm. 24 korona, 150 mm. 24 korona, 200 mm. 24.24 korona, 100 mm. 23.90 korona, 100 mm. 23.80 korona (keverék), mind pp.
Árpa: 100 mm. 15.90 korona, 200 mm. 15.80 korona, mind pp.
Zab: 100 mm. 17.40 korona, 150 mm. 17.39 korona, 100 mm. 16.80 korona, 1200 mm. 16.70 korona, 100 mm. 16.60 korona.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonakereskedés.

1907. december 6-tól december 9-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	14503	2943
Rozs	5756	594
Árpa	4587	2302
Zab	5382	5682
Tengeri	1240	—
Liszt	—	31745
Korpa	100	6230

A határidőpiacon kötött:

Bekötött:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13.37, 13.35, 13.35, 13.40, 13.36.
Buza 1908. októberre 11.44, 11.40, 11.45, 11.41.
Rozs 1908. áprilisra 12.54, 12.62, 12.57.
Rozs 1908. októberre 10.41, 10.47, 10.41 10.43.
Zab 1908. áprilisra 8.68, 8.69.
Tengeri 1908. májusra 7.60, 7.59, 7.62.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.37	13.38
októberi buza	11.38	11.39
áprilisi rozs	12.56	12.57
októberi rozs	10.38	10.39
áprilisi zab	8.67	8.68
májusi tengeri	7.59	7.60

Déltáni forgalom.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	—	—	13.32	13.33
Buza új októberi	—	—	11.32	11.33
Rozs 1908. áprilisra	—	—	12.54	12.55
Rozs új októberi	—	—	10.34	10.35
Zab 1908. áprilisra	—	—	8.65	8.66
Tengeri 1908. májusra	—	—	7.58	7.59

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén ma is kedvetlen hangulat uralkodott, a spekuláció az egész vonalon tartózkodást tanúsít és így a múlt héten elért árfolyamok érdeklődés híján lassankint lemorzsolódtak.

Ma a külföldről érkezett legutolsó híreket nem találták kielégítőnek, minek folytán lanyhán és a szombati zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel nyílt meg ma az előtőzsde. A forgalom folyamán rendkívül nyugodt volt az irányzat, üzletkötések is csak szórványosan fordultak elő, mi mellett az árfolyamok folyvást majdnem egyazon a színvonalon mozogtak. A déli tőzsdén alig változott a helyzet s az üzlettelenséget az is fokozta, hogy Berlin változatlan jegyzéseket küldött s így az üzlet semmiféle impulzust nem kapott. Az utótőzsdén alig volt forgalom, az irányzat tartott maradt.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.25-633.50. Magyar hitelrészvény 750.—749.50. Osztrák-magyar államvasut 669.—. Rimamurányi vasút 516.—. Jelzálogbank 416.50.—. Közuti vaspálya 546.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.—634.—. Magyar hitelrészvény 750.—750.75. Osztrák magyar államvasut 668.50-669.—. Déli vasut 151.75. Rimamurányi vasút 515.50-517.—. Jelzálogbank 417.—. Közuti vaspálya 543.—545.—. Városi villamos vasut 279.50. Magyar koronajáradék 93.—93.05. Hazai bank 284.—284.50. Kereskedelmi bank 3315.—. Drascheféle téglagyár 452.—454.—. Saldotárjani közszénbánya r.-t. 568.—570.—. Magyar vasuti forgalmi r.-t. 357.—358.—.

Primum-fizet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 10.—12.— K, december végére 22.—24.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata tartott volt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.—633.75. Magyar hitelrészvény 750.—749.25. Jelzálogbank 417.5.—. Rimamurányi vasút 516.75. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 633.75. Magyar hitelrészvény 749.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 9. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi piacok jelentései nem adtak okot kezdeményezésre és az enyhe időjárás is arra vezetett, hogy az irányzat még inkább megszilárdult, buza és rozs ára fiz fillérrel emelkedett, de a konzum egyáltalán nem volt hajlandó vásárolni. A piacon nagy volt az üzlettelenség, tengeri és zab megtartotta a múlt szombati árfolyamokat és irányzata változatlan.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.40-13.80 korona, mosoni 12.60-13.— korona, tótfelvidéki 12.70-13.20 kor., déli vasuti 12.60-12.90 korona, marchfeldi 12.35-12.70.

Új-rozs: tótfelvidéki 12.60-12.80 korona, csepeli 12.55-12.75 kor., pestmegyei 12.60-12.80 kor., különféle magyar 12.50-12.75 kor., osztrák 12.35-12.60 korona.

Árpa: morvaországi 9.40-10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25-9.90 kor., csepeli 8.10-9.65 kor., győri 8.30-9.25 kor., déli vasuti 8.10-9.75 kor., tiszavidéki 7.20-8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.15-8.30, új 7.65-7.90 korona, cinquantin régi 8.90-9.10 korona, új 8.65-8.95 korona.

Magyar zab: selejtes 8.55-8.65 kor., közepes 8.60-8.85 korona, elsőrendű 8.85-9.10 kor., válogatott 9.10-9.35 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, decz. 9. Azokra a kedvezőtlen hírekre, melyeket a newyorki tőzsde küldött, továbbá a nemzetközi pénzügyi felől táplált uiabban felszínre vetődött kedvezőtlen véleményre a mai előtőzsde ismét lanyha irányzattal indult. A vezetőpapírok, különösen az alpesi bányarészvények és az államvasuti részvények árai csökkentek. A hitelrészvények, a rimamurányi részvények és egyes helyi részvények tartott árfolyamokkal bírtak. A lanyha irányzat az előtőzsde végéig tartott. Az orosz értékek némileg emelkedtek. A déli tőzsde változatlan árfolyamokkal, üzlettelenséggel nyílt meg. Lombardok ára csökkent. Berlini olcsóbb jegyzéseket és különösen a bányapapírok esését avizálta. A zárlat csendes volt, az árfolyamok alig változtak. Berlin az árfolyamok mérsékelt javulását jelentette.

II óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 633.50, Magyar hitel. —.—, Länderbank —.—, Allamvasut 663.50 —.—.

Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 151.75 —.—, Alpesi bányatársulat 584.—, Rimamurányi 516.—, Májusi járadék 96.55, Magyar koronajár 93.10, Orosz érték 88.65, Török sorsjegy 181.50, Német márka 117.77.

A déli tőzsde változatlanul nyílt meg.

I óraker jegyezték:

Osztrák hitel 633.50, Magyar hitel 752.50, Länderbank 409.—, Unio-bank 532.—, Allamvasut —.—, Angol-bank 292.50, Bankverein 515.50, Déli vasut 151.50, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 584.—, Májusi járadék 96.55, Magyar koronajáradék 93.10, Török sorsjegy 181.75, Német márka 117.77, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 516.—, Orosz járadék 88.65, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, december 9. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.35, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.30, 1860-as sorsjegy 147.—, Osztrák hitelsorsjegy 443.—, Angol osztrák bankrészvény 291.—, Bécsi Bankverein 514.50, Osztrák-magyar bank 17.64, Déli vasut 150.75, Dunagőzhajózási társaság 956.—, Dohány részvény 403.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.87, Osztrák Lloyd 413.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.20-98.35, Osztrák koronajáradék 96.75, 1864-es sorsjegy 252.50, Osztrák hitelintézeti részvény 633.—, Union-Bank 530.50, Osztrák Länderbank 408.25, Osztrák-magyar államvasut 668.—, Elbavölgyi vasut 420.—, Alpesi részvény 584.50, 20 frar'os 19.20, Londoni váltóár 241.80 Lipótkohó 410.—, Töröksorsjegy 180.60. Kedvtelen.

Bécs, december 9. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.70. Tiszai és szeg, kölcs. sorsjegy 141.75. Magyar hitelbank részvény 748.75 Magyar leszámítoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 517.50, Magyar ezukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 407.—, Magyar koronajáradék 93.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.70, Magyar nyer.-k. sorsjegy 193.50, Kassa-Oderberg vasut részvény 302.—, Magyar jelzálogbank 416.—, Magyar keresk. bank 33.05 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, decz. 9. (Tőzsdejelentés.) A pénzügyi állapotai miatt táplált aggodalmakhoz ma még járultak a munkáshiány alatt szenvedő rajna-vesztifáli vasipar üzemredükszítójáról szóló hírek, a nyersvasárak kiszöbön álló leszállításának bejelentése és végül egy brémai árucég fizetési nehézségeiről szóló jelentés is, amely körülmények folytán a tőzsdén a múlt héten tapasztalt lanyhaság még nagyobb mértéket öltött. Befolyásolta az irányzatot a felszólítási vasipar részvénytársaság eladási nehézségeiről forgalomba jött hír is. Természetszerűen az összes piacokra kiterjedő árfolyamhanyatlások különösen a bányavártekek piacát sújtották. Így bochumiak 2 1/2%-ot vesztek. A bankpiacon az árfolyamok legfeljebb 1%-nál kisebb veszteségeket szenvedtek, míg járadékok igen nyugodt üzletmenetben nagyobb ellenállóképességet mutattak. A későbbiek folyamán az üzletmenet renyhe volt. A második óra elején fedezésekre némi javulás állott be. Osztrák értékek irányzata igen csendes és alig változott az árfolyam. A napi pénz olcsóbbodására és a spekuláció helyenkénti fedezési műveletére az irányzat a harmadik tőzsdeórán valamivel szilárdabbá vált. A készpénzügyi ipari értékek ellentállónak bizonyultak és meglehetősen tartották magukat. Napi pénz 6 1/2-6%, magánleszámitolási kamatláb 7 1/2%.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.90, osztrák hitelrészvény 198.32, Déli vasut 28.25, orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos új orosz kölcsön 73.75, Disconto Commandit 169.—, Dinamit-truszt 155.25, Harpeni 194.10, Unifikált török járadék 93.70, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék —.—, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar államvasut 142.90, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 195.—, Gelsenkircheni 190.60, Laura-ohó 213.50 Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) december 9. 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.85, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.95 Osztrák hitelintézeti részvény 193.60, Osztrák-magyar államvasut 143.20, Északnyugati vasut Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.87, Bécsi Bankverein 130.25, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar aranykölcsön —.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.10, Osztrák koronajáradék 96.05, Magyar koronajáradék 92.75, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasut részvény 28.10, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 845.25, Páris

váltóár 814.25, Union bankrészvény —, Alpest bányarészvény 300.— Gyenge.

Hamburg, (Zárlat) december 9. 4.2 százalékos ezüstjárdék 97.80, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 28.30, 4 százalékos Aranyjárdék 96.50, Osztrák hitelrészvény 198.70, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járdék 19.70, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.— Allandó.

London, december 9. Angol consol 83 1/4.

Páris, decz. 9. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járdék 96.25, Osztr. aranyjárdék 96.10, Magyar aranyjárdék 94.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 495.—, 4 százalékos Olasz járdék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 313.—, 5 százalékos marokkói járdék 514.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járdék 96.95, 4 százalékos Amort. román járdék 1905. 87.25, 5 százalékos Orosz járdék 1905. 94.70, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 503.—, 4 száz. Szerb járdék 1907. —, 4 százalékos spanyol járdék 93.17, 4 százalékos unifikált török jár. 93.45, Török sorsjegy 165.50, Török dohányrészvény 432.—, Osztrák földhitelezet 10.55, Osztr. Länderbank 445.—, Magyar jelzálogbank 445.—, Banque de Paris 14.44, Banque Ottomane 691.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 157.—, Meridional vasut 670, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 632.—, Rio Tinto 16.86, Sucrerie d'Egypte 36, Tula 415, Thomson Houston —, Urikányi köszén 151, Chartered 24.75, De Beers 436.— East Rand 101, Jagersfontein 110.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 69.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.81, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.12, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 7/16, Csek Londonra 251.93, Magánkamatláb 4.— Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, december 9-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül) —

fillér Közép (párónként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 124-125 fillér. Fiatal közép (párónként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 126-128 fillér. Könnyű (párónként 250 kgr-ig) 128-130 fillér. Szerbiai nehéz (párónként 260 kg fölüli súlyban) — fillérig, közép (párónként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig, Könnyű (párónként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1907. évi december 7. napján volt készlet 26391 drb., 1907 december hó 8-án felhajtott 267 darab, 1907 december 8. napján elszállított 745 darab, 1907 decz. 9. napjára maradt készletben 25913 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, decz. 9. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 2228 darab sertés, 110 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 718 darab sertés, 2 darab süldő, — darab malacz, összesen 2946 darab sertés, 112 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1412 darab sertés, 11 darab süldő, 13 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1494 darab sertés, 99 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsúlyban 92-100 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 120-123 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 106-122 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 82-88 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Juhvásár.

Budapest, december 9. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 236 drb juh. Miután csak gyenge minőségű raczkajuhok voltak, irányzat alig fejlőd-

hetett ki. Fizettek raczkajuhokért 16 koronától 25.50 koronáig párónként.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, decz. 9. (Saját tud. telefonjelentése.) Felhajtott 4063 drb vágómarha és pedig 3366 drb hizott és 697 drb kicsontozni való marha. A jégyszékek: elsőrendű hizott magyar ökrökért 76-81 koronáig. Elsőrendű hizott tarka ökrökért 92-94 koronáig, kivételesen 96-99 koronáig, métermázsánként, elősúlyban. — Az irányzat lanyha.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for month (december 9, decz. 7), location (Duna, Horva Vág, Rába, Dráva, Mura Száva, Szamos, Kraszna, Latoros, Laborca, Uta), and water level (m é t e r). Lists various locations and their corresponding water levels.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table of market prices for various goods including Buza (wheat), Egyéb gabonanelemek (other grain elements), Burgonya (potatoes), and Különféle ormények (various types of flour). Columns include item name, quantity, and price.

Table of market prices for various types of flour (Faj) and other grain products. Columns include item name, quantity, and price.

Table of market prices for various types of flour (Faj) and other grain products, continuing from the previous table. Columns include item name, quantity, and price.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távtrali jelentése
1907. december 9-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt is sok helyütt — főleg az ország északnyugati felén — volt csapadék. Az idő különben változókéony jellegű volt. A hőmérséklet helyenkint csökkent; a maximuma: Czirkveniczán 11 C° és a minimuma: Tátrafüreden, Kolozsvárott meg Bofalun -5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással, változókéony, széles idő várható helyenkint csapadékkal.

Allomás	Legnyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Szélirány és ereje	felhőzet	Levegő hőmérséklet min. max.	10 méter séllet min. max.
A-Szlatina	60,2	1,6	NE	3	4	1 0
Ungvár	57,0	0,7	SE	3	1	0 0
Késmárk	55,7	0,5	S	2	8	1 0
Losonc	55,4	1,0	S	4	4	0 0
Ogyalla	55,5	3,8	E	1	4	0 2
Budapest	54,5	3,6	SE	1	4	0 3
Hörny	53,8	1,8	W	3	2	0 3
Köszthely	54,6	5,0	S	3	8	0 3
Pécs	56,8	4,1	W	1	3	0 3
Zágráb	55,8	7,2	W	1	4	0 1
Fiume	57,4	8,6	S	1	2	0 4
Szeged	56,8	3,2	S	2	4	1 1
Temesvár	58,8	2,6	SE	1	4	1 0
Nagyvárad	54,9	2,4	S	2	4	0 5
Kolozsvár	59,7	2,2	S	1	4	0 5
Nagysebén	60,4	1,8	W	1	4	0 4
Szatmár	—	2,3	SW	1	4	0 4
Esztergom	—	1,0	S	1	4	1 1
Arvafalva	—	0,4	SW	2	4	1 1
Selmeczbánya	—	4,2	SE	1	1	1 3
Komárom	—	3,7	SW	1	1	1 3
Magyar-Ovár	—	3,2	NW	4	1	1 2
Sopron	—	3,8	SW	1	1	1 2
Bécs	—	9,8	S	1	1	1 2
Czirkvenica	—	2,7	S	3	4	1 1
Debreczen	—	4,6	S	3	4	1 1
Kecskemét	—	—	—	—	—	—
Orosháza	—	—	—	—	—	—
Arad	—	4,0	SE	4	—	—
Zombolya	—	3,5	SE	—	—	—
Vorscz	—	5,2	SE	—	—	—
Orsova	—	2,0	NNW	1	—	—

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 8. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Turjay Zoltán miniszteri titkári czimmet és joggal felruházott igazságügyminiszteri segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Rötzer Ferenc miniszteri segédtitkár czimmet és jelleggel felruházott igazságügyminiszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, Németh Jenő komáromi törvényszéki joggyakornokot a vasvári járásbírószághoz és dr. Karsay Sándor komáromi törvényszéki joggyakornokot a komáromi törvényszékhez aljegyzökké; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a dicsőszentmártoni adóhivatalhoz Bedő József balázsfalvi II. osztályu adóhivatali pénztárnokot I. oszt. adóhivatali pénztárnokká, a székesfehérvári adóhivatalhoz Braun Samu zólyomi adóhivatali adóhivatali ellenőrré, a békési adóhivatalhoz Csizsár Sándor orosházi adóhivatali gyakornokot adóhivatali ideiglenes minőségben, a mocsói adóhivatalhoz Gazda Mór szilágycsehi adóhivatali gyakornokot adóhivatali ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Vadász József okleveles tanítót a bébörői állami elemi népiskolához rendes tanítónak; a győri ítéltábla elnöke dr. Juhász Béla és dr. Tulok Jenő díjtalan joggyakornokokat a győri ítéltábla kerületébe díjas joggyakornokokká, dr. Reindl Elek czellómölki lakos, ügyvédjelöltet a győri ítéltábla kerületébe díjas joggyakornokká; a kassai ítéltábla elnöke Török Dezső beregszászi törvényszéki díjtalan joggyakornokot a kassai ítéltábla kerületébe díjas joggyakornokká; a pestvidéki törvényszék elnöke dr. Oitenau Aurél budapesti gyakorló ügyvédet a pestvidéki törvényszékhez román tolmácsná és a budapesti főügyész Geszt Mózés fiúmei

törvényszéki fogházort a fiúmei ügyészséghez hivataloszával nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében a kiskunfélegyházi anyakönyvi kerületbe Tariányi Sándor árvászeki ilnököt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Pályázatok. A marosvásárhelyi törvényszéknel törvényszéki bírói, a budapesti V. ker. járásbírószághoz végrehajtói, a brassói törvényszéknel telekkönyvi átalakító díjnoki állásra 2 hét, az abrudbányai járásbírószághoz szolgái és a s.-a.-új helyi törvényszéki fogháznál fogházormesteri állásra 4 hét és a verseczi állami főreáliskolánál iskolaszolgái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Elismert legjobb fénypépeszeti készülékek
nagy választékban, olcsó áron. Minden vásárló megkapja az Utasítás Műtermünkben című munkát. A ki egy jó készletet akar vásárolni forduljon bizalommal cégünkhez.
Figyelmeztetés! Azon cégek, akik 10% engedményt igényelnek, azok az eredeti árakat ugyanannyival, azt fából emelték.
E. LEONNER (WILH. ÖLLER)
cs. és kir. udvari fénypépeszeti kollékok üzlete. Fénypépesz felkészültek gyára. Mátszó intézet műkedvelőknek Wien G. aben 81.

HÁZTARTÁS

Kürthy Emilné lapja, a magyar gazdasszonyok nélkülözhetetlen közlönye 1908. januárban kezd meg XIV. évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás minden ágára kiterjed. Ezeneken ezernél több könyvhez vezet.

Előfizetési ára:

Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., József-körút 31/B.
Írások mutatványszámot kérni.

Felesége keres
gépkötéssel hetenként 20 koronáig.
A gép megvételénél garantiát kap arra nézve, hogy folytonos munkával ellátják és hogy oktatásban részesítik. Fávolság nem köze akadályt. Férfiaknak is alkalmas. Elismert levelek rendelkezésszerű állanak. Kérjen prospektust, Schönwalder F. Wien. VII. Neukonnasse 10.

Magyarnak Pécsi **Mémótnak Bécsi**
No kártyák pénzárakat kifizetésre.
Kocakzat kizárva. Nem felső árú kicserélek vagy a pénzt adom vissza. — Csak általam szabályozott, kipróbált órákat szállítok.
Legnagyobb rakéta! Legelőcsőbb árai!
«Kortcs» ébresztő óra külön szerkezettel, 1 haranggal ————— K 8.—
Dupla csengős ————— 4.—
Éjjel világító asztallappal, 1 haranggal ————— 4.—
Yasutas ébresztő, legjobb minőségben ————— 6.—
Totonyimrang ébresztő óra, kellemes csengéssel fali óra ————— 7.—
A. Órák vagy eset árú 1 koronával olcsóbb. A megrendelés legelőcsőbb postatalványon eszközölünk. El ezen lapra hivatkozva, megkapja 3000 ábrájú és fényképekkel látvány és bűvészt. **Schönwald Imre** órásmester és Pécsi órászergáros

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRÁK
5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT
RÉSZLET FIZETÉSRE!
KÜLÖNLEGESSÉG
ALKALMI AJÁNDÉKOKKAL
VALÓ ÉKSZEREKBEN.
CHINA-ÉZÜST DISZTÁROVÁKBAN.
ÉVŐESZKÖZÖKBEN
ÉS ÉSZMÁZI SZENT ÉDÉNYER
DÚS VÁLASZTÉKBAN.

JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN és BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és művész
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

HETI MŰSOR.

Deczember	Nemzeti Színház	N. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Népszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Óranta
11 Szerda	Nagymana	Bűvös vadász	Josette kassza. a feleségem	Varázskeringő	A bákirálynő	Gretchen	Rabenstein Bersabe	A babona
12 Csütörtök	Megváltás	Anyegin	Tiszti fruska Coullisset ur,	Varázskeringő	A toloncz	Gretchen	Napamasszony	A babona
13 Péntek	Nászinduló	Carmen	Nincs elvamosni valója?	Varázskeringő	A bákirálynő	Gretchen	—	A babona
14 Szombat	Cyrano de Bergerac	Lohengrin	Aczélkirály	Varázskeringő	A bákirálynő	A Dada	—	—
15 Vasárnap	Titok A forradalmár	Eladott menyasszony	Diákélet Aczélkirály	Janos vitéz Verázskeringő	A donover	kerülő ur	—	Vira, ok varosa A babona

SCENARIUM

Kedden, 1907. december 10-én

Nemzeti színház

Mr. Kir. Operaház

A forradalmár.

Társadalmi színmű 4 felvonásban. Írta: Pakots József.

Személyek:

Gimoth Bertalan Gál
Gimothné Szacsayné
Klára, unokahuga Márkus E.

ONÉGIN

Lirikus jelenetek 3 felv., 6 kőben. Puskin verses regénye nyomán. Fordította Várady Sándor. Zenéjét szerezte Csajkovszky P.

Larina Valent
Tatjana Kaosze
Olga Vardi

Várszínház

Zárva

MODERN SZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69.

A Ferenovárosi angyal
Heltai Jenő és Molnár Ferenc
népke zenéjét szerette Szirmai
Auerl. - Modern gyermek

Urania színház

A babona.

Kezdeté 10 óra

APOLLO-SZÍNHÁZ

Telefon 58-88.

A német trónörökös és Eitel
Függes herceg vaddisznó-
vadászata. Eger a házban

Tengerész szerelme.

Népéle: a Fidzsi szigeteken

Házastárs feleség. Tivoli já-
ték örülte. A sátn csinél

Mont Blanc és vidéke.

Kezdeté 5 óra.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma

Ruth St. Denis

A világhírű hindu táncművész

és a rendkívül kacagató humoros program.

A páholyok és zenekari filésék áral mérsékeltén

telmelve.

Az előadás pont 8 óra kezdődik.

Jegyelővétel a nappali pénztárral 10-12 óra és d. u. 8-6-ig

A télikorban reggel 5 óráig VÓROS ELEK cigányzene-
kara hangverseny.

TÁTRA-MULATO

VII. KIRALY-UTCA 77

A főváros legjobb családi mulató a

1907. december hó 1-től kezdve

Teljesen új szenzációs monstre műsor.

Minden szám egy attrakció! Minden szám egy attrakció!

Különösen kiemelendők:

Bauer György
actualis humorista és
cabarelista
Les LATOURE's
opera-parodis ak
Rehdort Lola
cantant-nya a berlini
„Itim-színházból”

HABER ELZA, WILKENS ROSA, FEHER OLGA, FRITZ
VILMA szobrettek. - FERENC KAMILLA, haritonstanó
JOSE ROSEITY spanyol táncosnő. - KOVACS VILMA
árváltzó szobrette.

Az előadás kezdete 8 óra.

HELVÉZIA KÁVÉHÁZ

Andrássy-ut 35. szám.

Minden este cigányzene.

Karácsonyi rendeléseit

fénykép, nagytájak, festmények és selyem arképes

dísz tárgyakról, kérem mielőbb megtenni.

RIVOLI fényk. és fest.

műterem.

Budapest, Rákóczi-ut 30.

Esti felvételek. Telefon. Vidékre árjegyzék díjtalanul

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok
A legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán
alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb
telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen,

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
BATSCHKE optikushoz, csak Karoly-körút 8. sz. ahol szem-
üvegek és látásüvegek is legelőszöbben kaphatók.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 székony, 3 ág, 2 éjjeli székony, 1 mosdó-
és fürdőszobával 120 ft. 1 kredenc, 1 kihuzásos, 6 ebéd-
asztal, 1 szőnyegdiván, 120 ft. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantasz-
asztal, 2 díszke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tő-ör selyemmel
vagy plüssel bevont 110 ft. Nagyobb és finomabb berendezé-
sek, val- butorok nagyon olcsó árakért, nagy vál-
mint egyes lasztókban.

Nagy ar csontvásár
Szövet blous 120-tól kezdve
Bársony flanel blous 120-tól kezdve
Selyem blous 120-tól kezdve
a leginomabb kivitelig.
Gönpke blous 120, 150, 180, 9. -
120-tól kezdve mint merle után is készülnek
Redlich J. Lipót, Epest,
Andrássy-ut 58. és Andrássy-ut 50.
Oci-gon szobok.
Uri és női divat áruházában.
Ugyanott csokorok, lanelok és szövetek
melyek a áru is kaphatók.

Hölgyeim!

Weiner Mátyás karácsonyi occasió el-
adásával olcsóság tekintetében az egész
országban feltűnést kelt.
Az általános kedvezőtlen viszonyok folytán az
őszi és téli áruraktár nagyrésztben visszamaradt.
- Miatán sulyt helyeztek arra, hogy őszi és
téli szövet újdonságaimon még ez idényben tudniak.

karácsonyi nagy szövetvásárt
rendezek és a teljes raktárt: selyem, bársony, mo-
sókélmé és ruhaszövetekből
December hó 31-ig
saját beszerzési áramon adom el.
Eladásra kerülnek:
5000 vég mindennemű a legdivato-
sabb ruha szövet 38 krtól
feljebb
10000 vég különböző minőségű
mosó kélmé, pongyola 21 krtól
feljebb
800 vég Kord (reczés) ruhabár-
sony minden színben (az idény
újdonsága) stb., most 85 kr.

WEINER MÁTYÁS
női divat-áruháza
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 3. SZ.
A világhírű „Zsolnai” fényposztó-árúháza

Leleplezett jósnők. Egynek kegyelem!

A fővárosi rendőrség
Előttünk sokat nőtt,
Mert leleplezett a minap
Egy nagy csomó jósnőt.
Csaltak, hazudtak megannyian
Jövőt látnak — mondták
És naiv áldozataik
Sorra kifosztották.
Egyetlen jósnő volt csupán,
Kit büntetés nem ér —
Egyetlen, kinek jóslata
Szent igazat beszél.
És tényleg jövőbe lát
S jóslata mindig ez:
«Ha Alföldi gyógyszereszt használ,
Hosszu életű lesz.»

Első Alföldi Cognagyár R. T. és Szeszfinom togyár Kecskeméten.

Ajánlja:
legkiválóbb fajú gyártmányait,
ugymint:
Barack-Cognac
Barack-Crème
Radial-Elixir
48-as likör

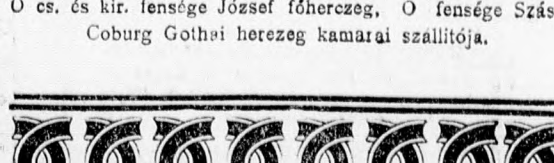
Barack-Cognac
Kecskeméti keresztés
Keserü
Menyecskelikör
és egyéb hírneves
Kecskeméti különlegességeket
valamint

saját szeszfinomítójában
leparolt legkiválóbb és legmagasabb fokú szeszből készült
Alföldi fehér keresztés

sós borszeszt,
melynek hatása egyszerűen meszeszerű.
Alföldi fehér keresztés
sós borszesz

a hű házi barát igazi házi szer.
Az Alföldi fehér keresztés sós borszesz egyedüli gyártója az
Első Alföldi Cognagyár

részvénytársaság
Kecskeméten
O. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász
Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

SZÍNHÁZAK
Kedden, 1907. december 10-én

Népszínház-Vigopera

Carmen.
Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzeszte Bizet, Szövegét Merime Prosper boudry után írta Méilhac és Hicov L.

Carmen Révy A.
Escamillo Székely Gy
Don José Orszelszky
Micaela Ledoizski G
Morales Dános
Lil las Pastia Doby F.
Frasquita Alexy
Mercedés Dolla Donna
Nanaia Langer
Dancatro Bálint
Remendado Kalmár

Kezdeté 8 óraker

Király színház

Varázskeringő
Operett 3 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobscha. Fordította Mérei Adol. Zenéjét szerzeszte Strauss Oszkár.

XIII. Josphim Némot
Lethár Papir
Heléna Petráss S.
Niki Rathonyi
Guszti Csapó
Friderika Orty G.
Francz Orvós G.
Vendolin miniszter Szabó
Sigmund lakáj Saliány

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

GRETCHEN.
Trófa 3 felvonásban. Írta David és Lipschütz. Fordította Hajó Sándor.

Személyek:
Von der Plein gróf Lőránt I.
Dr. Schwegelmann Forrai R.
Moskúó P. Tarnoki G
Boinago Tarnay
Mili Hajós M.
Tilda Harinos I.
Grete Gloom Mészáros G.
Francziska Kacsóh F.
O fensege Csontos
Von Strohle Réthely
Emma Németh L.
Bing, polgármester Baross
Tobiesch Köröndi
Niemann Rákay

Kezdeté fél 8 óraker

Vigszínház

Az ördög.
Vígjáték 3 felv. Írta Molnár

Az ördög Hegedüs
Jóán Varsányi
János Vonyvosi
Ela Gazi M.
Csinka Hegedüs
András Gyóó
László Szerény

Kezdeté fél 8 óraker

LOVAS GYULA
okleveles vivómester kiténően felszerelt
torna- és vivóterme
VI. ker., Nagymező-utca 28. szám, II. emelet

Olasz rendszerű kard- és törvívás.
Egyesületeknek és nagyobb csoportoknak kedvezmény

Beiratás egész nap

Surányi
szalonzukor ka
legfinomabb minőségben
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 R., 4 kg. 12 R.
utánvétel mellett bérmentve.

Finom friss teasütemény is kapható

Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány, Nyitramegye.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.

LEITNER és KELETI | ROTT SANDOR

Az előadás kezdete 9 óraker.

Ma, 1/40 óraker: **Leánynézőben.**
Bóhózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

1/41 óraker! Ujdonság!! 1/4 11 óraker!
„Kirándulás a szabadba“
(Ein Ausflug in's Freie) (Cabarets) előadja a Folies Caprice egész személyzete. Rendezték: Geiger Izó balettmester és Rott Sándor.

11 óraker Terbitsch Sándor új szolójával
Végül „Ländliche Unschuld“
Bürook bohózat írta: Satyr. Rendező: Werner Manó.

Nappali pénztár 9-1-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti Casino de Paris-ban minden este 1/212-től angol és francia különlegességek fellépte

Selyem Fűggöny Smyrna Vászon
és szövet u- ágyterítő és és Axminster és
donságok. paplan. szőnyegek. asztalneműk

Olcso választék. Olcso árak.
Rosenberg és Quitt
VII., Király-utca 32. szám.

Alapították 1895.

Szenzációs ujdonság!
«FAVORITE»
beszélő-gép és lemezek, két oldalt bejátszva. Gazdag műsor!

Schmutzer Testvérek
Budapest,
VIII., József-körut 26. szám.

Egyedül nagyban elárúsítója a Favorit beszélőgépek és hanglemezeknek Magyarország részére. Gyors és teljeskörű kiszolgálás. Árja, yzék ingyen.

Visszontelárusítóknak nagy árkedvezmény.

BUDAPESTI Cabaret Terezkörut 28.
(BONBONNIERE). Telefon 52-88.
Minden este 9-től 12-ig nagy előadás. A nagyszerű de- cemberi műsor. 4 színdarab, 25 cabaretszám, 4 színmű tró a. László Köszel, Nagy Endre, Ferenzy Károly, Bibor Olga, Balogh Böske, Képi Józán, Huszár, Sajtó, Mahr, Gabányi, Kövay stb. Jögyek: Bárdnui Kossuth Lajos-utca és Andrássy- ut, Zivser néli Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránti.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
Decz. hó 1-től szenzációs új műsor.

The original Morello Compagnie.
»Egy karnevál éj,« burlesque némajáték.

A. SHELDON **GREBNIFF**
illuzionista. orosz ének és táncszoport

Azonkívül az összes ujonnan szerződötelt attrakciók és magánszám- mok fellépte.

»Utazás egy kalap körül« Erdélyi. Dalmoki bohózata
— Az előadás kezdete este 8 óraker. —
Minden ünnep- és vasárnap délután 1/44-kor előadás mersékelt helyárrakkal.

A félkörtben reggeli 5 óráig HEGEDÜS GYULA elsőrendű cigány zenekara hangversenyez.

A téllkörtben éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig

NAGY BALL MABILLE

Sár- és hócipők, vadászmeleeny, lábszárvédó, já- geralsóruházat és kosztakarók

FÖLDVÁRY IMRÉNÉL,
Kossuth Lajos-utca 18. és Rákóczi-ut 7.
Arjegyék bérmentve.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott szerű belső szerkezettel, melynek hangját, hang tartását más gyártmány meg 50% közelítheti, részletfizetésre leg- gázszababmenő jóállással kap- hatók. Fonografok, gramofonok, hegedűk, fuviolák, sziterák, oka- rinák stb. oicson legjobbak. Kitéve totve elismert jó munkáert.

Arjegyéketingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71
Telefon 58-20

Nászajándékok
tuberculára disziárgyak, evő- eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
műórák ékszerterelepen

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Miért közkedvelt Diana-arckrém és Diana-szappan

bőrápoló- és szépitő-szer?

Mert: Nagyon kellemes és bájos illata van.
Mert: A szépségét állandósítja — 60 évig.
Mert: El van ismerve, hogy a kézäpolás, kéz- fehérités, kézfinomítás el sem képzelhető ezek nélkül.
Mert: A fényes arcbőr és izzadt kez azonnal megszüntethető.
Mert: Minden nő és férfi egyaránt szép akar lenni.
Mert: Az összes pattanasokat — legkisebbtől legnagyobbig — teljesen elszáritja.
Mert: Megakadályozza a tavaszi szeplők lathatóságát.
Mert: A hidegtől s széltől kirujt, vörös és érdes arcot és kezeket fehérré és puhává va- rázsolja.
Mert: A piros és rezes orrt eltünteti.
Mert: Az arcon előforduló apró, igen finom pirosas-kék ereket is eltünteti.

BIZONYITVANY! Alólírott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arckrémét, megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróha- tásu vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagot nem találtam, miért is nevezett szépitő-,bőr- és haj- äpoló szerek ártalmatlanok és így használatuk ellet kifogás nem emelhető.

Kelt Budapestén, 1905. március 15.
Nyilvános vegykísérleti állomás
Dr. Neumann Zsigmond m. p.
kir. koresek. és váltótörvényeszéki hitos vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra **75** krajcár.
Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra **75** krajcár.
Egy eredeti Diana-szappan **75** krajcár.

Egyedül készítő:
Erényi Béla gyógyszerész
Budapest, Károly-körut 5.
(Postal megrendelések utánvétellel eszközöltoenek.)

Veszek zálogcédulákat
elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Rétóá-utca sarok

**MOST JELENT MEG
A MÁSODIK KÖTET,**

MELY FELŐLELI A GYAKORLATI ÜZLETVITEL MINDEN TUDNIVALÓJÁT. NÉLKÜLÖZHETETLEN KÉZIKÖNYV A KERESKEDELMI ÉS IPARI VÁLLALATOK ÉS PÉNZINTÉZETEK VEZETŐI ÉS ALKALMAZOTTAI SZÁMÁRA.

A Magyar Kereskedő Könyve

Szerkesztő: **Schack Béla dr.**
Kiadja a: **Révai Testvérek**
a Keresk. Iskolák kir. főigazgatója. Irodalmi Intézet Részvénytársaság.

A KERESKEDELMI TUDNIVALÓK KÉPES ENCIKLOPEDIÁJA KÉT KÖTETE FOROG MÁR KÖZKÉZEN A TELJES MŰ 4 KÖTET 3 KOR. HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE MEGRENDELHETŐ. A MOST MEGJELENT MÁSODIK KÖTET KÜLÖN IS MEGRENDELHETŐ. RÉSZLETES PROSPEKTUS KIVÁNATRA INGYEN.

**A második kötet tartalma:
A KERESKEDELMI ÜZLETVITEL.**

1. Az üzlet szervezése és megindítása. Kereskedelmi propaganda. Irta *Bánfi Oszkár.*
2. A főnök és alkalmazottai. Irta *Kreutzer Lipót dr.*
3. A magyar Kereskedelmi nyelv és stílus. Irta *Koltai Virgíl dr.*
4. A szépírásról. Irta *Eckert János.*
5. A gyorsírásról. Irta *Kozma Bernát.*
6. A gépirásról. Irta *Szabó Imre.*
7. A Kereskedelmi levelezés általános része. Irta *Harmat Mór és Kreutzer Lipót dr.*
8. A Kereskedelmi számtan általános része. Irta *Havas Miksa.*
9. Mértékek és pénzek. Irta *Mittelmann Nándor.*
10. A Könyvitel általános része. Irta *Mittelmann Nándor.*
11. Irodai munkálatok. Irta *Kárpáti Béla.*
12. Pósta, telegráf, telefon. Irta *Hennyey Vilmos dr.*

Szépírási, gyorsírási, könyviteli, irodai munkálati minták, tabellák, 6 színes és 48 fekete kép-melléklet.

Előfizetési iv Révai Testvérek Irod. Int. R.-t.-nak
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 18.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Int. Részvénytársaságtól

1. A Magyar Kereskedő Könyvet 4 kötetben, 80 korondért
a) utánvétel mellett b) 3 K havi részletfizetésre
Megjelent az I-ső és II-ik kötet, a továbbiak félévi időközökben.
2. A Magyar Kereskedő Könyve II kötetét magában
diszkótsben 20 K-ért utánvétel mellett.

A havi részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánvételtől: Fizetendő Budapesten.

Lakhely és kelet.....
Név és állás.....

E

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —
Irta: **E. GABORIAU.**

36

Akármielyen boldogtalannak is érezte magát, sokkal okosabb volt, semhogy elárulta volna igazi érzelmeit, a férje és a társaság előtt ügyesen végigjátszotta szerepét s mindenki a legboldogabb, legirigylésreméltóbb asszonynak tartotta s mindenfelől dícsérettel halmozták el.

Midőn Sancresty bemutatta neki Tremorel Hektor grófot, majd elvesztette az önuralmát.

— Te ismered már őt, Berta, mondta Sancresty; legkedvesebb barátom ő, akiről oly gyakran beszéltem neked!

De mennyire ismerte! De nemcsak férjének beszédeiből, hanem az újságokból, a szomszédos mágnáshölgyek cibeszéleiből — akikkel házassága óta érintkezésben állott. — Hősnek képzelte őt, az ideál megvalósulásának!

És most itt áll előtte.

— De hát nyujtsál kezet neki — mondta Sancresty jóindulatulag nevetve — akit feleségének megiepetése rendkívül mulattatott.

Kezét nyujtotta a vendégnek, amaz pedig gyengén megszorította; ennél a mozdulatnál szinte villamos ütést érzett testén keresztülfutni.

— A barátunk izgató életmódja folytán kissé ki van merülve, gyengélkedik — folytatta Sancresty — és hozzánk jött, hogy kissé kipihenje magát.

— Ez nagy megtiszteltetés — szólta Berta — csak attól tartok, hogy a gróf ur nemsokára unalmasnak fogja találni az ittlétet.

— Ó dehogya! Igyekeznünk fogunk, hogy a jelenlétét minél kellemesebbé tegyük! — válaszolta Sanoresty. — Különben is hallod, hogy a barátunk szívesen marad itt, mivel nyugalomra van szüksége.

A gróf nem felelt, Berta pedig folyvást beszélt, csak azért, hogy benső nyugtalanságát leküzdje. De amellet folyton figyelemmel kísérte

a grófot és annak előkelő nyugalma és közömbössége különösen megnyerte tetszését.

Berta különös szépsége, mely annyira feltűnő volt, hogy akik először látták, mindig frapirozva voltak általa, a grófra semmi hatással sem volt és ez izgatta a szép nőt. Milyen biztos lehetett ő a hódításban, hogy egy szép asszonnyal szemben ilyen közömbös tudott maradni.

A valóságban azonban Hektor nem volt érzéketlen szép asszonyok bájaival szemben, de jelenlegi helyzetében sokkal fáradtabb volt, semhogy bánni is tetszett volna neki. Az utolsó huszonnégy óra izgalma még benne volt minden tagjában és csak egy vágyat érzett: minél előbb ágyba kerülni s alaposan kialudni magát. S így aztán az első kínálkozó alkalmat fel is használta, hogy házigazdájától bucsút vegyen s szobájába ment.

Sanoresty elbeszélte a feleségének, milyen módon találkozott Hektoral és mit beszélt az neki, de volt annyira gyengéd és tapintatos s elhallgatta mindazt, ami nevétségessé tehetné volna a grófot.

Berta lélegzetelőltva hallgatta a férjét és Tremorel iránt érzett csodálata mindinkább fokozódott. Egy vagyont eltekozozni és aztán agyonlőni magát, az ő fogalma szerint ez az előkelőség netovábbja volt; igen, a gróf igazi nemes, több ennél, hős volt! A férje ilyen nem tudna tenni, ahhoz sokkal nyárspolgárabb elem volt.

És ennél a gondolatnál nagyon megvetően nézett végig szegény Sanoresty.

Következő reggel Sanoresty hajlandó volt barátjának ügyeit elrendezni.

— Tekints engem úgy, mintha az ügyvéded lennék, — mondta neki Sanoresty — és adj meghatalmazást, hogy tárgyalhassak a hitelezőiddel.

Ezt meg is tette a gróf, még pedig olyan hangy, előkelő modorban, mintha Sanoresty tényleg az alantasa volna.

Az éjszaka pompásan aludt és utolsó élményei messze háttérbe kerültek, mintha nem néhány óra telt volna el csak azóta, hanem legalább is néhány év. Ismét a régi volt.

Berta megcsodálta nyugalma, melyet ő lelki

nagyságnak tartott, holott az csak könnyelműség volt.

— Mielőtt azonban megyek, kérlek adj nekem néhány adatot tudomásomra, — mondta Sanoresty, miközben fellapozta zsebkönyvét és írásra készen tartotta. — Milyen magas, azaz mennyire rug a vagyoned?

— Nem tudom biztosan! — felelte Tremorel.

— Hogyan? — nyilvánította csodálkozását Sanoresty.

— De ha legalább nem ismered az aktívaidat, remélem a passzívaidat tudod?

— Szavamra, azt sem tudom!

— De csak vannak feljegyzéseid, számláid, vagy ehhez hasonló dolgaid?

— Mindent elégettem! — felelte rendíthetetlen nyugalommal Hektor.

— No de ez kissé sok, — kiáltotta Sanoresty, Berta pedig csodálattal tekintett vendégére.

A gróf nagyon meg volt elégedve szavainak hatásával, valamint önmagával is. Tönkretenni magát teljesen, anélkül, hogy tudomása volna, milyen módon is követte ezt el, ez igazán régi nemességből származó nemeshez illő cselekedet.

— De hitelezőidnek a nevé csak ismered?

— A főhitelezőket, azt hiszem, meg tudom nevezni.

— Az teljesen elég, — mondta Sanoresty, — ezek az urak mindenesetre jobban lesznek tájékozva a viszonyaid felől, azoktól majd megtudom a szükséges adatokat. De most már itt az ideje, hogy elmeniek, — mondta Sanoresty s egy pillantást vetett az órára, — mert különben elkésem a vonatot. A viszontitásra!

Hektor azt mondta, hogy elkiséri a barátját a vasúthoz és együtt mentek el hazulról.

Ugyanis egyedül akart vele beszélni és megkérni, hogy a zálogintézetben érdeklődjék az értéktárgyai után és arra is megkérje, miszerint miss Fanny Fancynál is tegyen látogatást.

Berta az ablakból tekintett a két férfi után, amint végighaladtak a kert kavicsos útján.

(Folyt. köv.)

Kedves ajándékot

küldök Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha
 árjegyzékem szét-**100 czimet (csak vidékit)**
 küldése czéljából küld megán és állami hivatalnokokról, tanítókról, a magas
 klerusról, gaz álkodókról, gazdasági hivatalnokokról, gyá-
 rosokról, gyári hivatalnokokról, jól szituált magánzókról,
 kereskedőkről, iparosokról tisztán és olaszhatóan írva egy
 iv papírra lakóhelyüket és legközelebbi környéküket.

Szabadalmazott ujdonságok üzeme!
LEOPOLD WEISZ, WIEN.
 II/2. Lichtenauergasse 2.

Ha tudni vágyol biztosan
 jó idő lesz, eső, hó?
 Megmondja néked pontosan
 Az időjósó házikó.

Ernyőjével a kezében,
 Ha kilép a férj maga;
 Eső vagy hó a megyében,
 Ezt jelenti jóslata.

Egyedül ha kőnn az anyjuk
 S a férje bővül, csendesesen
 Kedélyes a hangulatjuk
 Napsugaras nap leszzen.

Am ha mintha pörölnének,
 Ide-oda futkosnak:
 Hirtőkéül vihar s szélnek,
 Zivatartól tartanak!

Szép, jól működő házikó
 mindig raktáron vannak.

Trischler Károly
 órásnál

Német-Bólyon.
 60. sz. (Baranya-m.)

1 frt 86 kr. előleges be-
 küldésével darabonként,
 vagy utánvételes rendelésnél
 díjmentesen küldetik

Argentor- Müvek

4057
 Argentor ezüst
 K. 20.-

Rust & Sletzel

cs. és kir. udv. szállítók

Budapest, IV., Váci-utca 5. sz.

Mindenféle dísz- és használati-tárgyak, evőeszkö-
 zök a legjobb minőségű chinaezüstartól és a
 legmodernebb kivitelben.

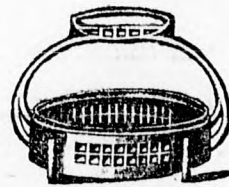
Napónként ujdonságok jelennek meg.

Sétabotok és cigarettatárcák valódi ezüstartól és vasasztékban.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb tisztítószert valódi chinaezüstartól részére
 az **«ARGENTOL»**

Darabja **30 fillér.**

4115
 Argentor ezüst
 K. 9.-

3796
 Argentor ezüst
 K. 23.-

3850
 Argentor ezüst
 K. 23.-

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.

Utánfizetési kötelezettség nélkül.

Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1906. december 31-én

2.569,246,889.02 frank

Biztosítási állomány 1906. december 31-én

7.861,436,000.- frank.

Vezérigazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

KÜLÖNFÉLÉK.

Édesapám.

Szívedben minden bánat koronája,
 Fejed fölött a szentek glóriája,
 Ugy nézlek, nézlek könybeborult szemmel
 Te hóhéher, te áldott öregember!

A boldogságból volt-e vajjon részed?
 A ránc, mit kora gond orcádra vésett;
 Ah, komor vádként tekint le reám,
 S fiad oly bus, én édes, jó apám!

Lelkemen át a fájdalom nyilallik,
 Nem volt nyarad, mely szelid őszbe hajlik,
 A vihar téged zordul megcsapott,
 S úgy látlak, mint egy hóhéher aggot.

Hiába nézel reám szelíden,
 Az én szemem csak rajtad megpihen,
 Bátor vagy, elszánt, főd oly egyenes,
 Ah, de a szíved gondtól görnyedez.

S mig száll föléd a téli alkonyat,
 Ellesem titkon győtrő álmodat,
 Halk sóhajodtól a lég megremeget,
 Mily végzet éri nőd s két gyermeked?

Szívedben minden bánat koronája,
 Fejed fölött a szentek glóriája . . .
 Az égi fény úgy lángol sugarán:
 Te szent! Én áldott, édes, jó apám!

Vidor Marczl.

(Majom mint váltóór.) Ez a tudós majom a Port-
 Elizabethtól mintegy 23 angol mértföldre lévő Uiten-
 hage állomás tulajdonát képezi. Az állomáson tu-
 hajdonképen egy Wylde nevű ember van alkalmazva,
 mint váltóór, aki azonban mind a két lábát elvesz-
 tette már a vasut szolgálatában. A nyomorék ember
 most azzal tölti napjait, hogy madarakat és apró ál-
 latkákat tőm ki, amelyeket aztán eladogat a muzeu-
 mok ügynökeinek; a váltó-állítást a majom végzi he-
 lyette olyan megbízhatósággal, mintha egy gyakor-
 lott váltóór csinálná. A majom roppant szeretettel
 ragaszkodik gazdájához és minden szavát, minden

intését megérti. A váltóór csak egyet int neki nagy
 karosszékéből, amelyben naphosszat üldögél és a
 majom már tudja, hogy melyik váltót kell beállítani.
 Mikor pedig az utolsó vonat is keresztül robogott az
 állomáson, a majom csöndesen odakuporodik a gaz-
 dája lábai elé figyelmes, okos szemekkel nézi, hogy
 mivel foglalkozik nyomorék gondozója. Ez a majom
 — úgy mondja az angol folyóirat — bámulatos pél-
 dája az állati idomításnak.

(Kincsek a víz alatt.) Óriási tervvel foglalkozik
 egy londoni részvénytársaság. A terv abból áll, hogy
 a társaság ki akarja szárítani a Gautavita tavat,
 amely Kolumbia köztársaság fővárosától, Bagatától
 nem messze van. Ennek a tónak a fenekén szak-
 értők szerint huszonnyolc milliárd korona értékű
 kincs van. Hogy ez a mesés kincs hogyan került a
 tó fenekére, annak az a magyarázata, hogy a tó körül
 lakó indiánok a tavat évszázadokon át Istennek tisz-
 télték és áldozatul a tóba dobta aranyport, arany
 ékszereket, smaragdokat és más drágaköveket. Ké-
 sőbb, mikor az aranyra szomjas spanyolok lepték
 el Kolumbiát, a benszüllöttek inkább a tengerbe dob-
 ták kincseiket, semhogy a vérengző spanyoloknak
 adják át. A Guatavita tó mesés kincseiről először
 1604-ben Pedro Simon szerzetes tett említést, Mor-
 bray-Morris egyik művében foglalkozik velők és a
 párisi De la Kier volt az, aki 25 milliárdra becsülte
 a tó fenekének a tartalmát. A tavat természetesen
 nem az angol részvénytársaság akarja először kiszá-
 rítani. A spanyolok már kétszáz évvel ezelőtt meg-
 próbálkoztak vele, úgy, hogy abba a völgykötletbe,
 amelyben a tó van, léket vágtak. A víz leapadt tiz-
 zenöt lábnyi magasságra, de egyszerre a tó partjai
 bedőltek, a tóban több forrás megeredt és újra roha-
 mosan megtelt vízzel. A spanyolok így is kihalásztak
 sok kincset, például egy smaragdot, amelynek
 35.000 korona volt az értéke. A kolumbiaiak is meg-
 próbálták a tavat kiszárítani, de sikertelenül.

(Az orvhalászkok.) Miként nálunk szerepelnek az
 orvadászkok, éppen úgy sok baj van a tengerparti
 vidékeken azokkal, akik a halászat terén károsítják
 az államot és az egyes birtokosokat. Bretagneban
 fekvő Quimperle városban nemrégiben 322 ítéletet
 hoztak husz emberrel szemben, akiket összesen 29.800
 korona pénzbírságra ítéltek. Ezek az elítéltek a tör-
 vény ellenére, engedély nélkül halászgattak és nin-
 csenek abban a helyzetben, hogy a reájuk rótt pénz-
 bírságot kiizessék, tehát „leültek”. Mivel pedig mind-
 egyikük hat hónapig fogházzal válthatja meg pénzbün-
 tetését, összesen 161 évre vannak elítélve. Van kö-

zöttük olyan is, aki 2760 korona pénzbüntetésre van
 elítélve; ennek, ha meg nem kegyelmeznék, tizenöt
 és fél évig kellene ülnie. Ezek az elítelt halászkok
 többnyire addig huzzák-halasztják a dolgot, amíg el-
 következnek a tél és ők ilyenkor szeretnek foglyok
 lenni, mivel a halászat télen szűnetel, azután meg az
 állam el is látja őket a téli napokban mindennel. Az
 orvhalászkok ellen hozott ítéletek különben drága íté-
 letek, amelyek a kincstárt erősen érintik, mert az
 összes költségeken kívül az államnak jutalmakat is
 kell fizetnie azok számára, akik a rajtakapott tettes-
 eket elfogják. Ez pedig elég jelentékeny összeg.
 Nappal a rajtacipésnek tiz, éjjel husz korona a ju-
 talma. Van olyan tisztviselő is, aki egy éjjel 54 em-
 bert fogott el titkos halászat miatt és ezért 1080 ko-
 ronát kapott az államtól.

(Híres emberek virágai.) Egy német újság írja,
 hogy II. Vilmos császárnak a piros szegű a kedves
 virága; az apja, Frigyes császár, a gyönyvirágot
 kedvelte, I. Vilmos pedig a kék buzavirágot. A nagy
 Napoleon minden virág között az ibolyát szerette
 legjobban, Lujza porosz királyné a hortenziát. Mi-
 kor nagy betegen feküdt, hortenziával szóratta fel
 a paplanját, ezzel a virággal borították a koporsóját
 is, mikor temették. A hortenzia volt Göthének is a
 kedves virága, míg Schiller a fehér liliomot szerette
 legjobban.

(A hős törpe.) Az amerikaiak a Filippin-sziget-
 teken nem rég elfogták Pucelo törpét, aki 91 centi-
 méter magas és most hatvan éves. Ez a kis ember
 — mint a Filippi-szigetek függetlenségének védelme-
 zője — nagy hőstetteket vitt véghez. Mialatt a sza-
 badságharc folyt, a törpe folyton a harcölök közt
 volt, egyedül közeledett az amerikai csapatokhoz és
 ezeknek különös eljárásával nagy veszteségeket oko-
 zott. Kis testével észrevétlenül bujkált a sűrűben és
 úgy közeledett az ellenséges öröklöz, kiket jól cél-
 zott lövésekkel leterített. Ilyen módon több mint
 száz amerikai katonát sebesített vagy ölt meg. Az
 amerikai sereg rettegett a veszedelmes törpétől és
 a vezérkar azon törte fejét, hogy tegye a láthatatlan
 ellenfelét ártalmatlanná. Egy Stepler nevű őrmester
 vállalkozott erre, ki nagy fáradság és veszedelmek
 után hóna alatt a törpét tért vissza a táborba. Az
 amerikaiak a törpét az őrmesternek ajándékozták és
 ez most a 91 centiméteres hőssel az amerikai álla-
 mokban művészi körutat tesz. Persze mindenki látni
 akarja a filippin-sziget hős ellenfelét és kísérőjét,
 kik rövid időn mind a ketten meg fognak gazda-
 godni.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
 Csokoládé dessert bonbonok
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Ocsász. és apost. kir. felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékonytevésekre saát
XXXVIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 12.889 nyarományt tartalmaz közzépénben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyarományok kifizetéséért a csász. kir. lotjövődék kezelsedik.

A húzás visszavonhatatlannal 1907. évi december hó 19-én fog megtartani. Egy sorsjegyre ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamtsraße 7. sz. a., továbbá a lotjövődékekben, dohány- és szeszfőzőkben, adó-, posta-, távída- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben, stb. kaphatók. A sorsjegyek részletei mindenütt kaphatók. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

gyermeknek számára

Menek-mendegőnek. Mesék és történetek. Írta: Sebők Zsigmond. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.— korona.
 Ispláng, ispláng. Gyermekversek. Írta: Pósa Lajosné. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.— korona.
 Kert alatt. Mesék és történetek. Írta: Sebők Zsigmond. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.— korona.
 Veres-könyv. Daloskönyv. Szerkesztették: Dr. Kiss Aron, Péterfy Sándor, Pósa Lajos és Tihanyi Ágost. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.— korona.

Singer és Wolfner kiadása
 Bpest, Andrassy-ut 10.

»Hermes« levélrendező,
 »Hermes« számlarendező,
 »Hermes« gyorstízők,
 »Hermes« iratgyűjtők,
 »Hermes« iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem, úgy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára.
 BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12.
 (saját házban), Telefon 27-48.
 Köpes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Lipótvárosi Lloyd szálloda

BUDAPEST, V., Sétatér-utca 5.
 Szép szobák villanyvilágítással ujonnan átalakítva utcai szoba villanyvilágítással és rézággyal 1 frt 50 krajcár. Udvari szoba 90.
 Telefon. Telefon.

SZÉP, ÜDE LEÁNYOK, BÁJOS ASSZONYOK

arcuk ékességét az Azaleakrémnek, a modern kozmetika ezen csodaszorének köszönik, mely rapid látványt ad a szép bőr, pattanást a az arcnak természetes, bájos üdösséget kölcsönöz. Ára 3 korona. Utánvétele szétküldi a forrást: **Borbás Gyula** gyógyszerész, kozmetikai laboratoriuma, Mezősét.

BIZTOS gyógvulást keresőknek

nik bármily
 nemi betegségben szenvednek
 mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelet zava- rok, éjjeli magömlések, sebek és bujakeros bántalmak (syphi- lis), az önfertőzés utóhatásait fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkülfészt stb. nőknél fehérvirágos méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógyműködésünk fogva lejjebb ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. ca. () kir. osztály főorvos országos hírv és a legelső 82 éve fennálló rendelt intézetét
 udapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időül húgycső és hó- lyag bajok vizsgálata villamos húgycsővizsgáló segélyével. Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakaszi tanácsot nyu- nok, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
 Nőknek külön váróterem.

Titkos betegségek.

Sanos, — de való igaz, hogy a mai korban feltű- nően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és r szs szokások által idegrendszerét és szellemi eréjét tönkretette. Ezen szörnű állapotban csak úgy lehet gyö- keresen segíteni, ha az illetők olyan lelki smeretes specia- lista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő ba- tonkon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos be- tegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatásu Dr. Palócz v. kórházi orvo- spezialista országos hírv intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepe-i)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellet- a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kivagygyítják már sok év óta még a legelha- nyagoltabb esetekben is a bujakeros sebeket húgycső- hólyag, ideg- és halterinczbajokat, az önfertőzés és szif lis utóhatásait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezeltető elmezavart, aranyeret, sérveket, véroaio-ot, bőr- betegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. N k részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valak bármik oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak leve ére kimerítő választ (a levélbe csak vála-zbelyeget kell mellékelni.) A gyógykezeles be- fejezése után a leveleket elegetik, vagy kívánatra mind- denki visszakapja azokat. Az intézetet a szükséges specia- listis gyógyszerrel is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).
 Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Bu- dapest, VII., Rákóczi- (Kerepe-i)-ut 10.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.
 MÖLLER J. L.-féle
Szalicil-szájviz és fogpor
 Használata elővet minden fogtájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kellemetlen szájbűzt. — Egy üveg szájviz ára 40 kraj- cár, 80 krajcár nagyobb üveg 1 forint 80 krajcár és 3 forint.
 Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor
 szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a más létező fog- betegségektől tovább terjedését is megállítja. Dobozs 80 krajcár és 1 Ft 20 krajcár.
 Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép
 darabja 80 krajcár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt isoroll készítmények orvosi utasítás után készíthet.
MÜLLER J. L.
 az az kir. udvari illatszerész és pipere-csappan gyárosnál.
 Budapest, IV., Koronahéczeg-ut, 2. Az országban mindenütt kapható.

SZABADALMAKAT
 védjegyeket és mintaoltalmat megszerző
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 PASZTOR (hej. cég)
 BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körut 17. szám.
 Fővilágosítás díjtalan. 26570 TELEFON 24-20.

A cím- tessék syed.
VALÓ.
 di francia különle gességek (óvszerek) csakis
 P. BERGUERANFELS leg h re sebb párisi gyárostól legelőnyö- sobbban beszerezhetők
 Polgár Sándornál
 Budapest, VI. ker., Erzsébet-körut 60.
 Rézletes képes ár- jegyzék ingyen és bérmentve.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelti ország- lapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszerv és bujakeros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.
Dr. FABINYI
 specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
 gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és új nemi betegséget
nemi betegséget
 (húgyó folyást ebeket, syphillist stb.)
 Impotentiát (férfiui gyengeség)
 mégidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a renes- foglalkozás megzavarása nélkül.
 Biztos siker folytán a honorarium utóán is fizethető.
 Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.
 Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
 Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám
 (A Pannónia szállodával szemben.)
 Atjáró ház. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön várószobák.

Ki nem hallotta még híret!!
 „Taka a világhírű szabadalmazót albitató gyomorvédő-öve és ny mor- és hát- védő öve. Igazán alldása határadak, amely a gyomorbajt k öli, gyomorgörésk, hasmenést, usse ikergást régtől megszünteti. De mint egészséges biztostól is nagyon sokan egész családok is viselik, de ott aztán nincs is betegség hanem csupa öröm és vigasz, mert minden harvány és minden betegség egyedül birtos álló-szere. A gyomorvédő öve ára : szánu mely legfőbbkére alkamas 4 kor. II. szánu ukkóvó termé- eke 5 korona. Hátyvédő gyomor- has- nál- és der- k védő I. sz. 6 kor. 60 fill., II. sz. 8 korona 50 fill., ez nagyon sokan viselik alsó in helyett is, különösen az intelligens osztály orri házasok, kenyér esebb es ezelszerűbb is, mert melegi- tó is szafályozható és nem polihalerezik, rendelkezés a derek körmérté és félti vagy női trendő. A ki elapra hivatkozik, a pénz- öltözésen megküldi bérmentve kapja, külföldi 2 kor-vai íbűb- sítendő be. Szétküldi a világ minden részébe, a feltáráó ezine
TAKÁTS DANIEL NAGYVÁRAD, Sorompó-utca K ezü megőrizendő.
 K ezü megőrizendő.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyed- tárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén Államszámvevőtanai Állam- vizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szemléltető; Budapest, VI., Róssa-utca 44. III: 8

Pénzszekrények használtak és újak, rend- kívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Sárvány-utca 6/C 288

Háztelek 220 négyszög-öl a fehér- vári-úton a Ferencz József hid és új műgyeitem köz- vetten közelében eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Könyvszekrény és íróasztal nagy, díofából olcsón eladó. Ferencz- körut 7. Házfelügyelőnél.

Egy pianó Stingel-féle mestergyárt- mány keveset használt el- adó: Andrássy-ut 79. II. 22.

Polgári iskola bármely két osztá- lyát száz forintért készíti elő Kovács-féle tanuló-óit- hon. Nagymező-utca 21. Egyenkénti tanítás. (Höl- gyek js.) 27508

Magán építő iparos iskola előkészít építő, kő- műves és kőfaragó vizsgá- hoz biztos sikerrel. Szer- rény díjazás mellett elfo- gad tervek készítését, felülvizsgálatakat és sta- tiszikai számításokat. Vá- gi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross- tér 17. 27225

Lakást, butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindentelő bérhelyiséget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbérhelyiség közvetítő csak V., Gresham- palota Mészáros-utca 2. sz. Telefon 91-08. Minden bérhelyiség nyilvántartva.

Szöllőboltványok simák és gyökerezések kap- hatók Lázár József szálló- nagykereskedőnél, Nagy- maros, Hontmegye. Árjegy- zék bérmentve.

Csemegeszőllőt legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva, 5 kilós postakosaránkint 4 koronáért, valamint sa- ját méhészetemből garan- tált liszta szimézelt 5 kilós bádoggbődnökben 7 koro- náért szállít Rottmann Hermin Kiskunhalason.

Zálogcédulákat, brilliántokat, aranyt, ezüst- öket, gyöngyöket és éksze- reket legmagasabb áron ve- zetik. Brilliantokért többet fizetnek, mint ujonnan kerül- tek. SCHALLER ISIDOR, Sip- ticsa 8 26316

Pályázati hirdetemény van több száz állásra a ma megjelent Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítő újságban, Csáky-utca 4. Könyvelők, iroda- és mezőgazdasági személyzet, raktárnokok, gépészek és kulcsárok ré- szére. Egyes szám ára 40 fillér.

Kérvények és folyamodványok szer- kesztését, azok leírását és egyéb bármilyen írásbeli munkát szerény fizetés mellett elvállalja sok szá- bad idővel rendelkező ma- gánhivatalnok. Czim F. D VII., Aréna-ut 7. III. 42.

Házak, villák, tokok, gyáriraktá- rak, gyáriéptületek a fővá- ros minden részéből el- adásra vagy kibérlésre előjegyzésben. Huszár Bu- dapest, V., Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Te- lefon 81-08.

Üzletvételt és átadást minden irány- ban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélileg. (Válasz- bélyeg.) Elsőrangú aján- lások.

Gallérok, kézelők, legszebben tisztítottak. Hallenberger Béla gőzmö- sőgyárában Kassa.

Allást mindenkinél minden irány- ban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. Válasz- bélyeg.) Elsőrangú aján- lások.

Allást, képviselőt vagy foglat- kozást ha keres, ha hely- zetén javítani akar, ren- delje meg a Magyar pá- lyázati értesítő és munka- közvetítő újságot Csáky- utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványszám ingyen. 27472

Jókai összes munkáit, Pallas- lexikont és csoportos szép- irodalmi munkákat veszek készpénzért olcsó áron. Ajánlatok állapot és ár kifirtetésével „Könyvked- velő” jellege alatt a kiadó- hivatalba kéretnek.

Rekedtség biztos és kellemes orvos- sága a Réthy-féle czu- korka, 60 fillérért minde- ntől kapható 721b

Fenyőborovicska Önniperus BARTA-féle, 3 liter 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, ma- gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válasz- bélyegyet kérek. 25465

Butor új és használt beraktá- rozásból visszamaradt, csil- lárok, lámpák, irodai be- bendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tu- lajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2 raktár 10-11-12.

Építkezéseket! Gyárak lakóházak terve- zését, felépítését, átalakítá- sát bárhol előnyösen el- vállalja, tehermentes tel- keket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71 782

Asszonyok vigyázzatok! Minden családra nézve legfontosabb könyvet a gyermekeikről több mint ezer közönségesen el- dicsőítetett kiadó 1 koro- náért levélbéllyeg ellené- ben is, Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 28/E.

Finom öszi juhtúrót 5 kg. bödnön 6 koronáért bérmentve. Svájci téglasajt kilója 1.60 fill.-ért szállít közvetlen a Felső Magyarországi hegyi juhtúrógyár, Nagyszabos, Gömörmegeye.

Veszek zálogcédulákat, elzalogosított brilliántokat, aranyt, ezüstöt, gyöngyö- ket és ékszereket 100,000 koronáig költségmentesen kivállok és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ék- szerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella- utca sarkán.

Ki a YES-OUI-SI című lapot megrendeli, játsza minden megérkezését nélkül és önállóan az angol és francia

nyelveket alaposan megtanul- hatja. Előfizetési ár negyedéven- ként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mu- tatványszámokat küld a kiadó- hivatal. Budapest, Andrássy-ut 97. szám.

Férfi - gyöngesség ellen kezesség mellett állandó azonnali segély! Orvosi szakvélemények. Használati utasítást zárt borítékban 40 fillér bélyeg ellenében küld 27373

FRIEDRICH MÜCKE gummigyára Weissensee-Berlin.

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok Rézagy ... 45.- irt Vaságy matracczal 8 50 • Gyermekágy ... 11.50 • Sodronyagy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árában.

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas- raszoratok, kerkeresek- keramillapok, Kohlheimi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór, építélet-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. 44. sz. Tel. Szentpál 6

Veresáfonyabelőti BART A-féle, 5 kilós postakosárúvev 6.- ko rona FELKA, KON- ZERVGYÁR Felka, Szep- esm. 86972

Régi ezüstartyákat és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerűt, ugymint régiségeket, drága- követ, arany- és ezüst- órákat, lánczókat, gyűrűket, ezüst-évszékzókat. Kér- jen árjegyzéket ingyen Fuchs Dávid utóda Buda- pest, IV., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

BUTOR árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bér- löltelők, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszonyor és egyes darabok; Fildos B. VII., Kertész-utca 43. Király- utca sarokházban.

Kolozsvári jogtudományi és állam- tudományi szigorla- tokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismer- tetesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünk- kel, igen szerény díja- zásért. A vizsga sike- rét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produ- káló intézetünk. Vál- tozókból speciális tanfolyam, melyre kor- látolt számban ve- szünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen oke- kely díjazás al. Levél- beli érdeklődésekre ki- merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozs- vár, Magyar-u. 2.

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes meg- bízatosokat, megfigyelése- ket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Stenográfia Díjtalan gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Magyar, német gyorsírás, kereskedelmi szaktantár- gyak előrendű tanerők ve- zetésével. Sokszoro- sító tanfolyamok. Copying Office. A sokszorosító osz- tály elvállal költségvele- sek, levelek, keziratok stb. leírását és sokszoro- sítást. Mérsékelt árak, pon- tos és szép munka. Pros- pektusokat küld a Stano- gráfia orsz. Gabelsberger gyorsíró- és gépiróiskola Váci-körút 33. Azelőtt Ka- zinczy-utca 8. (A 054)

Alkalmi vétel. Butorok, visszamaradt sző- nyegek, kényserítő körü- mények miatt eladók; ma- hagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrény- nyel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsa szőnyegek, lám- pák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob- utca és Holló-utczal sa- rokplincza 26616

Polgári iskolai realiskola, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves ön- kéntességre képesítő vizs- gákra, valamint mindentelő javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a leg- jobb sikerrel előkészít. „Tan- ár” Budapest, Thököly-ut R. L. em 3. ajtó 26814

Parketagyár Gyöngyösön ajánlja gyárt- mányait.

Dió, garantált ideit, egészséges, fehérbélű nagy szemű vé- konyhé u. métermázsán- ként 50, huszonötökiló 13, ötökilós mintakosárral 3.20 koronáért utánvétellel bér- menttellenül szállít Mihaj- lovitš György, Monor. 27441

Hajfestő-fésű a gyönyörű felhős Állat fest. és vagy vörös hajat valódi székere- jánára, vagy feketeit Telomai Árkámban! Ezekig használt- ható! Kérek használatban. Egy darab ára 5 korona. Széthajdos SCHOLLER J. Állat, Bees, I. Kurzbauer-gasse 4/E.

Pénzkölcsönt magánpénzt azonnal, taka- karékítól legyorsabban in- gatlanra, bekebelezésre, félévi utólagos 6 százalé- kos kamatra, bármilyen kölcsönért tessék hozzá- fordulni. Tarácsky Ferenc, Rottenbiller-utca 5/b. Vá- laszbélyeg. 27428

Modern orasági butorok alkalmi vétel és eladása háló-, ebédli-, szalon-, oriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, ter- lők, csillárok, vas- és réz- butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 2. sz. azelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Szepességi osemegék BARTA-féle veresáfonya befőtél, málna-, sza- mócza-, csepkefogózt, gomba- és huskonzor- vakot, pástótomokat alál a FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szep- esmegye. Kerjen ár- jegyzéket.

18 forinttól mérték után készíttik a legelo- gánabb férfi-öltönyt, tel- lekabátot, felöltőt francia, angol és hazai szövetekből. 28 forinttól szalon. Ferencz József, frak és zsa- kettöltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Buda- pesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelkezés szabásmu- kat nagy mintagyűjtemény- nyel vidékre is kütájuk.

Grossmann B. és Társa Budapest, Nagydiófa-utca 3.

Urasági butor Eladok és veszek; ma- hagoni hálószobákat, ebéd- löket, szalonokat, rézbu- torokat, zongorákat, perzsá és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petro- leum-lámpákat, bronzszob- rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket. Üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Sommelweiser-(Ujvilág)- utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77. Fióküzlet nincsen n. 26618

Polgári árkai Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél sze- mélyesen elmegyek. Zeliszka János angol uri szabótársaság BUDAPEST, Andrássy-ut 58. I. em. Állandó választék a leg- olcsóbb angol és bel- -től: szövetekből.

Minden versenyt felülmuló legfinomabb er- délyi csemegealmák kap- hatók nagyban és kicsiny- ben; karácsonyra való szállításra előjegyzéseket már most elfogad, igen pontosan eszközöl az alábbi árakban: Balut, Ranett, Parmen 46 korona, Panyik, Brassaypiros, Jeges- alma 36 kor. százkilón- kénti alma suly után szá- mitva; 5 kilós postakosár vegyes alma 3 kor. Marinka Lajos, Sáromberke, Erdély. 27420

BUTOR Alkalmi vétel! Butorvásárlók figyel- mébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédli- és uriszob- bák, valamint egyes butorokból, osodálta- tos olcsón, minden el- fogadható áron kaphatók. PECHER N. butor - nagykereskedő Király-u. 28. az udvarban. TELEFON 38-7L.

Ajtók ablakok, VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ- tat és újak ol- csón kaphatók

Lefkövits Jakabnál Bpest, V., Csáky-utca 26, Korall-utca sarok. Lipót körút közelében

Bőrszékikar Bőrszáltozás és bőrfaragás

KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépít- letben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszék- ben, jóval olcsóbb árában, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árában. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezé- seket (gyárakat és üze- eket is) veszek és eladók.

Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédli, urí szoba és szalonbutorokban. Részaloszobák, bergarnitú- rák és kárpitoslélekben Porosa, smyrna és más sző- nyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez.